

INDUSTRIVÄRDEN

ÅRSREDOVISNING 1996

INNEHÅLL

Året i sammandrag	1
VD har ordet	2
Detta är Industrivärden	4
Börsportföljen	8
Kärninnehaven i börsportföljen	16
Industrivärden och miljön	24
Inductus	26
Indutrade	36
Fundament	42
Förvaltningsberättelse	46
Koncernens resultaträkning	50
Koncernens balansräkning	52
Moderbolagets resultaträkning	54
Moderbolagets balansräkning	54
Finansieringsanalyser	55
Större dotterbolag	56
Bokslutskommentarer	58
Noter	61
Revisionsberättelse	65
Industrivärdens aktier och KVB	66
Styrelse och revisorer	70
Ledningsgrupp	71
Koncernen i sammandrag	72
Adresser	73

EKONOMISK INFORMATION 1997

Delårsrapport för januari – mars lämnas den 29 april, för januari – juni den 20 augusti och för januari – september den 4 november 1997.

This Annual Report is also available in English.

ÅRETS BOLAGSSTÄMMA

TID OCH PLATS

Ordinarie bolagsstämma hålls tisdagen den 29 april 1997 kl 14.00 i Vinterträdgården på Grand Hotel i Stockholm. Före stämman serveras kaffe.

VEM HAR RÄTT ATT DELTA?

Rätt att delta i bolagsstämman har den aktieägare som dels är registrerad i den utskrift av aktieboken som görs per den 18 april 1997, dels anmäler sin avsikt att delta i bolagsstämman senast kl 15.00 fredagen den 25 april 1997.

Ägare av konvertibla vinstandelsbevis (KVB) är välkomna att efter anmälan närvara vid stämman.

HUR BLIR MAN REGISTRERAD I AKTIEBOKEN?

Industrivärdens aktiebok förs av Värdepapperscentralen VPC AB.

Aktierna kan vara antingen ägarregistrerade eller förvaltarregistrerade. Ägarregistrerade innehav återfinns under aktieägarens eget namn i aktieboken. Den som har sina aktier i förvar, t ex hos banks notariatavdelning, kan ha valt att låta registrera aktierna i förvaltarens namn. Begäran om ägarregistrering av förvaltarregistrerade aktier kan göras hos förvaltaren. För att bli registrerad i aktieboken per den 18 april 1997, och därigenom få rätt att delta i bolagsstämman, måste aktieägare med förvaltarregistrerade aktier begära sådan omregistrering i tid före nämnda dag.

ANMÄLAN

Anmälan skall ske hos bolaget skriftligen under adress AB Industrivärden (publ), Box 5403, 114 84 Stockholm, per telefon 08-666 64 00 eller per telefax 08-661 46 28 senast kl 15.00 fredagen den 25 april 1997.

UTDELNING

Ordinarie utdelning för 1996 utsändes till aktieägare som på avstämningsdagen är registrerade i aktieboken. Styrelsen föreslår att den 5 maj 1997 skall vara avstämningsdag. Om stämman beslutar enligt styrelsens förslag beräknas utsändning av utdelning ske genom VPCs försorg den 13 maj 1997.

KVB-ränta för 1996 utsändes samtidigt som utdelningen.

ANALYTIKER SOM FÖLJER INDUSTRIVÄRDEN

Fondkommissionärer

Alfred Berg Fondkommission	Magnus Behm	08-723 58 00
AROS Securities	Christian Wierup	08-458 56 21
Carnegie Fondkommission	Fredrik Grevelius	08-676 88 00
Enskilda Corporate	Henrik Sporje	08-763 80 00
Erik Penser Fondkommission	Anders Roslund	08-463 80 21
Fischer Partners Fondkommission	Håkan Persson	08-463 85 00
Handelsbanken Markets	Christer Beckard	08-701 24 36
James Capel & Co.	Viking Kjellström	08-454 55 21
Matteus Fondkommission	Nils Sandstedt	08-613 42 00
SBC Warburg	Per Afrell	08-453 73 00
Swedbank Fondkommission	Karl-Mikael Syding	08-790 25 27
Öhman Fondkommission	Anders Westin	08-402 50 00

Kreditbedömning av företagscertifikatprogram

Standard & Poor's Nordisk Rating	Peter Nilsson	08-440 59 00
----------------------------------	---------------	--------------

ÅRET I SAMMANDRAG

- Koncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 1 417 (1 765) Mkr. Härav utgjorde resultatet av aktieförsäljningar 687 (1 281) Mkr.
- Aktieinnehavet i PLM minskade i enlighet med tidigare uttalade avsikter från 45 procent till 23 procent. Försäljningen medförde en realisationsvinst på 508 Mkr.
- Det helägda dotterbolaget Elitfönster gick samman med Skanska-ägda Myresjöfönster vid årets början. Aktieinnehavet avyttrades vid årets slut.
- Resultatet efter finansiella poster men före vinster vid aktieförsäljning och poster av engångskaraktär uppgick till 738 (484) Mkr.
- Börspportföljens värde per den 31 december var 17 752 (13 775) Mkr. Justerat för köp och försäljningar ökade portföljvärdet med 36 (20) procent från årets början. Generalindex steg med 38 (18) procent.
- Substansvärdet vid årets utgång beräknades till 455 (333) Mkr per aktie och KVB. Den 28 februari 1997 beräknades substansvärdet till 501 kronor per aktie och KVB.
- Investmentbolagsrabatten, dvs skillnaden mellan substansvärde och börskurs, minskade från 38 procent vid årets början till 31 procent vid årets slut.
- Industrivärdenaktien steg under året med 51 procent jämfört med 38 procent för generalindex.
- Styrelsen föreslår att utdelningen höjs med 2 kronor till 13 kronor. Räntan per KVB skulle därmed bli 14:95 kronor.

Industrivärdens olika verksamhetsområden i symboler som illustrerar respektive Börspportföljen, Inductus, Indutrade och Fundament.

Under 90-talet har börsens värdering av investmentbolag varit ett intensivt diskussionsämne på aktiemarknaden. Anledningen har varit kursutvecklingen på investmentbolagsaktier och framförallt den höga substansrabatten.

Inom Industrivärden har vi varit klart medvetna om, att värdeutvecklingen under större delen av 90-talet varit allt annat än tillfredsställande för våra aktieägare. Mot denna bakgrund har det varit så mycket mer glädjande att följa börsens värdering av Industrivärden den senaste tiden.

KURSEN STEG 51 PROCENT

Under 1996 steg värdet på vår A-aktie med hela 51 procent att jämföra med 38 procent för generalindex. Samtidigt minskade investmentbolagsrabatten, dvs skillnaden mellan substansvärde och börskurs, från 38 procent vid årets början till 31 procent vid dess slut. Såväl den positiva kursutvecklingen som minskningen av substansrabatten har fortsatt under början av 1997.

Förvisso har Industrivärden från börsintroduktionen för mer än 50 år sedan ständigt noterats med rabatt. Trots att detsamma gällt även övriga investmentbolag, har det varit svårt – för att inte säga omöjligt – att tillfredsställande förklara eller siffermässigt precisera rabattens olika orsaker. Som en följd av diskussionen om investmentbolagens värdering har det dock blivit alltmer uppenbart för marknaden att den höga rabatten inte kan motiveras, vilket har bidragit till vår positiva kursutveckling.

AKTIVT ÄGANDE

De senaste årens debatt på aktiemarknaden har inte enbart berört investmentbolagen. Corporate Governance är ett begrepp, som blivit alltmer uppmärksammat och diskuterat. Inom Industrivärden har vi självfallet tagit intryck av denna debatt även om den för oss inte är ny. Aktivt ägande och fundamental analys har sedan länge varit nyckelbegrepp i vår förvaltning. De krav om att större hänsyn skall tas till aktieägarnas synpunkter och önskemål ligger dessutom i vårt intresse eftersom kärnan i vår verksamhet är att vara aktieägare.

Målsättningen för vår verksamhet är – som för övriga börsbolag – att skapa värdetillväxt för våra aktieägare. Under senare tid har några börsbolag i Sverige sökt skapa mervärden genom åtgärder som börsnotering av dotterbolag, inlösen av aktier m m. Att vi själva inte är främmande för dessa tankar visade vi 1995 när vi till reducerat pris lät våra aktieägare köpa aktier i PLM. Vi studerar med intresse vilka effekter som följer av de program som nu introduceras. Vi känner oss dock inte mogna att presentera t ex ett inlösenförfarande. Ett skäl bland andra är, att vi vill närmare studera det kommande lagförslaget om köp av egna aktier.

VD Clas Reuterskiöld

VÄRDETILLVÄXT SOM AVKASTNINGINDEX

Oavsett vilka åtgärder som vidtages för att söka påverka en akties värde är verksamhetens aktuella och framtida ekonomiska utbyte alltid det viktigaste värderingselementet. Under det gångna året liksom under hela 90-talet har värdetillväxten på våra tillgångar efter hänsyn till lämnad utdelning i stort motsvarat börsens avkastningsindex. Vårt mål är självfallet att index skall överträffas och i så motto har vi inte till fullo lyckats. Min bedömning är dock att vi har goda förutsättningar till detta under kommande år med hänsyn till kvalitén på och framtidsförutsättningarna för de bolag där våra tillgångar är placerade. Med andra ord – vi tror oss kunna förrenta våra tillgångar på ett för aktieägarna tillfredsställande sätt.

Enligt den ekonomiska teorin bestäms en akties pris av nuvärdet av framtida utdelningar. Detta är ett skäl, till varför aktiemarknaden önskar att bolagen skall redovisa sin utdelningspolitik. De rikt-

linjer som publiceras lider dock mer eller mindre genomgående av den svagheten att de innehåller ett antal väsentliga restriktioner om hur en policy skall tillämpas i framtiden. Detta medför att den blir allt annat än lätt att tolka och dess hjälp som värderingsgrund minskar.

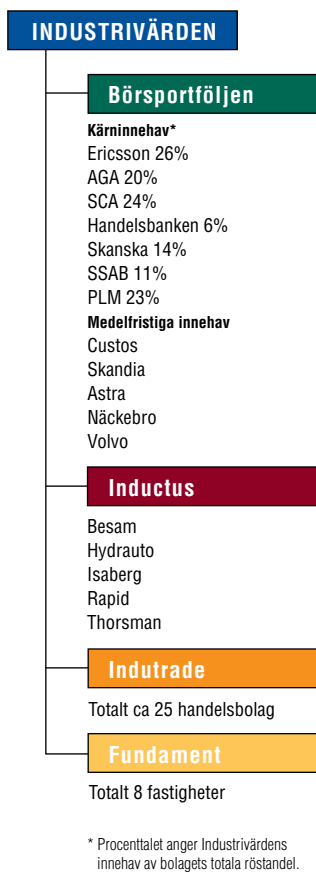
GOD UTDELNINGsutveckling

Ett alternativt sätt att kartlägga ett bolags utdelningsambitioner är att studera hur bolagets utdelningar utvecklats historiskt. Inom Industrivärden har vi – alltsedan börsintroduktionen 1944 – haft en god utdelningsutveckling innebärande att vi aldrig ställt in eller ens sänkt utdelningen. Således har vår utdelning till aktieägarna höjts i 42 fall och hållits oförändrad i de resterande 10. En god utdelningsutveckling är ambitionen även inför framtiden. För verksamhetsåret 1996 föreslås en höjning av utdelningen med 2 kronor eller 18 procent till 13 kronor per aktie. Detta innebär att Industrivärden fortsätter med ambitionen att ha en direktavkastning, som överstiger genomsnittet för Stockholmsbörsen.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Clas Reuterskiöld'. The signature is fluid and cursive, written over a light-colored background.

Clas Reuterskiöld

DETTA ÄR INDUSTRIVÄRDEN

Moderbolagets tillgångs- och kapitalstruktur 1996.12.31

Kr per aktie och KVB

Tillgångar	Skulder och eget kapital
	Nettoskuld 15
Börsaktier 371	Eget kapital* 455
Inductus 58	
Indutrade 21	
Fundament 20	

Substansvärde 455

* Redovisat eget kapital, KVB-lån och övervärden.

AB Industrivärden är ett börsnoterat investmentbolag som äger såväl börsaktier som aktier i helägda dotterbolag. Dotterbolagen är verksamma inom verkstadsindustri, handel och förvaltning av egna fastigheter. Att verksamheten är diversifierad ligger i bolagsformens natur då aktieägarna skall erbjudas en riskspridning genom sitt innehav i Industrivärden.

Ett investmentbolag har en speciell skattemässig status där de viktigaste beståndsdelarna är befrielse från reavinstskatt vid avyttring av aktier och avdragsrätt för lämnad utdelning. Kraven för att erhålla skattemässig status som investmentbolag är att bolaget uteslutande eller så gott som uteslutande förvaltar värdepapper och därvid erbjuder ägarna en riskspridning i sina innehav. Bolaget skall dessutom ha ett spritt ägande.

AFFÄRSIDÉ, MÅL OCH STRATEGIER

Industrivärdens affärsidé är att investera i svenska börsnoterade bolag och i svenska helägda dotterbolag. Genom aktivt ägarskap skall Industrivärden verka för såväl goda rörelseresultat som långsiktig strukturell omvandling för att därmed skapa värdetillväxt för aktieägarna.

Innehaven i börsportföljen består av svenska börsaktier och fördelar sig på kärninnehav och medelfristiga innehav. Kärninnehaven skall vara av sådan storlek att Industrivärden har en betydande röstandel och därigenom får möjlighet att genom aktivt styrelsearbete utöva inflytande i företaget. Det aktiva ägandet utövas genom att Industrivärdens agerande är engagerat, påläst och krävande. Börsportföljens innehav är föremål för kontinuerlig fundamental analys.

Industrivärdens finansiella mål är att uppnå högre effektiv avkastning än genomsnittet för Stockholmsbörsen med skulder i moderbolaget som är lägre än 20 procent av de marknadsvärderade tillgångarna. Industrivärden strävar även efter att ge en utdelning till aktieägarna mätt i relation till börskursen som är högre än genomsnittet för börsen.

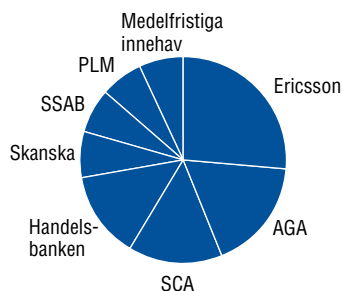
Strategin för Industrivärdens aktieportfölj är att investera i ett begränsat urval av aktier med bedömd hög avkastningspotential, både i form av värdetillväxt och utdelning. Risken begränsas genom att innehaven är fördelade på ett flertal branscher, vars fördelning avviker från börsen i dess helhet. Industrivärden har vidare som grundläggande filosofi att inte bedriva någon kortsiktig aktiehandel.

Utöver investeringarna i aktieportföljen investerar Industrivärden även i helägda dotterbolag med god utvecklingspotential och som genom sitt kassaflöde bidrar till moderbolagets aktieutdelning.

PLACERINGSINRIKTNING FÖR BÖRSPORTFÖLJEN

Börsportföljen består huvudsakligen av kärninnehav där Industrivärden är den största eller en av de största aktieägarna, vilket motiverar representation i respektive bolagsstyrelse. Detta gäller AGA, Ericsson, Handelsbanken, PLM, SCA, Skanska och SSAB. Kärninnehavens totala marknadsvärde per den 31 december 1996 uppgick till 16 549 Mkr.

Börsportföljens sammansättning

Utöver kärninnehaven omfattar börsportföljen även ett begränsat antal medelfristiga aktieinnehav. Målsättningen med dessa placeringar är att uppnå god värdetillväxt och samtidigt ha hög likviditet i placeringarna. Placeringshorisonten är två till tre år. Nyckelordet är förvaltning baserad på analys. Den medelfristiga portföljen bestod vid utgången av 1996 av fem aktieposter med ett totalt marknadsvärde som uppgick till 1 203 Mkr.

Börsportföljens totala marknadsvärde den 31 december 1996 var 17 752 Mkr, vilket motsvarar cirka 80 procent av det beräknade värdet på de totala tillgångarna.

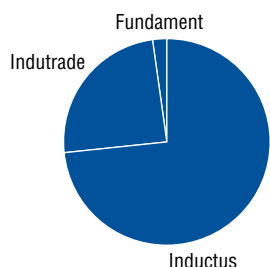
HELÄGDA DOTTERBOLAG KOMPLETTERAR BÖRSPORTFÖLJEN

Totalt cirka 20 procent av Industrivärdens tillgångar är placerade i helägda dotterbolag. Dessa utgör ett komplement till börsportföljen och ger koncernen tillgång till ett stabilt kassaflöde, som underlättar målsättningen att lämna en hög utdelning.

Strategin är att förvärva och förädla dotterbolag med en långsiktig inriktning samt att vid lämplig tidpunkt realisera en uppnådd värdeökning. Avyttring blir aktuell när dotterbolagen bedöms kunna utvecklas bättre i en annan industriell miljö eller bedöms få en bättre utveckling som börsnoterat bolag.

De rörelsedrivande dotterbolagen skall vara svenska industri- och handelsföretag med en betydande grad av internationell verksamhet.

Koncernens fakturering per verksamhetsområde

INDUCTUS

Inductus består av de fem verkstadsföretagen Besam, Hydrauto, Isaberg, Rapid och Thorsman.

Under 1996 omsatte Inductus 4 064 Mkr och hade 3 840 heltidsanställda, huvudsakligen i Sverige, Tyskland och Storbritannien.

Inductus svarade för cirka 10 procent av värdet på Industrivärdens beräknade totala tillgångar vid utgången av 1996.

INDUTRADE

Indutrade är Industrivärdens handelsföretag och består av ett 25-tal bolag. Affärsidén är att leverera importerade produkter och tekniskt specialkunnande. Indutrade verkar i Sverige, Norge, Danmark, Finland, Baltikum, Ryssland, Nederländerna och Belgien. 1996 omsatte Indutrade 1 372 Mkr och hade 694 anställda.

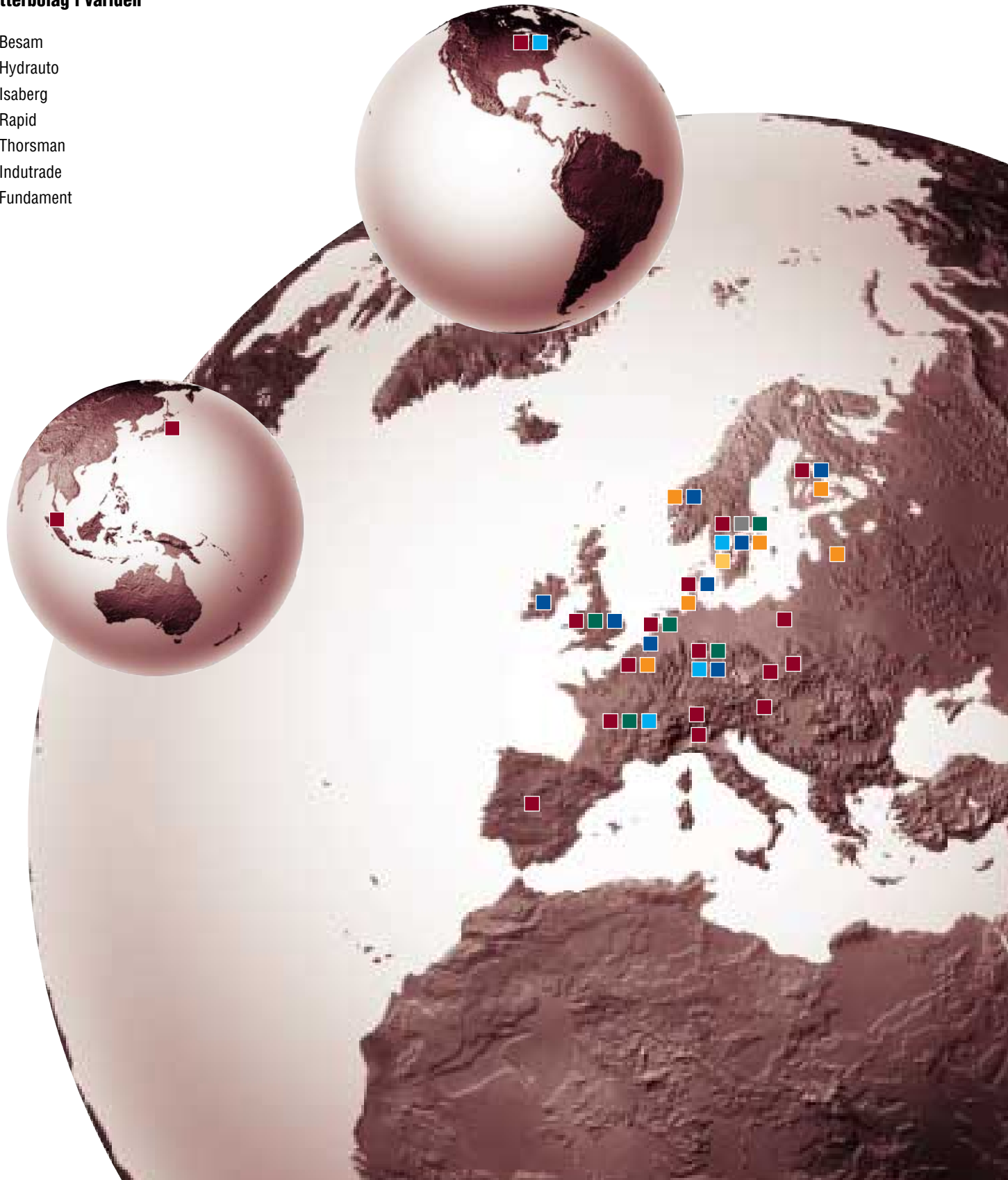
Indutrade svarade för cirka 5 procent av värdet på Industrivärdens beräknade totala tillgångar vid utgången av 1996.

INDUSTRIVÄRDEN I VÄRLDEN

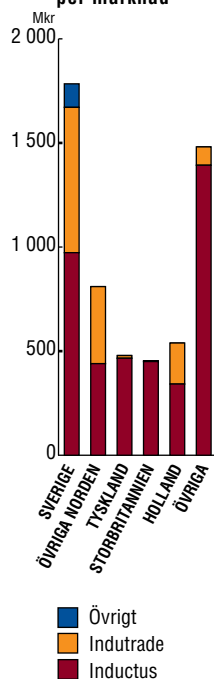
Industrivärdens dotterbolag i världen

- Besam
- Hydrauto
- Isaberg
- Rapid
- Thorsman
- Indutrade
- Fundament

Koncernens fakturering per marknad

FUNDAMENT

Industrivårdens kommersiella fastighetsbestånd förvaltas av Fastighets AB Fundament. Fastighetsbeståndet består av åtta välbelägna fastigheter, huvudsakligen i Stockholmsregionen. Fastigheternas värde beräknas till 950 Mkr, vilket motsvarar 8 procents direktavkastning.

Fundament svarade för cirka 5 procent av värdet på Industrivårdens beräknade totala tillgångar vid utgången av 1996.

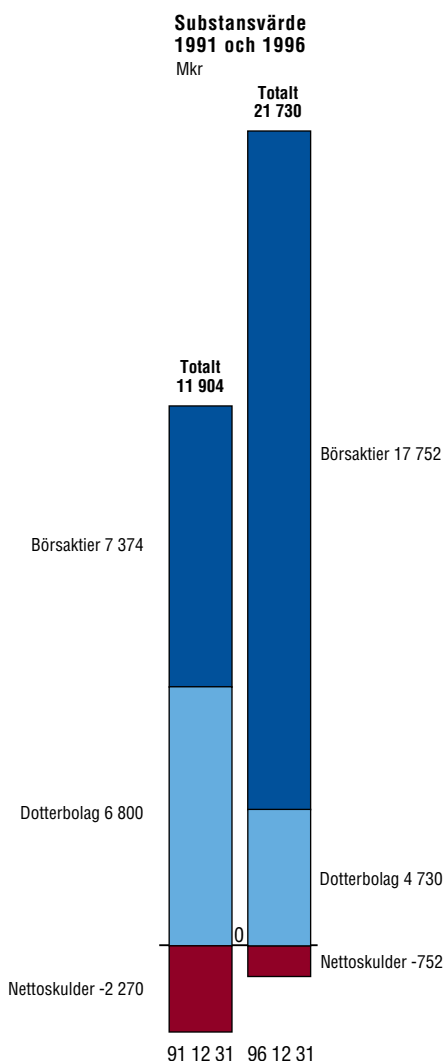
SUBSTANSVÄRDE

Aktiemarknaden värderar traditionellt ett investmentbolag med utgångspunkt från förmögenheten. Industrivärden lägger därför stor vikt vid beräkning av koncernens förmögenhet eller substansvärde. Beräkningen görs från ett moderbolagsperspektiv där börsportföljen värderas till aktuellt marknadsvärde och de helägda industri- och handelsföretagen normalt värderas med aktuella P/E-tal. Förvaltningsfastigheterna åsätts ett värde baserat på ett långsiktigt avkastningskrav. För en närmare beskrivning hänvisas till avsnittet Marknadsvärdering av Industrivårdens tillgångar, sidan 69.

Vidstående diagram illustrerar substansvärdets storlek och sammansättning vid utgången av 1991 respektive 1996.

Under den senaste femårsperioden har ett antal större affärer genomförts:

- PLM som var helägt dotterbolag 1991 börsintroducerades 1995.
- Investment AB Bahco som ingick i börsportföljen 1991 blev helägt dotterbolag 1992.
- Industrirörelserna i Bahco och Dacke sammanfördes 1992 till industrigruppen Inductus.
- Antalet dotterbolag i Inductus har minskat genom avyttringar och samgåenden från tolv bolag 1992 till fem bolag 1996, som en följd av en uttalad koncentrationsstrategi.
- Aktieinnehavet i Euroc (nuvarande Scancem) avvecklades 1994.
- En betydande aktiepost i SSAB förvärvades 1994.
- En medelfristig aktieportfölj har byggts upp under 1995–96 med innehav i bl a Astra, Custos och Skandia.

Det totala substansvärdet har ökat från 11,9 miljarder kronor vid utgången av 1991 till 21,7 miljarder kronor vid utgången av 1996 eller med 82 procent. Om lämnade utdelningar återläggs har ett sålunda justerat substansvärde ökat med 122 procent sedan början av 1990. Som jämförelse kan nämnas att Stockholmsbörsens avkastningsindex, där utdelningarna har återlagts, under samma period ökade med 128 procent. Industrivårdens justerade substansvärde har således utvecklats i paritet med Stockholmsbörsen som helhet under 1990-talet.

BÖRSPOETFÖLJEN

Börsportföljen består huvudsakligen av kärninnehav, där Industrivärden är den största eller en av de största aktieägarna. Industrivärden utövar ägarinflytande genom aktivt styrelsearbete. Utöver kärninnehaven omfattar börsportföljen även ett antal medelfristiga aktieinnehav.

Industrivärden är tredje största aktieägare i Handelsbanken.

Handelsbanken är en av Skandinaviens ledande affärsbanker.

Industrivärden är näst största aktieägare i Skanska. *Skanska är idag ett världsnamn inom byggbranschen med erfarenhet från närmare 100 länder.*

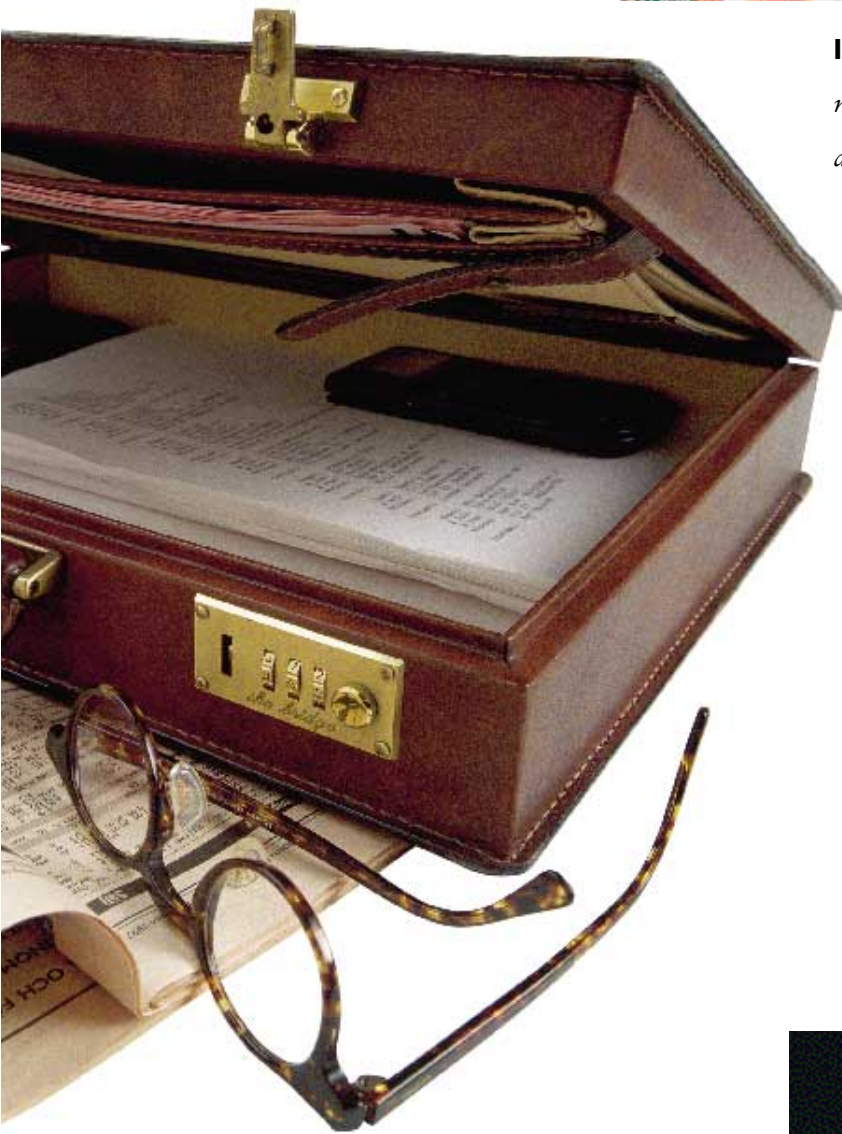

Industrivärden är största aktieägare i Ericsson. *Ericssons mobiltelefonsystem betjänade i början av 1997 cirka 54 miljoner abonnenter.*

Industrivärden är näst största aktieägare i AGA. *AGAs viktigaste produkter är luftgaserna syre, kväve och argon.*

Industrivärden är största aktieägare i SCA. *SCAs målsättning är att utveckla verksamheten mot ett allt större inslag av förädlade produkter.*

Industrivärden är största aktieägare i PLM. *PLM är en av Europas största tillverkare av dryckesburkar och glasförpackningar.*

Industrivärden är största aktieägare i SSAB. *SSAB är Skandinaviens ledande tillverkare av handelsstål.*

Börsportföljens andel av Industrivärdens marknadsvärderade tillgångar.

Olof Wesström,
portföljförvaltare

PLACERINGSINRIKTNING

Industrivärden har sedan lång tid varit en stor, aktiv ägare på Stockholmsbörsen och börsaktier har alltid utgjort den största delen av Industrivärdens tillgångar. Den övergripande inriktningen har varit, och är alltjämt, att genom aktivt ägande i ett mindre antal, större svenska börsföretag uppnå en god avkastning som väl motsvarar risken förenad med aktieplaceringar.

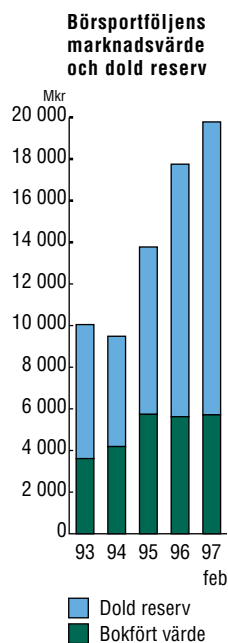
Börsportföljens tyngdpunkt ligger i aktieinnehav i företag där Industrivärden är den största, eller en av de största, ägarna i rösterna räknat. Aktivt ägande utövas främst genom styrelsearbete där Industrivärden som ägare bidrar till den strategiska styrningen av företagen och nära följer deras utveckling med syftet att på längre sikt uppnå en avkastning på dessa placeringar som överträffar genomsnittet på börsen. Dessa kärninnehav i börsportföljen var vid utgången av föregående år AGA, Ericsson, Handelsbanken, PLM, SCA, Skanska och SSAB.

Vid sidan av kärninnehaven sker placeringar i andra aktier vilka kan utvecklas till mer långsiktiga innehav eller avvecklas efter några år med god kursutveckling. Såväl tillägg av nya kärninnehav som placeringarna på medelfristig sikt syftar till att komplettera den befintliga portföljen genom att höja avkastningen och förändra portföljrisken.

Förutsättningarna för placeringarna prövas fortlöpande och när grundläggande förändringar inträder genomförs ändringar även av kärninnehav. Den långsiktighet som sammanhänger med aktivt ägande utesluter inte att omplaceringar genomförs bland kärninnehaven. För tio år sedan, vid utgången av 1986, utgjordes således de sju största innehaven i portföljen av AGA, Astra, Ericsson, Dacke, Handelsbanken, SCA och Volvo. Även i anslutning till kärninnehaven sker kompletterande placeringar på medelfristig sikt, i röstsvaga aktier eller A-aktier med hög likviditet. Någon sk trading på kort sikt förekommer däremot inte.

Inriktningen mot aktivt ägande i ett begränsat antal större innehav liksom kompletteringen med placeringar på medelfristig sikt innebär sk stock picking. Med stock picking avses strävan att finna aktier som utvecklas bättre än index. Aktievalet – liksom besluten att behålla eller att avyttra innehav – baseras på analys i ekonomiska och finansiella termer av företagen och deras omvärld, sk fundamental analys. Under det gångna året genomfördes en väsentlig förstärkning av analysresurserna.

Den övergripande placeringsinriktningen för börsportföljen betyder att Industrivärden är en långsiktigt orienterad ägare i svenskt näringsliv med strävan att ta ett aktivt ägaransvar. Industrivärden besitter den erfarenhet av industriellt ägande och har den finansiella beredskap som krävs för uppgiften. Industrivärdens aktieägare får del i en väl sammanhållen och balanserad portfölj av aktier i stora och välskötta börsföretag. Genom det aktiva styrelsearbetet bevakas och påverkas företagens framtidsutsikter. Även den erfarenhet och det kontaktnät som byggts upp under en lång tid med denna inriktning kommer Industrivärdens ägare till del.

BÖRSPORTFÖLJENS KÄRNINNEHAV

Vid utgången av 1996 utgjorde de sju kärninnehaven cirka 95 procent av börsportföljens marknadsvärde. I det numera största, **Ericsson**, har Industrivärden sedan mycket länge varit den största ägaren räknat efter röstandel. Ericsson är ledande inom ett av samtidens mest uppmärksammade och utvecklingsintensiva teknikområden. Den höga tillväxten på marknaderna för mobil och fast telekommunikationsutrustning samt Ericssons starka vinst- och aktiekursutveckling utgör ett spännande inslag i börsportföljen.

AGA är ett globalt företag för industriella och medicinska gaser. Verksamheten utmärks av hög och jämn resultattillväxt med förhållandevis låg risk och begränsad inverkan från det allmänna konjunkturlöppet. Det medför att AGA-aktien, som väger tungt i Industrivärdens börsportfölj, förenar intressanta egenskaper avseende bland annat värde-tillväxt och kursstabilitet.

SCA är ett väl strukturerat och internationellt inriktat företag med grund i en av de traditionella svenska huvudnäringarna, skogen. Försäljningen avser numera till stor del högt förädlade produkter och råvarubasen är balanserad mellan skogsråvara och returfiber. Liksom i flertalet skogsföretag har lönsamheten över konjunkturcykeln varit otillfredsställande. Aktien har under det gångna året börjat återhämta en del av den tidigare svaga kursutvecklingen. Genom förvärvet av PWA har bolaget erhållit en delvis ny struktur. De senaste årens kraftfulla förändringsarbete gör utsikten till god kursutveckling gynnsam.

Exponeringen mot den finansiella marknaden genom innehavet i **Handelsbanken** ger portföljen ett inslag av högt beroende av den samhällsekonomiska utvecklingen i Sverige vilket flertalet av de andra kärninnehaven saknar. Handelsbanken är betryggande välskött och klarade de besvärliga åren i inledningen av 1990-talet betydligt bättre än jämförbara banker. Placeringen i Handelsbanks-aktien innebär också exponering mot de strukturförändringar som pågår inom den finansiella sektorn.

Innehavet i **Skanska** utgör en investering i byggtreprenadverksamhet och fastighetsförvaltning genom det svenska företag som har den bredaste internationella basen. Liksom investeringen i bankverksamhet innebär placeringen högt beroende av svenska samhällsförhållanden, även om Skanska kraftfullt och framgångsrikt genomför en internationalisering av entreprenadrörelsen. Företaget har en stark finansiell ställning som tillåter konkurrens om stora projekt och balanserar riskerna i rörelsen.

Innehavet i **SSAB** medför en intressant komplettering av portföljen genom att företaget, och därmed aktien, är av utpräglat cyklisk karaktär. Med avseende på börsportföljen i dess helhet medför SSAB-innehavet endast en mycket begränsad ytterligare risk som balanseras väl av förväntad avkastning. Industrivärdens placering har kommit att i tiden

INDUSTRIVÄRDENS BÖRSAKTIER

	Värde, Mkr 1996-12-31	Kr per aktie och KVB
Ericsson	4 726	98
AGA	3 092	65
SCA	2 601	54
Handelsbanken	2 431	51
Skanska	1 266	26
SSAB	1 253	26
PLM	1 180	25
Custos	412	9
Skandia	386	8
Astra	177	4
Näckebo	145	3
Volvo	83	2
Summa	17 752	371

utsträckas över mer än endast uppgångsfasen i stålkonjunkturcykeln vilket uttrycker högt förtroende för företagets inriktning och skötsel. Den allt längre drivna specialiseringen inom handelsstål innebär lovande framtidsutsikter.

Under 1996 avyttrade Industrivärden som förutskickat cirka 22 procent av aktierna i **PLM** till svenska och internationella placerare i det andra steget av ägarspridning i bolaget under huvudägarens ledning. Innehavet motsvarar därefter 23 procent i ett företag vars avsättning ligger nära slutkonsumenterna, inte är särskilt konjunkturkänsligt samt uppvisar god och stabil tillväxt. Dessa egenskaper ger aktien särdrag som väl passar in i portföljen av kärninnehav.

MEDELFRISTIGA INNEHAV

Som ett komplement till kärninnehaven innehåller börsportföljen ett antal placeringar på medelfristig sikt. Det största av dessa är innehavet i **Custos** som förvärvades i samband med de stora ägarförändringarna i bolaget i slutet av 1995 och inledningen av 1996. Motivet för placeringen, att aktivt bevaka värdet på aktieinnehaven i SCA och Skanska där också Custos är stor ägare, gäller alltså. Den nya inriktningen av verksamheten i Custos har dessutom medfört möjlighet till en gynnsam kursutveckling.

Placeringen i **Skandia** förstärker exponeringen mot den finansiella sektorn i Sverige och den pågående omstruktureringen där. Skandia-placeringen medför även en intressant potential genom bolagets snabbväxande och lönsamma långsiktiga sparprodukter (AFS).

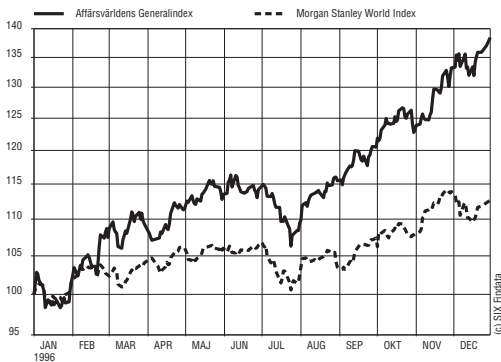
Under föregående år har aktier i **Astra** förvärvats i syfte att utnyttja en mera tillfällig svaghet i kursen för en aktie som bedöms ha goda förutsättningar att fortsätta den fina utveckling som kännetecknat den under lång tid. Ur portföljsynpunkt innebär kompletteringen med Astra att den förväntade avkastningen på börsportföljen höjs samtidigt som dess förväntade risk påverkas i mycket ringa utsträckning.

Innehavet i **Volvo** är ytterligare en placering på medelfristig sikt. Volvos utdelning av aktier i Swedish Match skall läggas till placeringens avkastning under 1996 vilket ändock inte medför att den överträffat avkastningsindex.

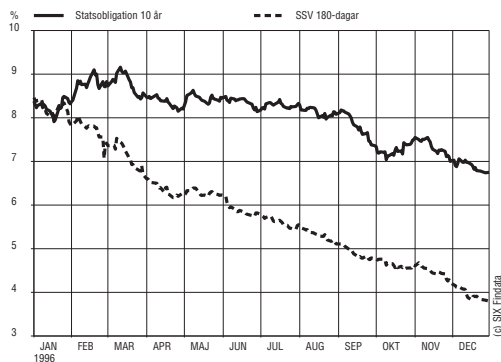
Industrivärden erhöll under föregående år som aktieägare i Handelsbanken även aktier i fastighetsbolaget **Näckebo**. Dessa aktier har behållits i portföljen men med hänsyn till innehaven av Skanska och det helägda dotterbolaget Fundament föreligger skäl att överväga Industrivärdens samlade exponering mot fastigheter.

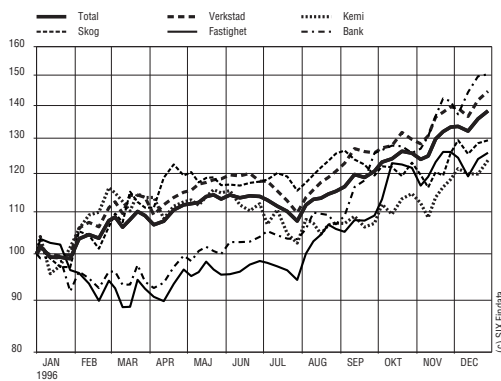
Stockholmsbörsen jämfört med världsindex

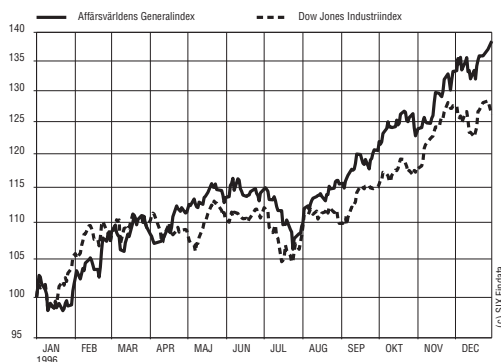
Ränteutveckling

Indexutvecklingen för olika branscher

Stockholmsbörsen jämfört med New York-börsen

BÖRSÅRET 1996

Kurserna på världens aktiemarknader steg under 1996 med i genomsnitt nära 12 procent (mätt med Morgan Stanley Capital Internationals index uttryckt i USD). Räntebärande papper utvecklades betydligt svagare internationellt med en genomsnittsökning på knappt 4 procent (enligt Salomon Brothers världsindex för statsobligationer). Den svenska aktiemarknaden var en av de bästa i världen med en indexuppgång på hela 38 procent. Den svenska kronan försvagades något under året och Stockholmsbörsens indexuppgång omräknad i USD blev därmed 34 procent. Totalavkastningen för Stockholmsbörsen, dvs värdeökningen med tillägg för utdelningar, blev 43 procent.

Bakgrunden till den starka aktiekursutvecklingen under det gångna året är att Stockholmsbörsen var attraktivt värderad i utgångsläget, att de svenska räntorna föll kraftigt och att stora kapitalflöden sökte sig till börsen. Den dramatiska räntenedgången förklaras av den lätta penningpolitik som fördes i Europa, den svenska Riksbankens räntesänkningar och tilltagande förtroende för svensk finanspolitik. Även växande tilltro till att EMU-projektet blir av och ett därav betingat närmande mellan räntenivåerna i de valutapolitiskt instabila länderna i Europas periferi, dit Sverige räknas, och den mer stabila kärnan av länder i Europas centrum bidrog till utvecklingen. Räntenedgångar har dels en direkt effekt genom sänkta avkastningskrav på börsaktieplaceringar, dels en indirekt effekt genom sämre förräntning för placeringar i räntebärande papper, det främsta alternativet till börsaktieplaceringar.

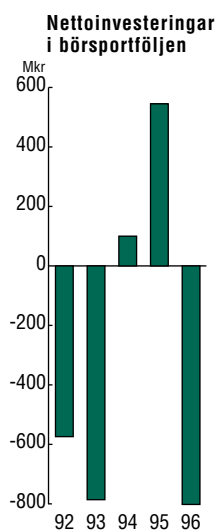
Förutom av likviditet och räntenivå styrs börskursernas utveckling av den förväntade vinstutvecklingen i börsföretagen. Året som gick präglades av skiftande bedömningar av det fortsatta konjunkturförloppet vilket återspeglas i hur olika sektors aktier utvecklades månad för månad. Stödet från sjunkande avkastningskrav liksom den stora likviditetstillströmningen motverkade osäkerheten om vinstunderbyggnaden.

Omsättningen på Stockholmsbörsen ökade även den med 38 procent under 1996 till över 900 miljarder kronor och omsättningshastigheten nådde 66 procent, en i internationell jämförelse mycket hög nivå. Utländska placerares nettoköp uppgick till 22 miljarder kronor, vilket i stort motsvarade nettobeloppet i nyemissioner och introduktioner under året. Utländska placerare står därefter för cirka en tredjedel av såväl ägandet som handeln i svenska börsaktier. Följsamheten mellan Stockholmsbörsen och aktiemarknaden i New York har tilltagit och var mycket hög under 1996.

AKTIVITETER DET GÅNGNA ÅRET

Aktiviteterna i börsportföljen dominerades under det gångna året av den stora utförsäljningen av PLM-aktier. Sammanlagt såldes börsaktier för ett värde av 1 365 Mkr under året varav de största försäljningarna var 9 667 000 PLM, 1 225 000 AGA, 826 000 ASG och 550 000 Swedish Match.

KURSUTVECKLINGEN FÖR BÖRSPORTFÖLJEN

	Kursförändring 1996, %	Andel av portföljvärdet, %
Ericsson	56	27
AGA	11	17
SCA	31	15
Handelsbanken	56 *	14
Skanska	32	7
SSAB	67	7
PLM	26	7
Custos	12	2
Skandia	8	2
Astra	25	1
Näckebo	-	1
Volvo	28 *	0
	36	100

*Inklusive utdelning av aktier.

Försäljningen av PLM-aktier skedde i syfte att ytterligare öka ägarspridningen i bolagets aktier efter utförsäljningen av 55 procent till Industrivärden aktieägare 1995.

Avyttringen av aktier och konvertibler i AGA skedde i huvudsak tidigt under året varefter kursutvecklingen varit sämre än index.

Försäljningarna av AGA liksom PLM har givit upphov till betydande realisationsvinster.

Samtliga ASG-aktier såldes under året till tillfredsställande kurser. De Swedish Match-aktier vilka erhöles som utdelning från Volvo under våren avyttrades under sommaren.

Resultatet av försäljningarna uppgick sammantaget till en vinst på 679 (86) Mkr. Som investmentbolag är Industrivärden befriat från skatt på realisationsvinster.

Under året förvärvades börsaktier för 563 Mkr varav de större köpen utgjordes av 1 600 000 Skandia, 536 900 Astra och 363 000 Custos. Såväl de fortsatta förvärven i Skandia som de under året inledda köpen av Astras B-aktie har utvecklats väl efter respektive köptillfällen.

Sammantaget nettosåldes börsaktier för 802 Mkr. Trots en positiv bedömning av börsten präglades således aktiviteterna i börsportföljen av försiktighet under året.

I samband med återförandet av PLM till börsten utfärdade Industrivärden i egenskapen av största ägare i bolaget under det gångna året köpoptioner till företagsledningen i PLM. Sammanlagt 110 500 optioner ställdes ut den 1 juli till 14 ledande befattningshavare med mellan 1 000 och 25 000 optioner per person. Varje option medför rätt att under tiden 2 juli 1996 till och med 2 juli 2001 förvärva en aktie i PLM för lösenpriset 164 kronor. Optionens pris sattes till 10 kronor baserat på en genomsnittlig aktiekurs under tiden 24 – 28 juni om 108 kronor. I värderingsutlåtanden från Handelsbanken Markets och Enskilda Securities angavs optionsvillkoren som affärsmässigt välgrundade.

Utlåning av aktier ur börsportföljen inleddes under året i syfte att höja avkastningen på börsportföljen. Utlåningen är tryggad genom bankåtagande och lånen kan sägas upp med kort varsel.

PORTFÖLJENS UTVECKLING

Börsportföljens marknadsvärde uppgick den 31 december 1996 till 17 752 Mkr jämfört med 13 775 Mkr vid föregående årsskifte. Justerat för köp och försäljningar innebär det en ökning av portföljvärdet under året med 36 procent. Affärsvärldens generalindex (som beräknas på köpkurser) steg med 38 procent under samma tid. Kursutvecklingen för de olika innehaven framgår av vidstående tabell.

Kurserna för Ericsson, Handelsbanken (med hänsyn till utdelningen av aktier i Näckebo) och SSAB utvecklades väsentligt bättre än index. Kursutvecklingen i främst AGA, men även i SCA, Skanska och PLM, drog ned portföljens värdetillväxt jämfört med index.

BÖRSPORTFÖLJEN
PER DEN 31 DECEMBER 1996

	Serie	Antal	Mark- nads- värde, Mkr	Andel av portfölj- värdet, %
Ericsson	A	21 930 000	4 726	27
AGA	A	28 615 000	2 947	17
	B	1 425 000	145	
SCA	A	18 232 000	2 525	15
	B	550 000	76	
SHB	A	12 405 000	2 431	14
Skanska*	A	2 772 132	836	7
	B	1 425 000	430	
SSAB	A	10 700 000	1 214	7
	B	340 000	39	
PLM		10 000 000	1 180	7
Custos	A	2 838 000	412	2
Skandia		2 000 000	386	2
Astra	B	536 900	177	1
Näckebo	A	1 240 500	145	1
Volvo	B	550 000	83	0
Totalt			17 752	100

*Skanskas A-aktie, som inte noteras på Stockholms
fondbörs, har äsatts samma värde som B-aktien.

Vid årsskiftet uppgick skillnaden mellan portföljens marknadsvärde och dess bokförda värde, den s k dolda reserven, till 12 029 (8 039) Mkr. Genom försäljningar under det gångna året realiserades vinster på sammanlagt 679 Mkr vilket minskade den dolda reserven.

Från utgången av 1996 fram till och med den 28 februari 1997 hade det justerade portföljvärdet ökat med 13 procent (Affärsvärldens generalindex 12 procent).

Under året erhöles utdelningar på börsaktieinnehaven om sammanlagt 490 Mkr, varav 101 Mkr utgjordes av aktier i Näckebo från Handelsbanken och 10 Mkr av Swedish Match-aktier från Volvo.

PORTFÖLJENS AVKASTNING OCH RISK

Börsportföljens avkastning en viss period har redovisats som värdeförändringarna under ett antal delperioder sammanlänkade, varvid köp och försäljningar av börsaktier under varje delperiod har frånräknats respektive tillagts. Med tillägg för de under varje delperiod mottagna utdelningarna på börsaktieplaceringarna, vilka beräkningstekniskt antas bli placerade i samma aktier, erhålls börsportföljens totalavkastning eller effektiva avkastning. Portföljens totala avkastning uppgick 1996 till knappt 40 procent, vilket understeg index vars totalavkastning var drygt 43 procent. Den huvudsakliga förklaringen till portföljens sämre utveckling var främst innehavet i AGA och även SCA-posten.

För att bedöma uppnådd avkastning krävs en uppfattning om risken i portföljen. Med risk avses i dessa sammanhang svängningarna i portföljens avkastning, dvs såväl bättre som sämre avkastning. Risken kan beräknas som förväntade svängningar, där förväntningarna grundas på historiska avkastningstal liksom fundamentala aktiedata. Industrivärdens aktivt förvaldade börsportfölj innehåller ett begränsat antal tunga ägarpositioner. En koncentrerad portfölj av detta slag kan förväntas uppvisa högre risk än en indexportfölj. Risknivån i portföljen kan fortlöpande förändras genom omplaceringar.

Risken förknippad med en aktieportfölj kan beräknas antingen i förväg genom prognoser eller som det faktiska utfallet. Den realiserade risken för Industrivärdens börsportfölj under 1996 understeg något risknivån för index. Både portföljens och marknadens risk var mycket låg i en historisk jämförelse under det gångna året. För att besvara frågan huruvida uppnådd avkastning motsvarat den risk portföljen inneburit kan s k riskjusterad avkastning beräknas. 1996 kännetecknades av stark kursutveckling och ovanligt låga svängningar i avkastningen. Den riskjusterade avkastningen blev därför mycket god för såväl index som för Industrivärdens börsportfölj. Portföljens riskjusterade avkastning understeg marginellt marknadens.

KÄRNINNEHAVEN I BÖRSFÖLJEN

På de följande sidorna beskrivs de sju företag vars aktier utgör kärninnehaven i börsaktieportföljen, nämligen AGA, Ericsson, Handelsbanken, PLM, SCA, Skanska och SSAB.

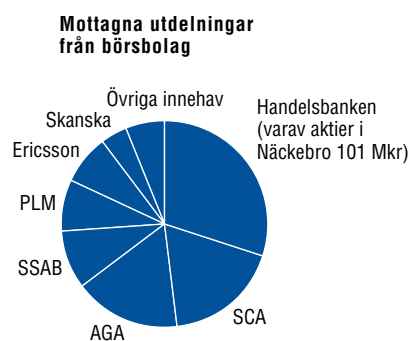
Marknadsvärdet för kärninnehaven utgjorde cirka 95 procent av portföljens totala börsvärde vid årsskiftet 1996/97. Deras kursutveckling bestämmer därmed i hög grad börsportföljens värdeutveckling.

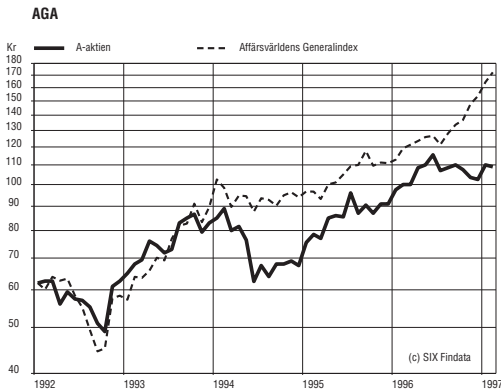
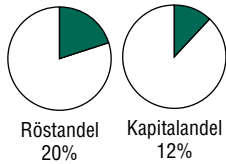
Det totala marknadsvärdet för kärninnehaven uppgick den 31 december 1996 till 16,5 miljarder kronor. De sju företagens samlade börsvärde vid samma tidpunkt var cirka 360 miljarder kronor, eller cirka 21 procent av Stockholmsbörsens samlade värde.

För varje kärninnehav anges nedan Industrivärdens andel av kapitalet och röstetalet i respektive bolag, räknat efter full utspädning. Vidare redovisas resultatet per aktie enligt respektive företags beräkning och den föreslagna utdelningen för 1996. Kursutvecklingen i förhållande till generalindex de senaste fem åren återges i diagramform. Jämförelsen av kärninnehavens kursutveckling har gjorts med generalindex eftersom det är praxis. En mer rättvisande jämförelse hade varit kursutvecklingen justerad för lämnade utdelningar jämförd med avkastningsindex.

Kärninnehavens fördelning på branscher avviker från branschfördelningen på börsen i dess helhet. Förpackningsindustri genom PLM, skogsindustri genom SCA samt fastighet och bygg genom Skanska utgör en större andel av Industrivärdens aktieplaceringar än för börsen som helhet.

Vidstående diagram visar mottagna utdelningar från börsportföljen, som under 1996 uppgick till totalt 490 (254) Mkr.

Industrivärden är näst största aktieägare i AGA. AGA-aktien har utvecklats sämre än generalindex under den senaste femårsperioden, huvudsakligen till följd av utdelningen av Frigoscandia-aktier 1994, vars värde vid utdelningstillfället uppgick till 25 kronor.

AGA

AGA är ett av världens fem största gasföretag. Koncernen tillverkar och levererar gaser och tjänster till industri-, medicin- och specialgasmarknaderna i cirka 40 länder i Europa, Latinamerika och USA. Affärsidén är att erbjuda produkter och system som förbättrar kundernas produktivitet, säkerhet och inre miljö, förbättrar kvaliteten i kundernas produkter samt påverkar den yttre miljön positivt.

AGAs viktigaste produkter är luftgaserna syre, kväve och argon. De svarar totalt för cirka hälften av försäljningsintäkterna. AGA har över en miljon kunder på en starkt differentierad marknad. Den breda kundbasen, den geografiska spridningen av verksamheten och de många användningsområdena för produkterna ger stabilitet och relativt låg konjunkturkänslighet.

Andelen fakturering utanför Sverige är närmare 90 procent. I Latinamerika har AGA gamla traditioner och är ett ledande industrigasföretag i regionen.

ÅRET I SAMMANDRAG

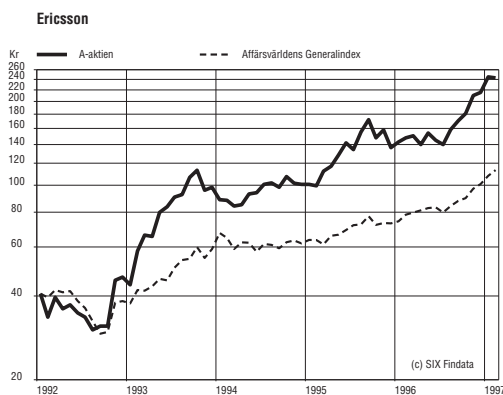
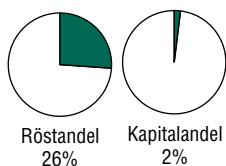
- Konjunkturutvecklingen var svag på de flesta av AGAs marknader, vilket i förening med den stärkta svenska kronan ledde till en minskning av faktureringen med 3 procent. Resultatet efter finansiella poster, exkl realisationsvinster, försämrades bl a genom negativa valutaeffekter och engångskostnader med 17 procent till 1 757 Mkr.
- Aktieinnehavet i Gullspång Kraft med 34 procent av kapitalet avyttrades med en realisationsvinst på 1 794 Mkr.

Mkr	1996	1995
Fakturering	12 860	13 271
Resultat efter finansnetto, exkl realisationsvinster	1 757	2 108
Resultat per aktie, exkl realisationsvinster	5:11 kr	6:31 kr
Föreslagen utdelning per aktie	2:70 kr	2:70 kr

AKTIEN

AGA-aktien är noterad på Stockholms fondbörs samt i London, Tokyo och i Schweiz. Aktiekursen steg under 1996 med 11 procent och aktier för cirka 9 miljarder kronor omsattes på Stockholmsbörsen. Vid årsslutet hade AGA ett marknadsvärde på cirka 25 miljarder kronor.

KÄRNINNEHAVEN I BÖRSFÖLJEN

Industrivärden är största aktieägare i Ericsson. Aktieinnehavet härstammar från Industrivärdens grundande 1944. Den senaste femårsperioden har aktien utvecklats avsevärt bättre än index och därmed lämnat ett rejält bidrag till portföljens avkastning.

ERICSSON

Ericsson har vunnit erkännande över hela världen för sina avancerade system och produkter för fast och mobil telekommunikation. Produktsortimentet omfattar även företagskommunikation samt försvarssystem och komponenter. Koncernen är världsledande leverantör av utrustning för telesystem med tillhörande terminaler.

Det snabbast växande produktområdet är mobil telekommunikation där Ericsson är ledande med nära 40 procent av världsmarknaden. Ericssons mobiltelefonsystem betjänade i början av 1997 cirka 54 miljoner abonnenter.

Ericsson har haft mycket stark volym- och resultatutveckling under de senaste åren, främst till följd av framgångar inom mobiltelefoni. Mer än hälften av faktureringen avser produkter som inte fanns på marknaden för tre år sedan. Ericsson har under senare år satsat intensivt på teknisk utveckling. De totala teknikkostnaderna motsvarar cirka 20 procent av faktureringen. Mer än 18 000 personer i 23 länder arbetar inom Ericssons forsknings- och utvecklingsverksamhet.

De viktigaste geografiska marknaderna är USA, Sverige, Kina, England och Italien. Andelen fakturering utanför Sverige är drygt 90 procent.

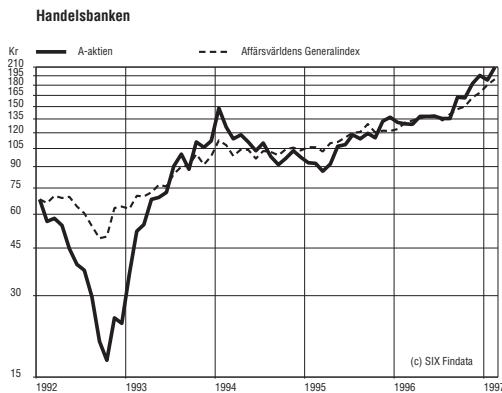
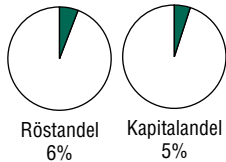
ÅRET I SAMMANDRAG

- Orderingången ökade med 31 procent. För mobiltelefoni ökade orderingången med nära 50 procent.
- Antalet anställda inom mobiltelefoni ökade med mer än 12 000 personer, varav cirka 5 000 överfördes från andra affärsområden inom Ericsson.

Mkr	1996	1995
Fakturering	124 266	98 780
Resultat efter finansnetto, exkl minoritetsandel	10 152	7 615
Resultat per aktie	7:27 kr	5:83 kr
Föreslagen utdelning per aktie	2:50 kr	1:75 kr

AKTIEN

Ericsson-aktien är noterad på Stockholms fondbörs samt på nio andra börser i Europa och USA. Aktiekursen steg under 1996 med 56 procent och aktier för cirka 118 miljarder kronor omsattes. Vid årsslutet hade Ericsson ett marknadsvärde på cirka 203 miljarder kronor.

Industrivärden är tredje största aktieägare i Handelsbanken. Under den senaste femårsperioden har kursen utvecklats i paritet med bankindex, men något bättre än generalindex. Värdet på Näckebro-aktien vid utdelningstillfället i maj 1996 uppgick till cirka 8 kronor per Handelsbanks-aktie.

HANDELSBANKEN

Handelsbanken är en av Skandinaviens ledande affärsbanker. Det karaktäristiska för Handelsbanken är den decentraliserade organisationen. Det delegerade ansvaret har medfört en för branschen överlägsen kostnadseffektivitet och kreditbedömningsförmåga.

Handelsbanken är en universalbank som täcker alla slag av banktjänster för såväl företag som privatpersoner: traditionell in- och utlåning, fastighetsfinansiering, betalningsförmedling, investment banking, trading, factoring och leasing samt livförsäkringar.

För varje enskild kund finns ansvaret samlat på det lokala bankkontoret så att kunden får kvalificerad och samordnad service från alla enheter inom Handelsbanken. Det lokala bankkontoret har också det totala lönsamhetsansvaret för det samlade affärsutbytet med kunden.

Verksamheten är koncentrerad till Sverige. En universalbanksverksamhet har byggts upp även i Norge och Finland genom helägda dotterbanker. Därutöver finns representationskontor bl a i Australien, Frankrike, Japan, Kina, Schweiz, Storbritannien, Tyskland och USA.

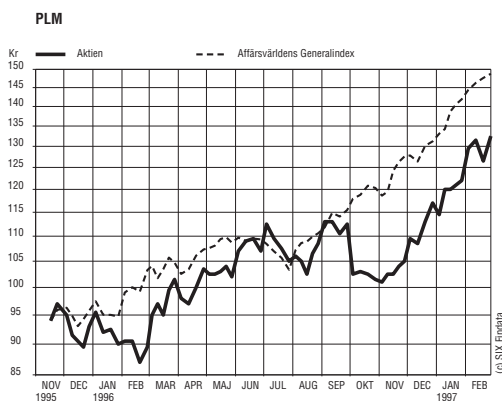
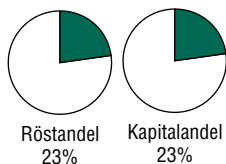
ÅRET I SAMMANDRAG

- Fastighetsbolaget Näckebro, som bildades under finanskrisen och dit panten överförts, som tagits som säkerhet för fordringar, delades ut till aktieägarna efter det att bolaget kapitaliserats med 3 miljarder kronor.
- I december lades ett kontantbud på samtliga aktier i Stadshypotek för totalt 23 miljarder kronor. Sedan budet accepterats av mer än 98 procent av aktieägarna i Stadshypotek blir Handelsbanken störst på den svenska hypotekslånemarknaden.

Mkr	1996	1995
Summa rörelseintäkter	15 510	14 309
Rörelseresultat	6 719	5 045
Resultat per aktie	21:32 kr	15:38 kr
Föreslagen utdelning per aktie	5:00 kr	3:75 kr

AKTIEN

Handelsbanks-aktien är noterad på Stockholms fondbörs. Aktiekursen steg under 1996 med 42 procent och aktier för cirka 15 miljarder kronor omsattes. Inklusiv utdelningen av Näckebro-aktier uppgick värdeökningen till cirka 56 procent. Vid årsslutet hade Handelsbanken ett marknadsvärde på cirka 47 miljarder kronor. Näckebros marknadsvärde vid årets utgång uppgick till cirka 3 miljarder kronor.

Hösten 1995 erbjöd Industrivärden sina aktieägare att förvärva 55 procent av aktierna i PLM till kursen 72 kronor. Våren 1996 avyttrade Industrivärden ytterligare 22 procent av aktierna. Kursutvecklingen efter börsintroduktionen i november 1995 framgår av diagrammet.

PLM

PLM är ett av Europas ledande konsumentförpackningsföretag. Företaget utvecklar, tillverkar och marknadsför förpackningar i metall, glas och plast. Kunderna finns främst inom den europeiska dryckes- och livsmedelsindustrin.

Verksamheten är uppdelad i tre affärsområden: dryckesburkar, glasförpackningar och plastförpackningar. Efter etableringar i Polen och Tjeckien har PLM totalt 14 produktionsenheter i 10 europeiska länder. PLM är Europas fjärde största tillverkare av dryckesburkar och den femte största tillverkaren av glasförpackningar. Inom plastförpackningar är PLM Europas näst största tillverkare av returPET-flaskor. Andelen fakturering utanför Sverige är cirka 85 procent.

Återvinningsystem för alla typer av förpackningar har alltid varit en viktig del av PLMs strategi. PLM avsätter betydande personella och ekonomiska resurser åt miljöfrågor och återvinningsystem.

Under perioden 1988–95, då PLM var helägt dotterbolag till Industrivärden, genomfördes en kraftig omstrukturering av företaget. Härigenom ökade andelen försäljning till dryckesindustrin från 40 till 80 procent.

Hösten 1995 avyttrade Industrivärden 55 procent av aktierna i PLM till förmånlig kurs till sina aktieägare. Våren 1996 avyttrades ytterligare 22 procent till svenska och utländska institutionella investerare.

ÅRET I SAMMANDRAG

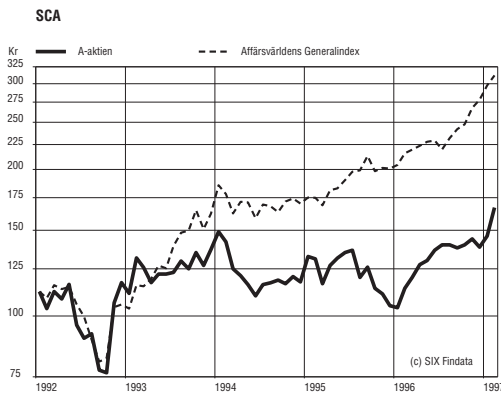
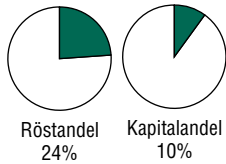
- Den kalla sommaren i större delen av Europa resulterade i minskad efterfrågan på dryckesförpackningar.
- PLM förvärvade ett glasbruk i Polen med en årlig kapacitet på 400 miljoner glasförpackningar. En betydande investering har även gjorts i en ny fabrik för returPET-flaskor i Tjeckien.

Mkr	1996	1995
Fakturering	8 179	8 486
Resultat efter finansnetto, exkl minoritetsandel	475	519
Resultat per aktie	8:18 kr	8:48 kr
Föreslagen utdelning per aktie	2:00 kr	2:00 kr

AKTIEN

PLM-aktien är noterad på Stockholms fondbörs sedan hösten 1995. Aktiekursen steg under 1996 med 26 procent och aktier för cirka 3 miljarder kronor omsattes. Vid årsslutet hade PLM ett marknadsvärde på cirka 5 miljarder kronor.

Industrivärden är största aktieägare i SCA. Under de senaste fem åren har SCA-aktien utvecklats sämre än index, främst under 1994 och 1995.

SCA

SCA är en av Europas största skogsindustrier efter förvärvet 1995 av aktiemajoriteten i tyska PWA. Koncernens huvudprodukter är hygienprodukter, förpackningar och grafiska papper.

Wellpappråvara och wellpappförpackningar samt hygienartiklar, som mjukpapper, inkontinens- och menstruationsskydd samt blöjor, svarar för cirka 65 procent av faktureringen. Högförädlade tryckpapper och sågade trävaror är andra viktiga produkter. SCA använder lika mycket returfiber som skogsråvara i sin produktion.

SCAs affärsidé är att lönsamheten skall baseras på produkter med högt förädlingsvärde, vilket har medfört att det cykliska elementet från traditionell skogsindustri har minskat. Den strategiska inriktningen är att utveckla verksamheten mot ett allt större inslag av förädlade produkter och att aktivt sträva efter en ledande ställning inom dessa marknadssegment. Tyngdpunkten har därmed gradvis förflyttats från traditionella skogsindustriprodukter.

Den viktigaste geografiska marknaden är Västeuropa, med koncentration till Tyskland, Storbritannien, Sverige och Frankrike. Andelen fakturering utanför Sverige är cirka 90 procent.

ÅRET I SAMMANDRAG

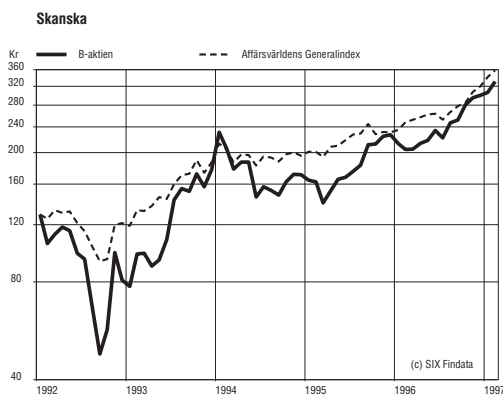
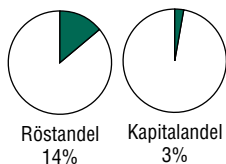
- En uppgörelse träffades med Kimberly-Clark varigenom SCA överlät den förlustgivande franska blöjtillverkaren Peaudouce och i utbyte erhöll ett tissuebruk i England. Resultatutvecklingen inom hygienprodukter var god.
- Fortsatt samordning har skett med tyska PWA som förvärvades 1995. PWAs wellpappproduktion har överförts till SCA, vars tissuerörelse har överförts till PWA.
- Prisutvecklingen på liner och pappersprodukter har varit svag, vilket påverkat resultatet negativt.

Mkr	1996	1995
Fakturering	55 405	65 317
Resultat efter finansnetto	3 573	5 731
Resultat per aktie	10:71 kr	17:55 kr
Föreslagen utdelning per aktie	5:25 kr	4:75 kr

AKTIEN

SCA-aktien är noterad på Stockholms fondbörs. Dessutom finns sedan 1995 ett American Depositary Receipt-program i USA. Aktiekursen steg under 1996 med 31 procent och aktier för cirka 10 miljarder kronor omsattes. Vid årsslutet hade SCA ett marknadsvärde på cirka 27 miljarder kronor.

KÄRNINNEHAVEN I BÖRSFÖLJEN

Industrivärden är näst största aktieägare i Skanska. Under de senaste fem åren har aktien utvecklats i paritet med index, men med stora positiva och negativa avvikelser.

SKANSKA

Skanska är ett av Europas och Nordamerikas ledande bygg- och fastighetsbolag och därtill ett betydande industriföretag med över hundraåriga traditioner. Verksamheten omfattar bygg- och entreprenadrörelse, byggmaterietillverkning, fastighetsförvaltning samt kapital- och aktieportföljförvaltning. Den finansiella ställningen är mycket stark i kraft av ett stort fastighetsinnehav och en betydande börsaktieportfölj. Skanska är en av Sveriges största privata fastighetsägare och innehar även ett internationellt bestånd med fastigheter i övriga Europa och USA. Skanska är största aktieägare i Sandvik och tillsammans med norska Aker även i Scancem (f d Euroc) samt näst största aktieägare i SKF.

Skanska är idag ett världsnamn inom byggbranschen med erfarenhet från närmare 100 länder. Förutom Sverige räknas USA, Finland och Danmark till Skanskas hemmamarknader. Den svaga svenska byggmarknaden under de senaste åren har till stor del kunnat kompenseras av den snabbt växande utländska entreprenadverksamheten. Andelen utlandsfakturering har ökat från cirka 10 procent i slutet av 1980-talet till cirka 45 procent.

Hösten 1995 tecknade Skanska ett av bolagets största kontrakt genom tiderna med Öresundsbrokonsortiet. Ordersumman till det Skanska-ledda konsortiet uppgick till cirka 6,5 miljarder kronor.

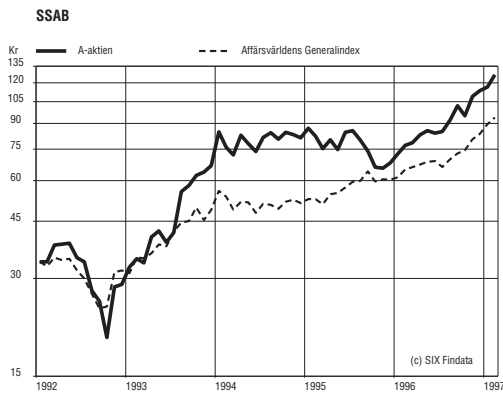
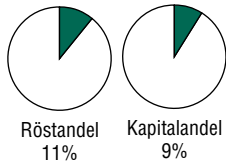
ÅRET I SAMMANDRAG

- Skanska har ökat aktieinnehavet i Scancem från 24 procent till 33 procent genom en investering på 1,2 miljarder kronor. Vidare avyttrades det 25-procentiga aktieinnehavet i Graningeverket med en realisationsvinst på 1,6 miljarder kronor.
- Industriverksamheten har förstärkts genom förvärv av byggmaterieföretaget Skåne-Gripen, som har en betydande utlandsverksamhet.

Mkr	1996	1995
Fakturering	47 872	38 608
Resultat efter finansnetto	5 172	2 573
Resultat per aktie	32:35 kr	12:80 kr
Föreslagen utdelning per aktie	10:00 kr	5:00 kr

AKTIEN

Skanska-aktien är noterad på Stockholms fondbörs. Aktiekursen steg under 1996 med 32 procent och aktier för cirka 11 miljarder kronor omsattes. Vid årsslutet hade Skanska ett marknadsvärde på cirka 38 miljarder kronor.

Industrivärden är största aktieägare i SSAB. SSABs verksamhet är utpräglad cyklisk. Under Industrivärdens innehavstid har aktien utvecklats bättre än index, utom 1995 då aktiekursen föll inför den konjunkturnedgång som inträffade 1996.

SSAB

SSAB är Nordens ledande tillverkare av platta produkter inom handelsstål. Produktprogrammet är koncentrerat till tunnplåt och grovplåt. Tunnplåten vidareförädlas för byggapplikationer och för verkstadsindustrin. Grovplåten används för tillverkning och underhåll av maskiner. Verksamheten inom Plannja Hardtech är främst inriktad på sidokrockskydd till bilindustrin.

Tunnplåt är en internationell handelsvara. SSAB exporterar drygt 60 procent av sin stålproduktion, främst till Västeuropa.

SSAB Tunnplåt är ett integrerat stålföretag med malmmetallurgi i Luleå och tunnplåtstillverkning i Borlänge. SSAB Oxelösund utvecklar, tillverkar och marknadsför grovplåt.

Genom det delägda grossistföretaget Tibnor bearbetar SSAB den svenska marknaden för stålprodukter. Större delen av Tibnors sortiment avser dock produkter som köps externt.

Andelen fakturering utanför Sverige är cirka 45 procent.

ÅRET I SAMMANDRAG

- Stålförbrukningen i Västeuropa kulminerade under hösten 1995. Svag orderingång under 1996 har lett till fallande priser och minskad produktion. Lönsamheten har försämrats, men från en mycket hög nivå.
- Anläggningsinvesteringarna ligger på en fortsatt hög nivå, 1 281 (1 069) Mkr. Det största beslutade projektet under året avser investeringar på totalt 1 300 Mkr i en utvecklingsplan för tunnplåtsrörelsen. Inom Plannja Hardtech avser SSAB att investera 500 Mkr, varav 440 Mkr avser en ny produktionsenhet i Nordamerika med driftsstart 1998.

Mkr	1996	1995
Fakturering	17 408	19 004
Resultat efter finansnetto	2 091	3 832
Resultat per aktie	11:60 kr	21:30 kr
Föreslagen utdelning per aktie	4:00 kr	4:00 kr

AKTIEN

SSAB-aktien är noterad på Stockholms fondbörs. Aktiekursen steg under 1996 med 67 procent och aktier för cirka 8 miljarder kronor omsattes. Vid årsslutet hade SSAB ett marknadsvärde på cirka 15 miljarder kronor.

INDUSTRIVÄRDEN OCH MILJÖN

Som investmentbolag måste Industrivärden ställa krav på miljöarbetet såväl hos de börsföretag där Industrivärden är en av de större ägarna som hos de helägda dotterbolagen.

MILJÖPOLICY FÖR BÖRSPORTFÖLJBOLAGEN

Industrivärden medverkar genom styrelsearbetet till att de sju börsföretag som utgör Industrivärdens kärninnehav fastställer en miljöpolicy som successivt minskar påverkan på den yttre miljön. Nedan ges bolagens sammanfattning av de punkter i miljöavsnitten i senast tillgängliga årsredovisning, som respektive bolag själva vill framhäva.

AGAs verksamhet med produktion och distribution av gaser är i grunden en verksamhet med liten miljöpåverkan. Verksamheten är däremot energikrävande såväl avseende produktion som distribution. I vissa fall installerar AGA produktionsutrustning hos kunden, vilket med modern teknik leder till lägre energiförbrukning och mindre transporter.

Under året certifierades ett miljöstyrningssystem för en anläggning enligt ISO 14001. Vidare påbörjade AGA miljögenomgångar av koncernens samtliga dotterbolag.

Ericsson använder sedan många år livscykelanalyser för att bestämma hur produkterna påverkar miljön. Idén är att bestämma hur mycket en produkt belastar miljön under hela sin livstid. Som exempel kan nämnas att en modern, digital radiobasstation i miniformat enligt livscykelanalysen ger en miljöbelastning som är mindre än en fjärdedel av äldre sändare/mottagare. Dessutom har den moderna stationen tre gånger så stor kapacitet vilket innebär att miljöbelastningen per enhet har sjunkit till en tolfedel.

Ericsson genomför kontinuerligt interna miljörevisioner, vilket bl a lett till att man helt har eliminerat freoner som lösningsmedel i kretskortstillverkning.

Idag är alla större Ericsson-bolag certifierade enligt kvalitetsnormen ISO 9000. Ericsson förbereder sig nu för att införa miljöledningssystem enligt den nya standarden ISO 14001.

Handelsbanken anslöt sig 1995 till Handelskammarens miljöprogram och undertecknade FN:s miljödokument för banker. Huvudregeln i gällande miljöinstruktion är att Handelsbanken så långt det är tekniskt och ekonomiskt möjligt skall vidtaga åtgärder för att orsaka så lite miljöpåverkan som möjligt.

Det är också ett led i kreditriskbedömningen att väga in miljörisker som kan vara förknippade med kredittagares verksamhet. Kriterier för detta har inarbetats i Handelsbankens regler för kreditgivning.

PLM arbetar aktivt med livscykelbedömningar för förpackningar och distributionssystem på de marknader där man är verksam. Utredningar som genomförts vid vetenskapliga institutioner ger en klar indikation på att återvinningsbara dryckesförpackningar i effektiva återvinnings-

system är jämställda med återfyllningsbara förpackningar vid en bedömning av den totala miljöpåverkan.

PLM är medlem i europeiska återvinningsorganisationen ERRA som driver program för insamling och bearbetning av hushållsavfall för återvinning i tio EU-länder. Ett uttalat mål för PLM är att alla driftanläggningar inom de närmaste åren skall vara certifierade enligt standarden ISO 14000 för miljöledningssystem.

SCAs miljöpolicy bygger på att SCA tar ansvar för miljön, att miljöhänsyn skall tas vid beslut, att miljöansvaret skall vara en del av verksamhetsansvaret samt att informationen skall vara öppen och fritt tillgänglig. SCAs strategiska råd har beslutat att under de närmaste åren stärka positionen som kretslopps företag genom att öka återvinningsverksamheten, skapa nya produkter baserade på förnyelsebara resurser samt att identifiera nya metoder i syfte att minska användningen av icke förnyelsebara resurser. En utvärdering av EUs Miljöstyrnings- och revisionssystem EMAS pågår inom samtliga SCAs verksamheter.

Skanska är medlem i World Business Council for Sustainable Development, en världsomspännande organisation för ett miljöriktigt ledarskap. Huvuddragen i Skanskas miljöpolicy är ansvar, långsiktighet och helhetssyn. Varje affärsdrivande enhet skall utveckla ett handlingsinriktat miljöprogram.

SSAB utvecklar, tillverkar och marknadsför stål av hög kvalitet och som fyller angelägna tekniska och ekonomiska behov. I viss omfattning marknadsförs även metaller och andra industriförnödenheter. Inom koncernen skall all verksamhet bedrivas på ett resurssnålt och effektivt sätt vad avser användning av råvaror, energi och andra naturresurser. Den affärsmässiga verksamheten förutsätter ett miljöarbete som bidrar till en varaktig och hållbar utveckling av stålanvändningen i samhället.

SSAB skall ha en framskjuten position inom stålbranschen vad gäller produkters och processers miljöprestanda.

MILJÖPOLICY FÖR DOTTERBOLAG

Industrivärden håller på att utforma en central miljöpolicy för helägda dotterbolag. Idag bedrivs miljöarbetet inom Inductus, Indutrade och Fundament individuellt inom varje dotterbolag, som formulerar en miljöpolicy där krav ställs både på tillverkningsprocessen och på arbetsmiljön.

Generellt gäller att belastningen på den yttre miljön i form av olika avfallsprodukter i tillverkningsprocessen skall vara så liten som möjligt. Målsättningen är också att de produkter som tillverkas inte skall vara miljöbelastande när de används eller blir till avfall.

INDUCTUS

Inductus omfattar fem medelstora industriföretag inom lätt verkstadsindustri.

Besam är världens största företag inom dörrautomatik.

Karusell dörr i entrén till Sky City på Arlanda.

Thorsman är marknadsledande i Norden med sina produkter för elektrisk installation och kabelförläggning. Kontrollpanel med uttag för el, telefon, syrgas m m vid en intensivvårdsavdelning.

Hydrauto är Skandinavien's största tillverkare av cylindrar för mobil hydraulik.

Renhetskontroll av hydraulcylinder i Hydrautos utvecklingslaboratorium.

Rapid är störst i Europa på små och medelstora kvarnar för återvinning av plast.

Isaberg är en av världens ledande tillverkare av häftapparater.

Isabergs produktion har organiserats i flödesgrupper med totalansvar för den slutliga produkten.

Inductus andel av Industrivärdens marknadsvärderade tillgångar.

Styrelse: Carl-Erik Feinsilber (ordf), Jan Blomberg, Lena Blomkvist, Carl-Olof By, Bo Damberg, Jan Ekman, Ulla Heikkilä, Tyrone Lindquist, Clas Reuterskiöld (VD) och Anders Unger.

Clas Reuterskiöld, VD

I Inductusgruppen ingick under året fem företag, som sammanlagt har ett fyrtiotal dotterbolag i Sverige och utlandet. Medelantalet anställda i gruppen var cirka 3 840 personer av vilka 1 950 arbetade utanför Sverige.

UPPGIFT OCH AFFÄRSIDÉ

Inductus omfattar en grupp medelstora industriföretag inom lätt verkstadsindustri. Kraven på enheterna inom Inductus är bland annat att de skall ha viss minsta storlek, marknadsledande position, internationell verksamhet samt goda möjligheter till organisk tillväxt. Vidare ställs krav på god intjäningsförmåga och lönsamhet. Verksamheten bör heller inte vara alltför kapitalintensiv.

STRUKTURFÖRÄNDRINGAR

Elitfönster gick vid årets början samman med Myresjöfönster och Combiglas. Det nya företaget Elit Fönster har under året ägts till 50 procent vardera av Industrivärden och Skanskas dotterbolag Myresjö. Vid årets utgång förvärvade Myresjö Industrivärdens resterande aktieinnehav.

Isaberg har förvärvat den holländske återförsäljaren Zobel som omsätter cirka 30 Mkr med tio anställda. Genom förvärvet får Isaberg direktkontakt med den holländska marknaden.

Besam har fattat beslut om avveckling av sin verksamhet inom området säkerhetsprodukter i Frankrike. Dessa säkerhetsprodukter, som är rörelsefrämjande för Besam, har varit förlustbringande under de senaste åren.

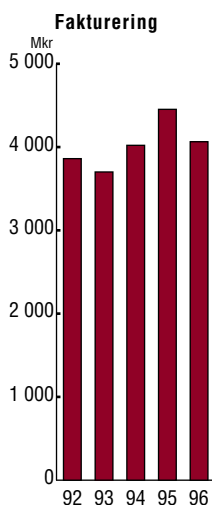
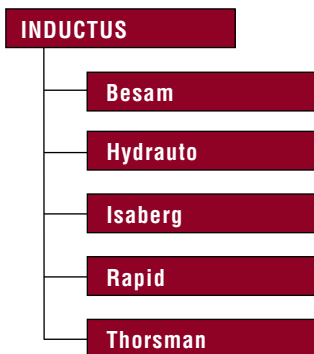
Thorsman har avyttrat datagolvverksamheten i Storbritannien. Omfattningen uppgick till cirka 120 Mkr per år med cirka 40 anställda.

INDUCTUS I SAMMANDRAG

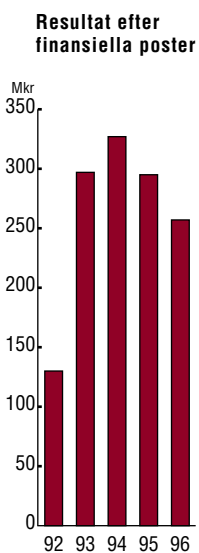
Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Fakturering	4 064	4 466	4 033	3 701	3 861
varav utanför Sverige, %	76	71	73	72	65
Resultat efter avskrivningar	268	319	346	312	175
Resultat efter finansiella poster	257	295	327	297	130
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	18	21	22	19	11
Investeringar i anläggningar	210	175	138	109	137
Synlig soliditet, %	34	47	48	47	38
Medelantal anställda	3 840	4 279	3 967	3 945	4 948
varav utomlands	1 950	1 943	1 842	1 659	2 048

ORGANISATION

Inductus rörelse är starkt decentraliserad och varje företag i gruppen har totalansvar för resultatutveckling och kapitalbindning. Detta innebär att varje företag skall ha en komplett organisation och således inte vara beroende av löpande, operativt stöd från koncernledningen.

För jämförbara enheter har faktureringen ökat med i genomsnitt 11 procent per år under 1992-96.

Decentralisering och målstyrning är en strategi som har visat sig fungera väl. En genomarbetad decentraliserad styrning är särskilt viktig för att kunna fatta besluten så nära marknaden som möjligt.

Koncernledningen är inriktad på strategisk planering samt styrning och kontroll genom ett välutvecklat planerings- och rapporteringssystem.

INTERNATIONALISERING

Ett viktigt led i Inductus strategi är en hög internationaliseringsgrad. Svag efterfrågan på hemmamarknaden i kombination med valutakursutvecklingen har lett till ökad andel utlandsfakturering de senaste åren.

Besam, Isaberg och Rapid har mer än 90 procent av faktureringen utanför Sverige. Motsvarande andel för Thorsman är ungefär två tredjedelar. Hydrauto har en omfattande indirekt export.

MARKNADSPPOSITION

Besam är världens största företag inom dörrautomatik. Thorsman är marknadsledande på den nordiska hemmamarknaden inom flera produktområden: materiel och servicebärare för elektriska installationer, master för kommunikation och belysning samt klätterstegar. Isaberg är en av världens ledande tillverkare av häftapparater. Rapid har en stark ställning i såväl Europa som USA med sina kvarnar för malning av plastavfall. Hydrauto är en av Skandinaviens största tillverkare av cylindrar för mobil hydraulik.

FAKTURERING OCH RESULTAT

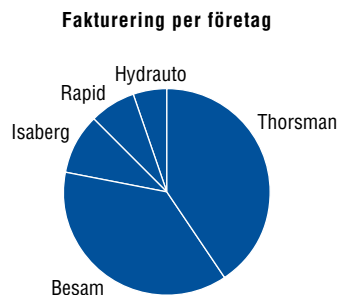
Den allmänna industrikonjunkturen på Inductus viktigaste marknader i Norden och övriga Europa försämrades under 1996. Inductusbolagen, som har hög exportandel, missgynnades dessutom av att den svenska kronan ökade i värde under året.

Faktureringen uppgick till 4 064 (4 466) Mkr, en minskning med 2 procent för jämförbara enheter. Mätt i fasta växelkurser ökade däremot faktureringen med 6 procent för jämförbara enheter.

Resultatet efter finansiella poster blev 257 (295) Mkr. Räntabiliteten på sysselsatt kapital uppgick till 18 (21) procent.

Resultatförsämringen var till stor del hänförlig till förstärkningen av den svenska kronan. Totalt har den starkare svenska valutan påverkat resultatet negativt med cirka 60 Mkr, huvudsakligen hänförligt till Besam och Thorsman. Resultatförsämringen i övrigt avser främst Hydrauto, som hade svag volymutveckling och höga utvecklingskostnader för ett nytt produktsortiment. Isabergs resultat är bättre än föregående år på grund av större volym och förbättrad produktivitet i tillverkningen. Rapid redovisar god volymutveckling och ett förbättrat resultat.

Av Inductusgruppens fakturering avsåg 24 procent Sverige, 11 procent övriga Norden, 47 procent övriga Europa samt 18 procent övriga världen.

RÄNTABILITET

Lönsamhetskravet på företagen inom Inductus är att räntabiliteten på sysselsatt kapital skall uppgå till i genomsnitt minst 20 procent under en konjunkturcykel. Under 1996 hade tre av de fem företagen en räntabilitet på mer än 20 procent. Totalt för gruppen uppgick räntabiliteten på sysselsatt kapital till 18 (21) procent.

INDUCTUSBOLAGEN

Mkr	Fakturering		Resultat efter finansnetto		Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	
	1996	1995	1996	1995	1996	1995
Besam	1 525	1 590	82	112	18	27
Elitfönster	-	344	-	-18	-	neg
Hydrauto	205	246	-15	14	neg	20
Isaberg	388	381	34	24	26	16
Rapid	295	272	27	26	27	30
Thorsman	1 651	1 620	123	135	23	24
Övrigt	-	13	6	2		
Totalt	4 064	4 466	257	295	18	21

Bertil Samuelsson, född 1933
VD sedan 1962

Besam

PRODUKTER

Besams verksamhetsområde är dörrautomatik, som omfattar slag- och skjutdörröppnare med impulsorgan samt karusell dörrar. Dörrautomatiken svarar för cirka 95 procent av omsättningen. Inom dörrautomatiken har service och underhåll av installerade anläggningar en ökande andel. I sortimentet ingår också elektroniska låssystem för hotell och kontor.

Automatiska dörröppnare används både inomhus och i entréer. De främsta tillämpningsområdena är inom stormarknader och butikskedjor samt till terminalbyggnader, sjukhus och andra offentliga byggnader.

MARKNADER

Användningen av dörrautomatik har ökat kontinuerligt under en lång följd av år. Marknaden för dörrautomatik kan förväntas fortsätta att expandera såväl geografiskt som i fråga om användningsområden. Besam, som är det största företaget i världen inom dörrautomatik, bearbetar alla stora marknader i västvärlden och är marknadsledare bl a i Sverige, USA, Storbritannien och Benelux.

Besam har dotterbolag i totalt 18 länder i Europa, USA och Sydostasien samt ett trettiotal fristående distributörer. Under 1996 bildades försäljningsbolag i Ungern och Ryssland. Som helhet svarade utlandsverksamheten 1996 för 92 procent av faktureringen och 77 procent av antalet anställda.

Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Fakturering	1 525	1 590	1 505	1 329	935
Resultat efter finansnetto	82	112	105	135	88
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	18	27	25	36	30
Medelantal anställda	1 497	1 434	1 327	1 156	1 023

KONKURRENTER

De viktigaste konkurrenterna finns i USA (Stanley, Door-O-Matic, Horton och Gyro-Tech), Tyskland (Dorma och Geze) och Schweiz (Tormax och Record). Flera tillverkare finns också i Japan.

BESAMKONCEPTET

Besamkonceptet grundas på fyra hörnstenar:

- produktutvecklingen sker inom Besam AB
- produktionen av komponenter sker hos legotillverkare
- marknadsstrategin fastläggs inom Besam AB
- försäljning av produkter och service sker genom egna dotterbolag.

Härigenom uppnås stor flexibilitet i produktionen med minimalt kapitalbehov samtidigt som de olika marknaderna kan hanteras enligt lokala förutsättningar.

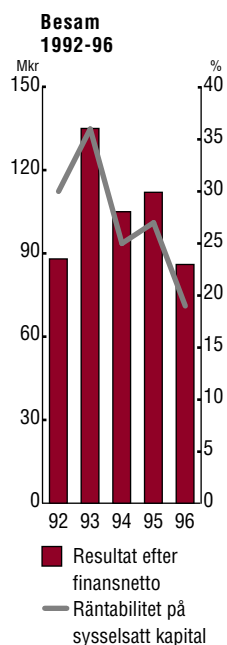
PRODUKTION

Besam har sammansättningsfabriker i Sverige, Tyskland och USA.

UTVECKLINGEN UNDER 1996

Volymutvecklingen har varit stabil med en ökning av faktureringen med 4 procent, mätt i fasta valutakurser. Genom att den svenska kronan har stärkts kraftigt under året har såväl fakturering som resultat minskat i nominella termer. I Frankrike är verksamheten inom området säkerhetsprodukter under avveckling. Avvecklingen belastar årets resultat med 21 Mkr.

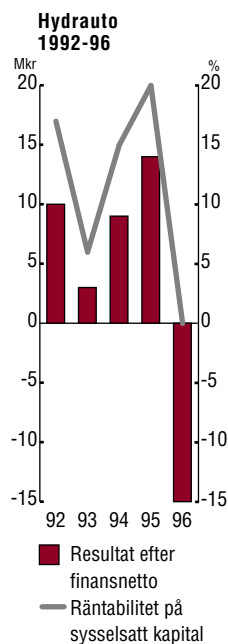
Resultat efter finansnetto uppgick till 82 (112) Mkr. Räntabiliteten på sysselsatt kapital blev 18 (27) procent. Exklusive avvecklingskostnader översteg räntabiliteten 20 procent.

Olov Larsson, född 1950
VD sedan 1989

Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Fakturering	205	246	197	154	175
Resultat efter finansnetto	-15	14	9	3	10
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	neg	20	15	6	17
Medelantal anställda	238	246	212	213	288

Hydrauto

PRODUKTER

Hydrautos verksamhet omfattar kundanpassade ventil- och cylinderkomponenter inom mobil hydraulik. Produkterna används huvudsakligen för fordonskranar och entreprenadmaskiner.

MARKNADER

Hydrautos största kund är Hiab-gruppen som 1996 svarade för 57 procent av faktureringen. Hiab, som är världens störste tillverkare av fordonskranar, köper merparten av sitt behov av ventiler och cylindrar av Hydrauto.

KONKURRENTER

De främsta konkurrenterna i Sverige inom cylindrar är Voac och Dacke Hydraulik samt inom ventiler Voac och Nordhydraulik. Av utländska konkurrenter kan nämnas tyska Pacoma, Montan och Weber samt engelska Cascade och Edbro. De flesta stora maskintillverkare i Europa har egen cylindertillverkning, men flera har visat intresse för alternativ försörjning.

UTVECKLINGSPOTENTIAL

För att bredda sin kundstruktur satsar Hydrauto på det nya produktområdet entreprenadcylindrar. Arbetet bedrivs med stöd av ett samarbetsavtal med japanska Kayaba, som är en av världens ledande tillverkare av hydraulcylindrar. Avtalet ger tillgång till den konstruktions- och produktionsteknik som utvecklats inom Kayaba. Under året tecknade Hydrauto leveranskontrakt inom entreprenadcylindrar med en årsvolym på cirka 65 Mkr med leveransstart 1997.

PRODUKTION

Tillverkningen sker vid fabriken i Skellefteå.

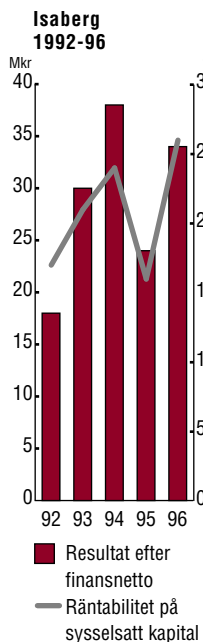
UTVECKLINGEN UNDER 1996

Hydrautos fakturering har totalt minskat med 17 procent. Den låga aktivitetsnivån i kombination med höga utvecklingskostnader för Kayabaprojektet har medfört att resultatet försämrats kraftigt till -15 (14) Mkr. Utvecklingskostnader avseende Kayabaprojektet har balanserats med 13 Mkr, netto efter årets avskrivning. I Inductusgruppens resultat redovisas dock samtliga utvecklingskostnader som omkostnad.

Pelle Holm, född 1942
VD sedan 1990

Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Fakturering	388	381	368	339	292
Resultat efter finansnetto	34	24	38	30	18
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	26	16	24	21	17
Medelantal anställda	547	553	551	504	485

Isaberg

PRODUKTER

Isabergs verksamhet omfattar häftapparater och fintrådsklammer för kontors- och verktygsmarknaden. Produktprogrammet omfattar såväl manuella som elektriska häftapparater. Bordshäftare och häfttänger används på kontor. Häftpistoler och häfthammare används för att fästa tyg, lister, fuktspärrfilmer och takpapp. För kontorsmaskinmarknaden har häftapparater utvecklats för inbyggnad i kopiatorer m m.

MARKNADER

Isaberg är störst i Europa inom sitt produktområde. Produkterna säljs i mer än 100 länder och mer än 90 procent av faktureringen avser utlandet. De viktigaste marknaderna är Europa och Nordamerika. Isabergs varumärke Rapid är välkänt och har den största spridningen i världen.

KONKURRENTER

Branschen utgörs av ett fåtal globala märkesproducenter med stark ställning på sina hemmamarknader, som Arrow, Petrus, Rexel, Novus, Swingline och Bostich. Dessutom finns lokal tillverkning på ett antal marknader.

UTVECKLINGSPOTENTIAL

En grundläggande problemställning för Isaberg är att försäljningen till slutkund på de flesta marknaderna sker via distributör. Genom etablering av egna säljbolag i Frankrike, Tyskland och England har Isaberg skapat en potential för ökade marknadsandelar och därmed för högre tillverkningsvolym vid de svenska fabrikerna. Under året har den holländske återförsäljaren Zobel förvärvats vilket ger Isaberg direktkontakt även med den holländska marknaden.

Isaberg har utvecklat en specialkonstruerad elhäftare med patenterade klammerkassetter för inbyggnad i kontorskopiatorer. Leveranserna av kopiatorhäftare har kommit igång under året och väntas öka kraftigt under de närmaste åren, liksom eftermarknaden för klammerkassetter.

PRODUKTION

Tillverkning av häftapparater bedrivs i Hestra och Östra Frölunda medan klammer tillverkas i Lutzelbourg i Frankrike.

UTVECKLINGEN UNDER 1996

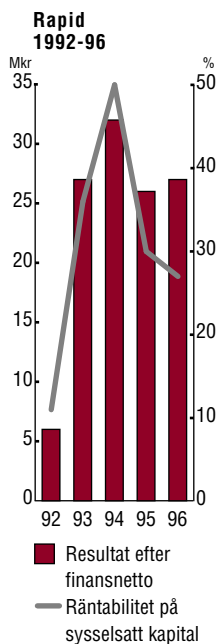
Volymtillväxten har varit god, främst avseende nyutvecklade produkter.

Resultat efter finansnetto uppgick till 34 (24) Mkr. Räntabiliteten på sysselsatt kapital blev 26 (16) procent. Resultatökningen är en följd av större volymer och förbättrad effektivitet i tillverkningen.

Karl-Valter Fornell, född 1942
VD sedan 1991

Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Fakturering	295	272	220	186	133
Resultat efter finansnetto	27	26	32	27	6
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	27	30	50	36	11
Medelantal anställda	242	239	201	162	151

Rapid

PRODUKTER

Rapids produkter omfattar små och medelstora granuleringskvarnar för termoplast, dvs maskiner för nedmalning av gjutresten och kasserade plastprodukter. Granulatet återförs direkt i tillverkningsprocessen utan spill. Termoplast kan återanvändas i princip obegränsat antal gånger.

MARKNADER

Rapid är marknadsledare i Europa och i USA. Sedan ett par år görs även en särskild satsning på Fjärran Östern. Rapid har försäljningsbolag i Tyskland, Frankrike och USA samt lokal representation i Singapore.

KONKURRENTER

De främsta konkurrenterna är amerikanska Nelmor och Cumberland, tyska Herbolt, Palman och Getecha, italienska Tria samt franska CMB.

UTVECKLINGSPOTENTIAL

Det unika värdet hos Rapid är de höga marknadsandelarna för små och medelstora granuleringskvarnar samt kunskapen om att effektivt tillverka kvarnar med hög kvalitet och låg ljudnivå.

Marknaden för återvinning av plastråvara i tillverkningsprocessen erbjuder de bästa affärsmöjligheterna. Rapid koncentrerar sig helt på denna nisch och har avstått från granulering av plast som återvinns ur sopor eller genom insamling av plastflaskor och liknande.

PRODUKTION

Tillverkning sker vid fabrikena i Bredaryd och Värnamo. En monteringsanläggning finns i USA sedan flera år och ytterligare en har tagits i drift i början av 1997.

UTVECKLINGEN UNDER 1996

Faktureringen ökade med 8 procent under året. Resultatet efter finansnetto uppgick till 27 (26) Mkr. Räntabiliteten på sysselsatt kapital blev 27 (30) procent.

Thorsman

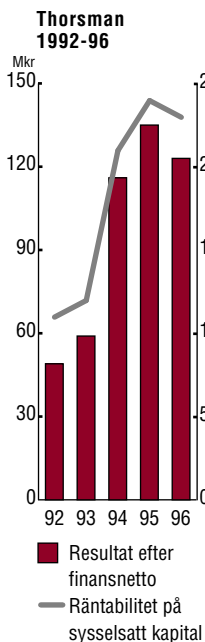
Thorsmans produkter omfattar installationsmateriel såsom plugg, clips, eldosor och kabelgenomföringar. Vidare säljer Thorsman installations-system såsom elkanaler, servicestavar, golvboxar, kabelstegar och kabelrännor. Kundenpassade produkter med förinstallerade uttag för el, tele och data är en snabbt växande produktgrupp. Övriga produktområden är klätterstegar samt belysnings- och kommunikationsmaster.

Jan Cedwall, född 1946
VD sedan 1980

Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Fakturering	1 651	1 620	1 431	1 206	1 162
Resultat efter finansnetto	123	135	116	59	49
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	23	24	21	12	11
Medelantal anställda	1 316	1 332	1 213	1 196	1 298

MARKNADER

Thorsman har egna säljbolag i de nordiska länderna samt i Tyskland, Holland, England och Irland. Marknadsandelarna i Norden, i Irland och i Holland är höga medan Thorsman är medelstort på den engelska marknaden. Marknadsandelen i Tyskland är liten.

KONKURRENTER

Thorsman bearbetar många olika produktområden och marknader vilket gör att antalet konkurrenter är mycket stort. Viktiga konkurrenter inom installationsmateriel är nordiska Lexelgruppen, tyska Würth och Bettermann, engelska Tower samt finska Ensto. Inom installations-system är de främsta konkurrenterna holländska van Geel, tyska Ackermann och Tehalit m fl. Inom kabelstegar är de främsta konkurrenterna tyska Bettermann, holländska van Geel och svenska MP-bolagen.

PRODUKTION

Produktion bedrivs vid tillverkningsenheter i Sverige, Holland, England och Irland. I Sverige tillverkas plastbaserade produkter i Nyköping, aluminiumkanaler och förinstallerade produkter i Växjö, kabelstegar och kabelrännor i Mora och Jokkmokk, klätterstegar i Nässjö samt master i Mora. Fabriken i Drogheda på Irland är specialiserad på automatiserad tillverkning av plugg och clips. I Blackburn sker plåtbearbetning av kanaler. I holländska Hoorn tillverkas främst kabelrännor.

UTVECKLINGSPOTENTIAL

Den främsta utvecklingsmöjligheten ligger i försäljningsframgångar med nyutvecklade produkter som installationssystem av varumärket Frontline där Thorsman kan leverera färdiga enheter med valfrihet i form, färg och material och Indusign-stavar för industrin med uttag för el, tele och data, men även för gas, vatten och olja.

UTVECKLINGEN UNDER 1996

Resultatet efter finansnetto uppgick till 123 (135) Mkr. Räntabiliteten på sysselsatt kapital blev 23 (24) procent. Genom att den svenska kronan har förstärkts kraftigt under året har såväl fakturering som resultat minskat i nominella termer.

Volymtillväxten var stabil. För jämförbara enheter och exklusive förändringar i valutakurserna har volymen ökat med 6 procent. Produktområdena kabelstegar och kabelrännor har förbättrat volym och resultat i Sverige beroende på fortsatt höga industriinvesteringar. Strukturkostnader avseende produktionsomflyttning, avveckling av ett tyskt dotterbolag samt omlokalisering av stegverksamheten till Nässjö belastar resultatet med totalt 18 Mkr.

INDUTRADE

Indutrade består av ett tjugofemtal handelsföretag i Sverige, Norge, Finland, Danmark, Baltikum, Ryssland och Benelux med inriktning på import och försäljning av kvalificerade industrikomponenter i respektive land.

Nyförvävade Ventim marknadsför ventiler och instrument. Här en ventil av märket Klinger i ett kraftvärmeverk.

Reglerventil av märket Gestra.

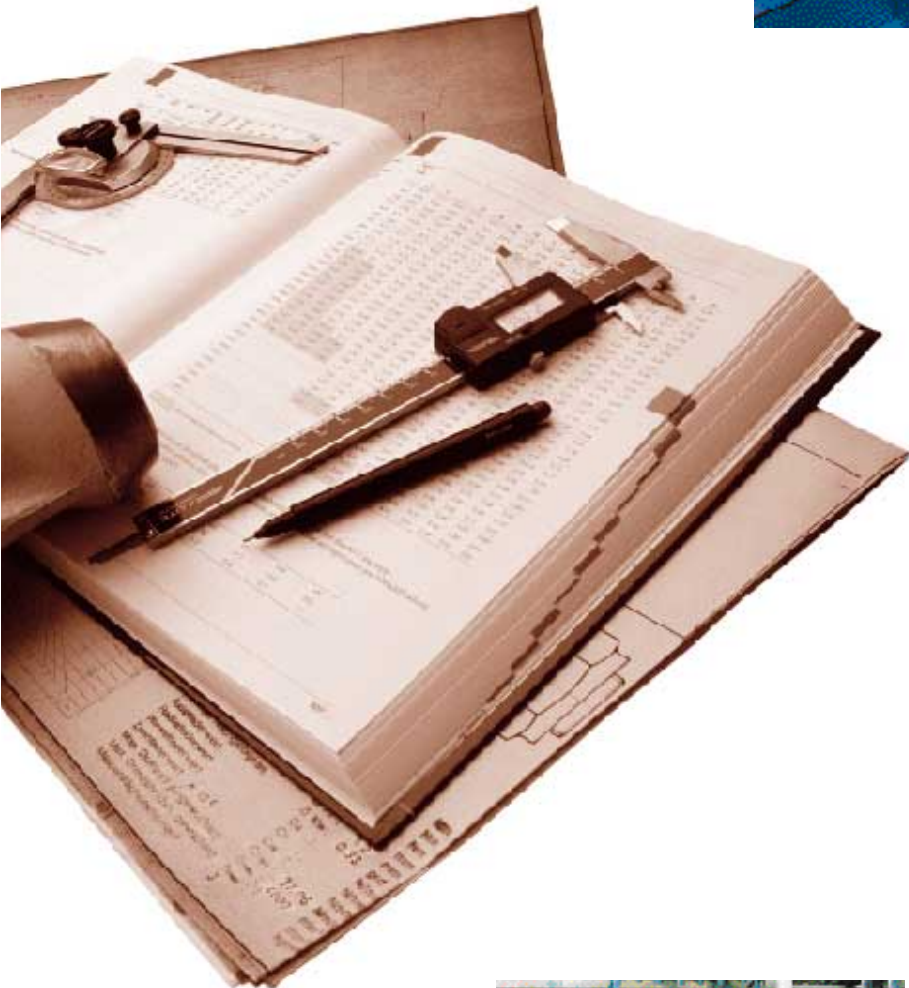
Analyser och kvalitetsbedömning utförs i egna laboratorier inom områdena silikon-/limteknik och filtrering.

Holländska Aluglas är en av de ledande distributörerna av förpackningar och förslutningsteknik för läkemedel och kosmetika i Benelux.

ETP Transmission har inom hydrauliska spämnförband utvecklat produkter för maskinbyggnad och industriell trä-/metallbearbetning.

Pall Corporation, USA, som är världsledare inom filtreringsteknik representeras av Indutrade i såväl Sverige, Finland, Danmark som Nederländerna.

Colly Company är ett av de ledande handelsföretagen i Norden, bl a inom mekaniska fästelement.

INDUTRADE

Indutrades andel av Industrivärldens marknadsvärderade tillgångar.

Styrelse: Clas Reuterskiöld (ordf),
Leif Andersson, Carl-Olof By,
Jan Carlborg, Eva Mauritzsson,
Börje Nordenö, Johan Rapp och
Gunnar Tindberg (VD).

Gunnar Tindberg, VD

Indutrades affärsidé omfattar import och försäljning av tekniskt kvalificerade industrikomponenter för vilka kunden har ett repeterande behov. Leverantörerna utgörs såväl av internationella koncerner med märkesvaror och stora utvecklingsresurser som av mindre tillverkare med nischprodukter. De flesta produkterna är ledande inom sina respektive områden.

Produkterna skall tillföra kunden ett väsentligt mervärde i form av bl a teknisk kompetens vid komponentval, logistiskt flöde, kombination av produkter, kundutbildning, teknisk dokumentation samt teknisk problemlösning. Det är väsentligt för Indutrade att analysera kundernas behov, erbjuda produkter med stort teknikinnehåll och att kunna visa produkternas totala nytta för kunden utöver den direkta tekniska funktionen.

Indutrade erbjuder stort teknikkunnande, brett sortiment och ett flertal väletablerade varumärken. Huvudmarknaderna är Sverige, Danmark, Finland, Nederländerna och Belgien. Verksamhet bedrivs även i Norge, Baltikum och Ryssland.

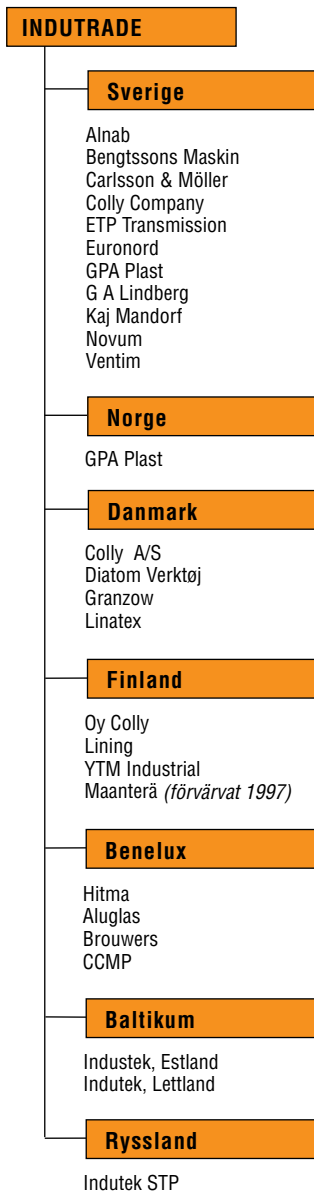
STRUKTURFÖRÄNDRINGAR

Under året förvärvades Ventim som representerar ett antal ledande tillverkare i Europa inom process- och flödesteknik. Omsättningen uppgår till 61 Mkr och antalet anställda är cirka 30. Tillsammans med Alnab, GPA och Euronord som förvärvades åren 1994 och 1995 bildar Ventim en flödesteknikgrupp.

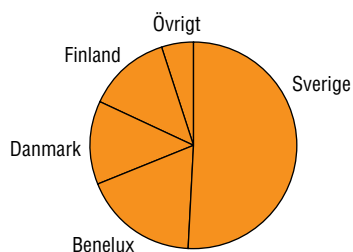
Ett flertal nya agenturer har tillkommit under året. Hitma har övertagit en agentur för instrument till processindustrin, danska Diatom har förvärvat en agentur för handverktyg och Alnab har övertagit en agentur för koncentrationsgivare och reglerventiler. Novum har lanserat ett nyutvecklat sortiment för överspänningsskydd och potentialutjämning. I början av 1997 har G A Lindberg och Diatom tecknat avtal om en ny limagentur. Indutrade har i början av 1997 förvärvat det finska företaget Maanterä med agenturer inom skärande bearbetning. Maanteräs fakturering uppgick 1996 till cirka 50 Mkr med god lönsamhet.

INDUTRADE I SAMMANDRAG

Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Fakturering	1 372	1 311	1 087	829	730
varav utanför Sverige, %	49	59	62	58	58
Resultat efter avskrivningar	99	105	127	66	48
Resultat efter finansiella poster	93	97	118	61	47
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	20	21	29	19	18
Investeringar i anläggningar	31	41	27	14	14
Synlig soliditet, %	35	30	31	37	34
Medelantal anställda	694	617	563	512	515

Fakturering per marknad

ORGANISATION OCH MÅLSTYRNING

Indutrade består av ett 25-tal bolag som vardera omsätter mellan 25 och 300 Mkr och sysselsätter mellan 25 och 125 personer.

Ledningsfilosofin är att sprida resultatansvaret till de bolag eller enheter som genererar affärerna.

De måttetal som främst används vid lönsamhetsstyrningen av de operativa enheterna är volymutveckling, vinstmarginal och resultat efter avskrivningar. För varje dotterbolag beräknas även räntabiliteten på sysselsatt kapital.

Indutrades målsättning är fortsatt tillväxt, organiskt såväl som genom förvärv, med beaktande av att gruppens räntabilitet på sysselsatt kapital skall uppgå till minst 20 procent i genomsnitt över en konjunkturcykel. 1996 uppgick räntabiliteten till 20 (21) procent.

PRODUKTER OCH MARKNADER

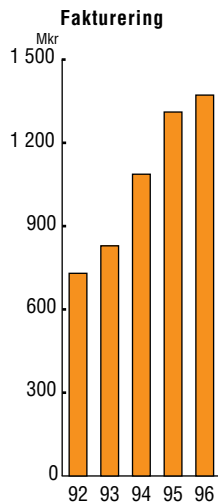
Verksamheten utgörs främst av import och försäljning till industrin i Norden och Benelux av tekniska komponenter med repeterande behov. Produkterna vänder sig främst till den lokala industrin. Rena konsumentprodukter och investeringsvaror förekommer i obetydlig omfattning. Produktprogrammet består av följande nio produktområden:

- Transmission och materialhantering
- Sammanfogningsteknik
- Silikoner, lim, tätning och smörjning
- Filter och process-/vattenteknik
- Verktyg och verkstadsteknik
- Konstruktionsplaster
- Elkomponenter
- Tryckluft, pneumatik och reglerteknik
- Glas och förpackningsteknik

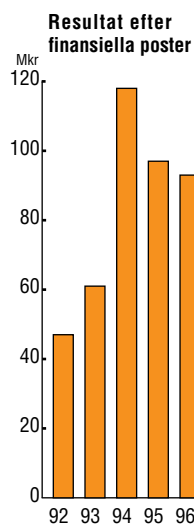
Förutom kvalificerade tekniska produkter och avancerad problemlösning genom specialiserade säljingenjörer erbjuds kunderna tekniskt stöd i välutrustade laboratorier. Vissa företag inom gruppen har även egna verkstäder där kunderna kan få hjälp med teknisk service och vidareförädling.

Leverantörerna kommer främst från Västeuropa, USA och Japan. Indutradebolagen har i regel exklusiva agenturer för respektive geografisk marknad. Indutrade kräver av sina leverantörer att de skall vara stabila företag med en ledande ställning inom sina produktområden, bedriva en aktiv produktutveckling samt ha resurser för teknisk problemlösning.

Indutradeföretagens kunder utgör ett tvärsnitt av respektive lands industri med tonvikt på verkstadsindustrin. Läkemedels- och livsmedelsindustrin samt processindustrin är några av Indutrades växande kundgrupper.

Faktureringen har ökat med i genomsnitt 17 procent per år under perioden 1992-96.

FAKTURERING OCH RESULTAT

Konjunktursituationen har varit svag på samtliga geografiska marknader, vilket lett till att volymen minskat för vissa enheter.

Sammantaget uppgick faktureringen för 1996 till 1 372 Mkr, vilket var en ökning med 61 Mkr. För jämförbara enheter minskade faktureringen med 8 procent, vilket i huvudsak var en valutaeffekt. Nya agenturer och förvärv har å andra sidan ökat faktureringen med 13 procent, så att nettoförändringen är en ökning med 5 procent.

Indutrades resultat efter finansiella poster uppgick till 93 (97) Mkr. Flödesteknikgruppen (Alnab, GPA, Euronord och Ventim) har förbättrat resultatet medan danska Linatex belastats av engångskostnader i form av realisationsförlust vid fastighetsförsäljning. Holländska Hitma hade ett exceptionellt starkt år 1995, som inte upprepades 1996. Svenska Colly Company noterade även en kraftig resultatförsämring. Finansnettot har förbättrats på grund av lägre räntesatser och ett positivt kassaflöde.

SVERIGE

Den svenska rörelsen svarade för 55 (48) procent av Indutrades fakturering och är därmed den största enskilda marknaden. Verksamheten omfattar samtliga produktområden utom områdena tryckluft och pneumatik samt glas och förpackningsteknik.

Den försämrade konjunkturen för exportindustrin har lett till minskad orderingång för Indutrade. Den sammanlagda faktureringen i den svenska rörelsen uppgick för 1996 till 762 Mkr, vilket är 1 procent lägre än 1995 för jämförbara enheter. Ett glädjämne är flödesteknikgruppen som förbättrat faktureringen med 19 procent i förhållande till föregående år.

Resultatet efter finansiella poster förbättrades med 11 Mkr till 82 Mkr.

Indutrade i Sverige
Alnab
Bengtssons Maskin
Carlsson & Möller
Colly Company
ETP Transmission
Euronord
GPA Plast
G A Lindberg
Kaj Mandorf
Novum
Ventim

Indutrade i Danmark
Colly A/S
Diatom Verktøj
Granzow
Linatex

Indutrade i Norge
GPA Plast

Indutrade i Finland
Oy Colly
Lining
YTM Industrial
Maanterä

Indutrade i Baltikum
Industek, Estland
Indutek, Lettland

Indutrade i Ryssland
Indutek STP

Indutrade i Benelux
Nederländerna
Hitma
Aluglas
Brouwers
Belgien
CCMP

DANMARK

Granzow och Linatex är verksamma inom områdena tryckluft, pneumatik och reglerteknik respektive konstruktionsplaster. Colly arbetar inom processteknik medan Diatom marknadsför produkter inom de två produktområdena mekanisk sammanfogningsteknik samt silikoner, lim, tätningar och smörjning.

Den danska industrin har haft en svag konjunkturutveckling och efterfrågan på agenturprodukterna har försämrats.

Indutrades fakturering i Danmark uppgick till 185 Mkr jämfört med 202 Mkr 1995. Resultatet efter finansiella poster minskade från 11 Mkr till 4 Mkr, bl a till följd av engångskostnader med 7 Mkr.

FINLAND OCH BALTIKUM

På den finska marknaden arbetar Indutrade inom de tre områdena filter och vattenteknik, verkstadsteknik samt hydraulik och smörjning.

Faktureringen i Finland uppgick till 190 Mkr, en volymökning med 12 procent jämfört med 1995. Resultatet efter finansiella poster försämrades emellertid från 19 Mkr 1995 till 13 Mkr.

Indutrade har under de senaste åren etablerat egna dotterbolag i Estland, Lettland och S:t Petersburg i Ryssland som främst är verksamma inom vattenteknik. Den samlade faktureringen i Baltikum och Ryssland var dock blygsam.

BENELUX

Inom Benelux representeras Indutrade av Hitmakoncernen i Nederländerna och av CCMP i Belgien. Hitmas företag är verksamma inom områdena filter och processteknik samt glas och förpackningsteknik medan CCMP-gruppens verksamhet avser silikoner, lim, tätningar och smörjning samt industrikemikalier.

Efterfrågan på de belgiska och holländska marknaderna har varit vikande. Den totala faktureringen i Benelux uppgick till 245 (338) Mkr och resultatet efter finansnetto blev 10 (26) Mkr. Föregående år ingick betydande projektleveranser för Hitma, som inte återkommit 1996. Vidare avyttrades en agentur för saltprodukter i slutet av 1995.

FUNDAMENT

Fundament äger och förvaltar åtta kommersiella fastigheter med totalt cirka 120 000 kvadratmeter uthyrningsbar yta, varav 108 000 kvadratmeter finns i Stockholmsregionen.

Industrivärdens huvudkontor
*är inrymt i fastigheten
Havssvalget 17 vid Storgatan
10 i Stockholm. Fastigheten
ägs av AB Industrivärden
men förvaltas av Fundament.*

Storseglet 3 är
*belägen i Stockholms-
stadsdelen Gröndal.*

Nyrenoverad kontorslokal i fastigheten Nöten 4 i Solna.

Nöten 4 i Solna är det största objektet i Fundaments bestånd med en total lokalyta på 58 000 kvadratmeter.

Fastigheten Pärnet 8 i Solna.

Nyrenoverat hotellrum på Scandic Hotel Winn i Karlstad.

Fundaments andel av Industrivärdens marknadsvärderade tillgångar.

Styrelse: Carl-Olof By (ordf),
Sven Hamberg, Per Jungkvist,
Jan Spetz och Per Wärnegård (VD).

Per Wärnegård, VD

Fundaments fastighetsbestånd består av åtta välbelägna fastigheter med hög standard, sex i Stockholmsregionen och en i vardera Malmö och Karlstad. Den sammanlagda ytan uppgår till cirka 120 000 kvadratmeter, varav cirka 108 000 kvadratmeter finns i Stockholmsområdet, och avser uteslutande kommersiella lokaler. Några förändringar i fastighetsbeståndet har inte skett under året.

Omfattande renoveringar av delar av Nöten 4 i Solna och Storseglet 3 i Stockholm genomfördes under året för att anpassa lokalerna till nya hyresgäster. I Negern 2 i Karlstad, som inrymmer ett hotell med cirka 200 rum, genomfördes större underhållsåtgärder, varefter samtliga rum är i förstklassigt skick. Ombyggnad av värme- och ventilationsanläggningar har skett i Nöten 4 och Päronet 8 i Solna. Investeringar har gjorts i nya datoriserade fläktsystem, som styrs via en central drifts- och övervakningsanläggning. De nya anläggningarna har mycket hög återvinningsgrad. För nyinstallation av kyla har miljövänlig vattenbaserad teknik använts.

VAKANSGRAD

Vakansgraden, mätt på det totala hyresvärdet, var cirka 7 procent vid utgången av 1996. Nyuthyrning av lediga lokaler i Storseglet 3 i Stockholm och Nöten 4 i Solna har skett under året. Mer än hälften av hyreskontrakten förfaller efter år 2002.

MARKNADEN

Ett grundläggande villkor för att kunna attrahera nya hyresgäster är sedan flera år att hyresvärden är villig att tillgodose önskemål i form av ombyggnad och anpassning av lokaler.

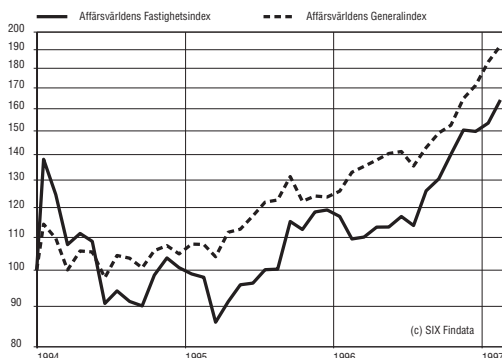
Efterfrågan på lokaler med hög kvalitet har varit fortsatt god i Stockholmsregionen. Hyresnivån för centralt belägna fastigheter har varit stigande.

Räntenivån har successivt sjunkit under året men realräntan är fortfarande hög. Börsindex för fastighetsaktier steg med 26 procent, vilket var lägre än generalindex som steg med 38 procent.

FUNDAMENT I SAMMANDRAG

Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Hyresintäkter	110	106	114	116	133
Resultat före avskrivningar	68	81	89	94	101
Resultat efter avskrivningar	55	69	77	82	89
Resultat efter finansiella poster	36	50	54	51	51
Fastigheternas marknadsvärde reducerat med beläning	680	710	800	760	900

Fastighetsbranschens utveckling jämfört med generalindex

Fastighetsbranschens utveckling de tre senaste åren kan illustreras med att 100 kronor investerade i en genomsnittlig fastighetsaktie i början av 1994 värderades till 150 kronor i slutet av 1996 (motsvarande värden för en genomsnittlig börsaktie var 100, respektive 175 kronor). Den genomsnittliga tillväxten var 15 procent per år (21 procent för en genomsnittlig börsaktie).

RESULTAT OCH VÄRDERING

Fundaments hyresintäkter för 1996 blev i stort sett oförändrade 110 (106) Mkr. Till följd av stora renoverings- och ombyggnadskostnader sjönk resultatet före avskrivningar till 68 (81) Mkr. Ökad upplåning i kombination med sjunkande räntenivå medförde att räntenettet blev oförändrat -19 Mkr. Resultatet efter finansiella poster blev 36 (50) Mkr.

Totalt nedlagda kostnader för ombyggnader uppgick till 31 Mkr, varav 12 Mkr har balanserats.

I likhet med föregående år har någon extern värdering av beståndet inte gjorts. En avkastningsvärdering efter 8 procent ger ett fastighetsvärde på 950 (1 000) Mkr. En förändring av räntan med en procentenhet påverkar det beräknade värdet med cirka 120 Mkr. Det bokförda värdet är 589 (590) Mkr. Belåningen uppgår till 272 (290) Mkr, vilket motsvarar 29 (29) procent av det beräknade marknadsvärdet.

FASTIGHETSBESTÅNDET

STOCKHOLM

Diana 2, Brunnsgränd 2-4, Nygränd 1-5.
Byggnadsår 1600-1700-talen.
Tomtareal 690 kvm.
Lokalyta 3 171 kvm.
Hyresintäkter 4,5 Mkr.
Taxeringsvärde 26,9 Mkr.

Storseglet 3, Bryggvägen 16-18.
Byggnadsår 1985-86.
Tomtareal 4 554 kvm.
Lokalyta 6 751 kvm.
Hyresintäkter 15,5 Mkr.
Taxeringsvärde 35,4 Mkr.

Åsnen 2, Sköntorpsvägen 27-31.
Byggnadsår 1958-60.
Tomtareal 5 245 kvm (tomträtt).
Lokalyta 12 832 kvm.
Hyresintäkter 6,7 Mkr.
Taxeringsvärde 23,4 Mkr.

Sandberget 2 och 7, Luntmakarg. 94-96.
Byggnadsår 1905-10.
Tomtareal 856 kvm.
Lokalyta 2 121 kvm.
Hyresintäkter 1,8 Mkr.
Taxeringsvärde 15,5 Mkr.

SOLNA

Nöten 4, Albygatan 111-115,
Tritonvägen 17-27.
Byggnadsår 1971-74.
Tomtareal 13 996 kvm.
Lokalyta 58 050 kvm.
Hyresintäkter 47,5 Mkr.
Taxeringsvärde 289,0 Mkr.

Päronet 8, Albygatan 108-110,
Korta gatan 2-12, Torggatan 5-9.
Byggnadsår 1976-78.
Tomtareal 6 727 kvm.
Lokalyta 23 500 kvm.
Hyresintäkter 22,4 Mkr.
Taxeringsvärde 125,2 Mkr.

MALMÖ

Domarringen 1, Boplatsgatan 2.
Byggnadsår 1976, 1983.
Tomtareal 12 127 kvm.
Lokalyta 1 655 kvm.
Hyresintäkter 0,6 Mkr.
Taxeringsvärde 4,1 Mkr.

KARLSTAD

Negern 2, Norra Strandgatan 9,
Östra Torggatan 20.
Byggnadsår 1983, 1990.
Tomtareal 2 482 kvm.
Lokalyta 10 580 kvm.
Hyresintäkter 11,4 Mkr.
Taxeringsvärde 48,0 Mkr.

TOTALT FUNDAMENT

Tomtareal 46 677 kvm.
Lokalyta 118 666 kvm.
Hyresintäkter 110,4 Mkr.
Taxeringsvärde 567,3 Mkr.

Redovisade taxeringsvärden avser 1996 års fastighetstaxering.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för AB Industrivärden (publ) får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 1996.

FÖRÄNDRINGAR I KONCERNENS SAMMANSÄTTNING

Industrivärden och Skanskas dotterbolag Myresjö bildade i början av 1996 ett gemensamt ägt bolag, Elit Fönster, av dotterbolagen Elitfönster respektive Myresjöfönster där parterna under året ägt vardera 50 procent av aktierna. Vid årets utgång förvärvade Myresjö Industrivärdens kvarvarande aktieinnehav i nya Elit Fönster.

Inom Inductus har Besam fattat beslut om att avveckla sin verksamhet inom området säkerhetsprodukter i Frankrike, Isaberg har förvärvat den holländske återförsäljaren Zobel samt minoritetsintresset i det franska försäljningsbolaget Rapid Sign och Thorsman har avyttrat datagolvverksamheten i Storbritannien.

Indutrade har förvärvat Ventim med försäljning av reglerventiler samt utrustning för flödesmätning och automation.

FAKTURERING OCH RESULTAT

Koncernens fakturering uppgick till 5 547 (5 893) Mkr. För jämförbara enheter var faktureringen oförändrad i jämförelse med föregående år. Mätt i fasta växelkurser ökade faktureringen med cirka 6 procent. Andelen utlandsfakturering uppgick till 68 (67) procent.

Koncernens resultat före finansiella poster uppgick till 1 538 (2 023) Mkr. Häri ingår resultat av börsaktieförsäljningar med 679 (86) Mkr, varav realisationsvinst vid avyttring av 22 procent av aktierna i PLM med 508 Mkr. I föregående års resultat ingick realisationsvinst vid avyttring av 55 procent av aktierna i PLM som en post av engångskaraktär med 1 195 Mkr.

Utdelningarna från börsportföljen ökade med 236 Mkr till 490 (254) Mkr. Däri ingår extra utdelningsintäkter från Handelsbanken och Volvo med totalt 111 Mkr i form av aktier i Närkebro respektive Swedish Match.

Det finansiella nettot förbättrades med 137 Mkr till -121 (-258) Mkr. Koncernens resultat efter finansiella poster blev 1 417 (1 765) Mkr.

Räntekostnaden för KVB-lån uppgick till 73 (120) Mkr. Föregående år utgjorde 58 Mkr värdet av KVB-ägarnas inköpsrätter vid utförsäljningen av 55 procent av aktierna i PLM. Efter skatt med -58 (-29) Mkr och minoritetsandelar med 0 (-1) Mkr redovisas en nettovinst för året på 1 286 (1 615) Mkr.

Exklusive börsaktieförsäljningar och poster av engångskaraktär uppgick resultatet efter finansnetto till 738 (484) Mkr.

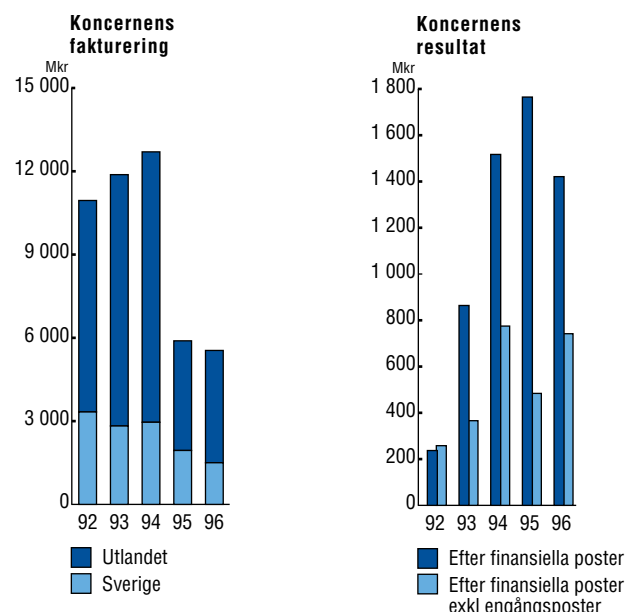
Fördelningen på verksamhetsområden av koncernens fakturering och resultat efter finansiella poster framgår av tabellen på sidan 50.

INVESTERINGAR

Årets investeringar i maskiner och fastigheter uppgick till 266 (236) Mkr och de planenliga avskrivningarna till 183 (199) Mkr.

FINANSIERING OCH SOLIDITET

Koncernens likvida medel uppgick till 478 (407) Mkr. Räntebärande skulder minskade med 766 Mkr och uppgick till 1 546 (2 312) Mkr, varav pensionsskulder 191 (248) Mkr. Av de räntebärande skulderna var 770 (516) Mkr långfristiga lån, varav 56 (151) Mkr avsåg utnyttjad checkräkningskredit. Nettolåneskulden minskade med 837 Mkr till 1 068 Mkr.

Den synliga soliditeten uppgick till 73 (65) procent medan den justerade soliditeten, som inkluderar övervärden i börsaktier och fastigheter, uppgick till 88 (81) procent.

PERSONAL

Medelantalet anställda i koncernen uppgick till 4 561 (4 918), varav i utlandet 2 309 (2 293). Av minskningen i antalet anställda var 426 hänförliga till förändringar i koncernens sammansättning. Uppgifter om fördelning av antal anställda och utbetalade löner samt ersättningar m m till styrelsens ordförande och verkställande direktören m fl framgår av not 16.

BÖRSPORTFÖLJEN

Värdet på börsportföljen uppgick vid årets utgång till 17 752 (13 775) Mkr. Den dolda reserven var 12 029 (8 039) Mkr. Under året förvärvades börsaktier för 563 (820) Mkr. Försäljningarna uppgick till 1 365 (275) Mkr. Netto avyttrades således aktier för 802 (+545) Mkr. Resultatet av försäljningarna ur börsportföljen var en vinst med 679 (86) Mkr, varav försäljningen av 22 procent av aktierna i PLM svarade för 508 Mkr.

Justerat för köp och försäljningar ökade portföljvärdet under året med 36 (20) procent. Generalindex ökade under samma tid med 38 (18) procent.

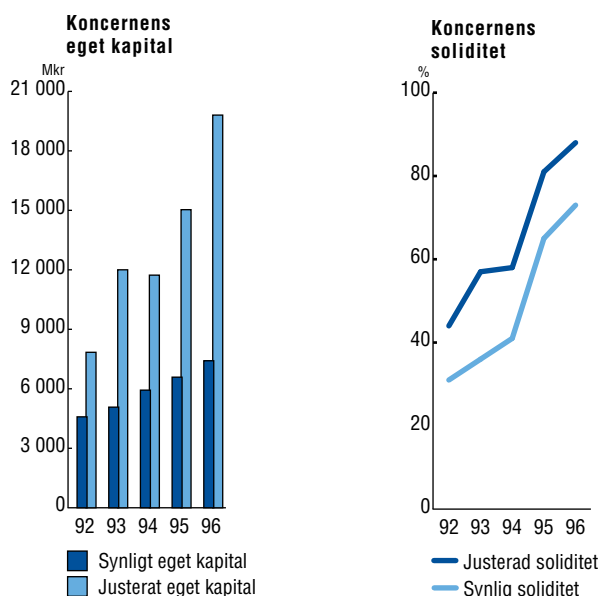
Utdelningsintäkterna uppgick till 490 (254) Mkr. Härav avser 111 Mkr extra utdelningsintäkter i form av aktier i Näckebro och Swedish Match.

Större köp utgjordes av 1 600 000 Skandia, 536 900 Astra B och 363 000 Custos A. Större försäljningar utgjordes av 9 667 000 PLM, 300 000 AGA A, 925 000 AGA B, 826 000 ASG B samt 550 000 Swedish Match.

INDUCTUS

Inductus fakturering uppgick till 4 064 (4 466) Mkr, vilket innebar en minskning med 2 procent för jämförbara enheter. Mätt i fasta växelkurser ökade faktureringen med cirka 6 procent. Resultatet efter finansiella poster blev 257 (295) Mkr.

Resultatförsämringen är till stor del hänförlig till förstärkningen av den svenska kronan. Totalt har den starkare kronan påverkat *Inductus* resultat negativt

med cirka 60 Mkr, huvudsakligen hänförligt till Besam och Thorsman.

Räntabiliteten på sysselsatt kapital uppgick till 18 (21) procent.

Besams fakturering, mätt i fasta växelkurser, har ökat med 4 procent. Resultatet är sämre än föregående år efter kostnader för avveckling av produktområdet säkerhetsprodukter i Frankrike och negativ växelkurspåverkan.

Thorsmans fakturering, mätt i fasta växelkurser, ökade med 6 procent. Resultatet är något sämre än föregående år efter kostnader för samordning av verksamheten med Wibe och negativ växelkurspåverkan.

Isaberg har haft god volymtillväxt och förbättrat produktiviteten i tillverkningen. Resultatet blev bättre än föregående år.

Rapid redovisar god volymökning och bättre resultat än föregående år.

Hydrauto har drabbats av kraftigt minskad efterfrågan från sin huvudkund, vilket i kombination med kostnader för fortsatta utvecklingsåtgärder har lett till ett förlustresultat.

Inductus investeringar i anläggningar uppgick till 210 (175) Mkr och planenliga avskrivningar till 131 (146) Mkr.

INDUTRADE

Indutrades fakturering uppgick till 1 372 (1 311) Mkr, vilket innebar en minskning med 8 procent för jämförbara enheter. Mätt i fasta växelkurser minskade faktureringen med cirka 3 procent.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 93 (97) Mkr. Räntabiliteten på sysselsatt kapital uppgick till 20 (21) procent.

Indutrade har under året investerat 31 (41) Mkr i anläggningar och planenliga avskrivningar uppgick till 23 (24) Mkr.

FUNDAMENT

Fundaments hyresintäkter uppgick till 110 (106) Mkr. Resultatet efter finansiella poster blev 36 (50) Mkr. Kostnader för fastighetsreovering belastar årets resultat med 19 (10) Mkr.

MODERBOLAGET

Moderbolaget AB Industrivärden förvaltar koncernens portfölj av börsnoterade aktier och dotterbolagsaktier.

Moderbolagets utdelningsintäkter uppgick till 492 (259) Mkr, varav från börsaktier 490 (254) Mkr. Efter resultat av aktieförsäljningar med 685 (1 005) Mkr samt vinst vid fusion av dotterbolag med moderbolaget m m blev resultatet 1 394 (1 472) Mkr.

Efter förvaltningskostnader och ett positivt finansnetto blev resultatet efter finansiella poster 1 449 (1 669) Mkr. Efter kostnader för KVB-ränta 73 Mkr (120 Mkr, varav 58 Mkr utgjorde värdet av KVB-ägarnas inköpsrätter vid utförsäljningen av 55 procent av aktierna i PLM) uppgick resultatet före skatt till 1 376 (1 549) Mkr. Efter skatt -8 (0) Mkr redovisas årets nettovinst till 1 368 (1 549) Mkr.

HÄNDELSER EFTER

RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Indutrade har i början av 1997 förvärvat det finska handelsföretaget Maanterä med agenturer inom skärande bearbetning. Maanteräs fakturering uppgick 1996 till cirka 50 Mkr med god lönsamhet.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Det fria egna kapitalet enligt koncernbalansräkningen uppgår till 5 028 Mkr, varav 1 286 Mkr utgör årets resultat. Någon avsättning till bundna reserver erfordras inte.

Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel i moderbolaget:

Balanserade vinstmedel	5 371 Mkr
Årets resultat	1 368 Mkr
	<hr/>
	6 739 Mkr

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

Till aktieägarna utdelas 13 kr per aktie eller sammanlagt	558 Mkr
I ny räkning överföres	6 181 Mkr
	<hr/>
	6 739 Mkr

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar, finansieringsanalyser och bokslutskommentarer.

Stockholm den 4 mars 1997

Bo Rydin   Inga-Britt Ahlenius   Carl-Erik Feinsilber
Ordförande

Tom Hedelius   Sverker Martin-Löf   Stig Ramel

Björn Wolrath   Clas Reuterskiöld
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 14 mars 1997

Bertil Edlund
Auktoriserad revisor

Ulf Pernvi
Auktoriserad revisor

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

Mkr	Not	1996	1995
Fakturerad försäljning		5 547	5 893
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader		-4 973	-5 187
Poster av engångskaraktär	1	-	1 195
Rörelseresultat före avskrivningar		574	1 901
Avskrivningar enligt plan	2	-205	-218
Rörelseresultat efter avskrivningar		369	1 683
Utdelningsintäkter från börsaktier		490*	254
Resultat av börsaktieförsäljningar		679	86
Resultat före finansiella poster		1 538	2 023
Ränteintäkter		50	67
Räntekostnader (exkl KVB-ränta)		-158	-305
Övriga finansiella poster		-13	-20
Resultat efter finansiella poster		1 417	1 765
KVB-ränta	3	-73	-120
Resultat före skatt och minoritetsandelar		1 344	1 645
Skatt	4	-58	-29
Minoritetsandelar	5	0	-1
Årets resultat		1 286	1 615

* Extra utdelningsintäkt i form av aktier i Närkebro och Swedish Match 111 Mkr.

FÖRDELNING PER VERKSAMHETSOMRÅDE

Mkr	Fakturering		Resultat efter finansiella poster	
	1996	1995	1996	1995
Inductus	4 064	4 466	257	295
Indutrade	1 372	1 311	93	97
Fundament	110	106	36	50
Börsaktieutdelningar	-	-	490	254
Övrigt, netto	1	10	-138	-212
	5 547	5 893	738	484
Poster av engångskaraktär	-	-	-	1 195
Resultat av börsaktieförsäljningar	-	-	679	86
	5 547	5 893	1 417	1 765

KOMMENTARER TILL KONCERNENS RESULTATRÄKNING

Koncernens fakturering var oförändrad för jämförbara enheter. Föregående år ingick Elitfönster som helägt dotterbolag, med en fakturering av 344 Mkr.

Faktureringen har påverkats negativt av att svenska kronan genomsnittligt har stärkts gentemot övriga valutor. Mätt i föregående års valutakurser ökade faktureringen för jämförbara enheter med 6 procent.

Rörelsekostnaderna minskade med 4 procent, till stor del beroende på att den svenska kronan ökat i värde.

I årets resultat ingår inga poster av engångskaraktär. Föregående år redovisades realisationsvinsten vid avyttring av 55 procent av aktierna i PLM som engångsintäkt med 1 195 Mkr.

Utdelningsintäkter från börsaktier ökade med 236 Mkr till 490 Mkr. Av årets utdelningsintäkter var totalt 111 Mkr extra utdelningar i form av aktier i Näckebro till följd av aktieinnehavet i Handelsbanken samt aktier i Swedish Match till följd av aktieinnehavet i Volvo. Under året tillkom dessutom utdelningar från PLM och Custos med 51 Mkr.

Resultatet av börsaktieförsäljningar ökade från 86 Mkr till 679 Mkr. Av årets realisationsvinster avser 508 Mkr vinst vid avyttring av 22 procent av aktierna i PLM.

Koncernens räntenetto samt övriga finansiella poster förbättrades från netto -258 Mkr till netto -121 Mkr. Främsta anledningen till förbättringen är att likviden från försäljning av totalt 77 procent av aktierna i PLM hösten 1995 och våren 1996 huvudsakligen har använts för återbetalning av räntebärande skulder.

Resultatet efter finansiella poster minskade från 1 765 Mkr till 1 417 Mkr, främst beroende på att de totala realisationsvinsterna vid försäljning av aktier var 594 Mkr lägre än föregående år. Exklusive börsaktieförsäljningar och andra poster av engångskaraktär uppgick resultatet efter finansnetto till 738 (484) Mkr, vilket framgår av separat tabell. Inductus resultat efter finansiella poster försämrades från 295 Mkr till 257 Mkr, men innebar en mindre resultatförbättring mätt i fasta valutakurser.

KVB-räntan minskade från 120 Mkr till 73 Mkr. Föregående år utgjorde 58 Mkr värdet av KVB-ägarnas inköpsrätter vid utförsäljningen av 55 procent av aktierna i PLM.

Årets skattekostnad uppgick till -58 (-29) Mkr. Härav utgjordes -60 (-63) Mkr av bolagsskatt och 2 (34) Mkr av latent skatt. Av bolagsskatten avser -16 (-3) Mkr skatt i Sverige och -44 (-60) Mkr skatt i utlandet.

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Mkr	Not	96-12-31	95-12-31
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kassa och bank		361	406
Kortfristiga placeringar		117	1
Kundfordringar		1 032	1 070
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		57	65
Övriga fordringar		89	70
Varulager		895	997
Summa omsättningstillgångar		2 551	2 609
Anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	6	5 778	5 754
Långfristiga fordringar		52	47
Goodwill	7	116	118
Maskiner och inventarier	7	547	593
Byggnader	7	938	975
Mark och markanläggningar	7	112	113
Pågående nyanläggningar	7	19	13
Summa anläggningstillgångar		7 562	7 613
Summa tillgångar		10 113	10 222

Mkr	Not	96-12-31	95-12-31
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		359	425
Övriga kortfristiga räntefria skulder	8	650	774
Kortfristiga räntebärande skulder	9	585	1 548
Summa kortfristiga skulder		1 594	2 747
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntefria skulder	10	163	121
Långfristiga räntebärande skulder	11	770	516
Pensionsskulder	12	191	248
Summa långfristiga skulder		1 124	885
Konvertibelt vinstandelsförlagslån			
	3	450	450
Minoritetens andel			
		0	3
Eget kapital			
	13		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	14	858	858
Bundna reserver		1 059	1 079
		1 917	1 937
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fria reserver		3 742	2 585
Årets resultat		1 286	1 615
		5 028	4 200
Summa eget kapital		6 945	6 137
Summa skulder och eget kapital		10 113	10 222
<hr/>			
Ställda panter	15	277	402
Ansvarsförbindelser		14	40

KOMMENTARER TILL KONCERNENS BALANSRÄKNING

Likvida medel, dvs Kassa och bank samt Kortfristiga placeringar ökade med 71 Mkr till 478 Mkr, främst som en följd av nettoförsäljningen av börsnoterade aktier.

Kundfordringar och varulager samt övriga omsättningstillgångar uppgick till totalt 2 073 Mkr (2 202 Mkr vid årets början). Varulagrets andel av årets fakturering minskade från 17 procent till 16 procent medan kundfordringarnas motsvarande andel ökade från 18 procent till 19 procent.

Aktier och andelar avser i huvudsak bokfört värde av koncernens innehav av börsaktier. Årets nettoförsäljning uppgick till 802 (+545) Mkr och bestod huvudsakligen av försäljning av 22 procent av aktierna i PLM. Marknadsvärdet av börsaktieportföljen, justerat för köp och försäljningar, ökade med 36 procent, medan generalindex ökade med 38 procent.

Övriga anläggningstillgångar, dvs i huvudsak maskiner och inventarier samt fastigheter, minskade från 1 859 Mkr till 1 784 Mkr, beroende på strukturförändringar. Årets nyinvesteringar i anläggningstillgångar uppgick till 266 Mkr och planenliga avskrivningar till 183 Mkr (exkl goodwill).

Kortfristiga skulder minskade från 2 747 Mkr till 1 594 Mkr. Minskningen avsåg i huvudsak kortfristiga räntebärande skulder som successivt löstes med likvid från försäljning av börsnoterade aktier.

Långfristiga skulder ökade med 239 Mkr till 1 124 Mkr bl a beroende på att nya medelfristiga lån togs upp med totalt 535 Mkr.

Totalt sett minskade nettolåneskulden med 837 Mkr till 1 068 Mkr. En omfördelning har skett från kortfristiga till långfristiga skulder med hänsyn till att den långfristiga räntan bedömts vara låg.

Eget kapital ökade med 808 Mkr till 6 945 Mkr. Ökningen avser årets nettoresultat med 1 286 Mkr med avdrag för lämnad utdelning avseende 1995 med 472 Mkr. Eftersom balansslutningen var ungefär oförändrad ökade den synliga soliditeten från 65 till 73 procent.

MODERBOLAGETS RESULTATRÄKNING

Mkr	Not	1996	1995
<i>Utdelningsintäkter</i>			
Börsregistrerade bolag		490	254
Övriga bolag		2 492	5 259
<i>Resultat av aktieförsäljningar</i>			
– i börsbolag		679	86
– i dotterbolag		6	1 849
Poster av engångskaraktär	1	217	–722
Resultat före förvaltningskostnader		1 394	1 472
Förvaltningskostnader		–48	–21
Resultat före finansiella poster		1 346	1 451
<i>Ränteintäkter</i>			
Dotterbolag		228	421
Övriga		41 269	52 473
<i>Räntekostnader</i>			
Dotterbolag		–21	–26
Övriga		–117 –138	–204 –230
Övriga finansiella poster		–28	–25
Resultat efter finansiella poster		1 449	1 669
KVB-ränta	3	–73	–120
Resultat före skatt		1 376	1 549
Skatt		–8	0
Årets resultat		1 368	1 549
Ställda pantar		6	11
Ansvarsförbindelser		6	6

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING

Mkr	Not	96-12-31	95-12-31
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kassa och bank		137	197
Kortfristiga placeringar		114	–
Fordringar hos dotterbolag		981	949
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2	4
Övriga fordringar		24	0
Summa omsättningstillgångar		1 258	1 150
Anläggningstillgångar			
Kontorsinventarier		0	1
<i>Aktier</i>			
– i dotterbolag	6	645	2 255
– i börsregistrerade bolag	6	5 636	5 649
– i övriga bolag	6	51	4
Fordringar hos dotterbolag		2 592	1 036
Övriga långfristiga fordringar		6	6
Summa anläggningstillgångar		8 930	8 951
Summa tillgångar		10 188	10 101
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Kortfristiga skulder			
Skulder till dotterbolag		272	500
Övriga kortfristiga räntefria skulder	8	129	104
Kortfristiga räntebärande skulder	9	436	1 450
Summa kortfristiga skulder		837	2 054
Långfristiga skulder			
Skulder till dotterbolag		7	6
Långfristiga räntebärande skulder	11	555	150
Pensionsskulder	12	21	19
Summa långfristiga skulder		583	175
Konvertibelt vinstandelsförlagslån			
	3	450	450
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	14	858	858
Reservfond		721	721
		1 579	1 579
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserade vinstmedel		5 371	4 294
Årets resultat		1 368	1 549
		6 739	5 843
Summa eget kapital		8 318	7 422
Summa skulder och eget kapital		10 188	10 101

KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS FINANSIERINGSANALYSER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Tillförda medel				
Resultat före skatt och minoritetsandelar	1 344	1 645	1 376	1 549
Avskrivningar som belastat detta resultat	205	218	–	–
Skatt	–58	–29	–8	–
Utdelning till aktieägare	–472	–937	–472	–937
	1 019	897	896	612
Förändring av rörelsekapital				
Ökning/minskning av likvida medel (-/+)	–71	31	–54	55
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar (-/+)	27	–2	–54	–352
Ökning/minskning av varulager (-/+)	102	–142	–	–
Ökning/minskning av kortfristiga skulder (+/-)	–1 153	–531	–1 217	–539
PLMs rörelsekapital vid årets början	–	656	–	–
	–1 095	12	–1 325	–836
Förändring av anläggningstillgångar				
Investeringar i aktier och andelar	–800	–1 727	–810	–1 737
Försäljning av aktier och andelar	783	180	866	1 114
Investeringar i anläggningar	–266	–236	–	–
Kursdifferens i anläggningar	3	–10	–	–
Aktieägartillskott och övriga förändringar	122	–12	1 521	–1 655
PLMs balans vid årets början	–	3 392	–	–
	–158	1 587	1 577	–2 278
Över/underskott att finansiera (+/-)				
	–234	2 496	1 148	–2 502
Förändring i finansiering				
Ökning/minskning av långfristiga fordringar (-/+)	–5	–20	–1 556	2 970
Ökning/minskning av långfristiga skulder (+/-)	239	–455	408	–468
PLMs balans vid årets början	–	–2 021	–	–
Finansiering	234	–2 496	–1 148	2 502

STÖRRE DOTTERBOLAG

Mkr	Besam	Hydrauto	Isaberg	Rapid
RESULTATRÄKNINGAR				
Fakturering	1 525	205	388	295
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	-1402	-204	-330	-257
Avskrivningar enligt plan	-33	-12	-22	-8
Resultat efter avskrivningar	90	-11	36	30
Finansiella intäkter och kostnader	-8	-4	-2	-3
Resultat efter finansiella poster	82	-15	34	27
Bokslutsdispositioner	-1	15	-29	-17
Skatt	-16	-	-1	-4
Årets resultat	65	0	4	6

BALANSRÄKNINGAR

Tillgångar

Likvida medel	40	0	15	9
Fordringar	443	57	122	69
Varulager	215	36	59	52
Summa omsättningstillgångar	698	93	196	130
Maskiner och inventarier	86	48	67	31
Fastigheter	84	16	21	18
Övrigt	42	14	15	-
Summa anläggningstillgångar	212	78	103	49
Summa tillgångar	910	171	299	179

Skulder och eget kapital

Kortfristiga räntefria skulder	345	24	127	101
Kortfristiga räntebärande skulder	162	78	42	-
Summa kortfristiga skulder	507	102	169	101
Långfristiga räntefria skulder	-	13	7	-
Långfristiga räntebärande skulder	89	6	31	14
Summa långfristiga skulder	89	19	38	14
Eget kapital	314	50	92	64
Summa skulder och eget kapital	910	171	299	179

Mkr	Thorsman	Indutrade	Fundament
RESULTATRÄKNINGAR			
Fakturering	1 651	1 372	110
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	-1 450	-1 235	-42
Avskrivningar enligt plan	-67	-38	-13
Resultat efter avskrivningar	134	99	55
Finansiella intäkter och kostnader	-11	-6	-19
Resultat efter finansiella poster	123	93	36
Bokslutsdispositioner	-96	-42	-13
Skatt	-7	-15	-2
Årets resultat	20	36	21

BALANSRÄKNINGAR

Tillgångar

Likvida medel	52	93	16
Fordringar	323	282	5
Varulager	280	252	-
Summa omsättningstillgångar	655	627	21
Maskiner och inventarier	193	61	1
Fastigheter	117	61	589
Övrigt	29	73	2
Summa anläggningstillgångar	339	195	592
Summa tillgångar	994	822	613

Skulder och eget kapital

Kortfristiga räntefria skulder	434	267	80
Kortfristiga räntebärande skulder	70	10	172
Summa kortfristiga skulder	504	277	252
Långfristiga räntefria skulder	33	19	1
Långfristiga räntebärande skulder	119	240	105
Summa långfristiga skulder	152	259	106
Eget kapital	338	286	255
Summa skulder och eget kapital	994	822	613

BOKSLUTSKOMMENTARER

REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar, förutom moderbolaget, samtliga bolag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av rösttalet.

Industrivärden följer Redovisningsrådets rekommendationer.

Koncernens balansräkning har upprättats enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att moderbolagets anskaffningsvärden för aktier i dotterbolag elimineras mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Endast resultat som uppkommit efter förvärvstidpunkten ingår således i koncernens eget kapital. Det egna kapitalet i det förvärvade dotterbolaget bestäms utifrån en marknadsvärdering av tillgångar och skulder vid förvärvstidpunkten. Om så erfordras görs vid förvärvstillfället en avsättning för strukturstyrkostnader, s k omstruktureringsreserv. I de fall anskaffningsvärdet för aktier i dotterbolag överstiger det förvärvade egna kapitalet enligt ovan har mellanskillnaden (övervärdet) redovisats som goodwillpost i balansräkningen. Goodwill avskrivs i koncernen på tio år.

Koncernredovisningen innehåller inga bokslutsdispositioner eller obeskattade reserver. I stället har latent skatter på dessa poster inkluderats i årets skattekostnad respektive latent skatteskuld.

Omräkning av utländska dotterföretag

Utländska dotterföretags tillgångar och skulder omräknas till svensk valuta efter balansdagens valutakurser. Resultaträkningarna i utländska bolag omräknas till genomsnittskurs. Omräkningsdifferensen förs direkt till eget kapital och påverkar inte årets resultat. För att minska koncernens valutaexponering görs s k hedging av eget kapital i utländska dotterbolag genom lån i utländska valutor. I koncernredovisningen kvittas kursdifferenserna mot de omräkningsdifferenser som uppstår i de utländska dotterbolagens eget kapital. Se vidare avsnittet om Finansiering och valutafrågor.

Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Om fordran eller skuld är säkrad, värderas den till den säkrade kursen. Orealiserade kursvinster och kursförluster har resultatförts. Orealiserade kursvinster på långfristiga fordringar/skulder avsätts till valutakursreserv efter det att erforderlig kvittning har gjorts.

Varulager

Koncernens varulager är värderat enligt lägsta värdets princip.

Avskrivningar

Avskrivningar på maskiners och inventariers anskaffningsvärden har gjorts enligt plan. Avskrivningssatserna har baserats på beräknade ekonomiska livslängder. Anläggningsfastigheter har i regel avskrivits med skattemässigt högsta tillåtna belopp.

Poster av engångskaraktär

Vissa händelser och transaktioner bör särskilt uppmärksammas för jämförelseändamål, varför de särredovisas i resultaträkningen. För detta ändamål används begreppet Poster av engångskaraktär, som redovisas inom rörelseresultatet och specificeras i not. I det femårssammandrag som ingår i årsredovisningen har de under perioden 1992 – 1993 då redovisade extraordinära posterna för jämförbarhetens skull omrubricerats till Poster av engångskaraktär.

DEFINITIONER AV BEGREPP OCH NYCKELTAL

Substansvärde: Tillgångarnas bokförda nettovärden med tillägg för övervärden i börsaktier, aktier i dotterbolag och förvaltningsfastigheter (latent skatt ej avdragen).

Dolda reserver: Skillnad mellan marknadsvärde och bokfört värde i börsnoterade aktier och förvaltningsfastigheter.

Investeringar i anläggningar: Investeringsutgifter som aktiveras i befintliga enheters balansräkningar.

Räntabilitet på sysselsatt kapital: Resultat efter avskrivningar och ränteintäkter samt utdelningar satt i förhållande till genomsnittliga totala tillgångar minskade med genomsnittliga räntefria skulder.

Direktavkastning: Utdelning per aktie satt i relation till A-aktiens kurs per 31 december.

Synligt eget kapital: Redovisat eget kapital och KVB-lån.

Justerat eget kapital: Synligt eget kapital och dolda reserver.

Synlig soliditet: Synligt eget kapital och minoritetens andel satt i förhållande till totala tillgångar.

Justerad soliditet: Synligt eget kapital och minoritetens andel samt dolda reserver satt i förhållande till totala tillgångar och dolda reserver.

Vinst per aktie: Resultatet efter skatt dividerat med antal aktier efter full utspädning, dvs utestående antal aktier samt det maximala antal aktier som tillkommer vid konvertering av befintliga KVB. Skattekostnaden belastar koncernens resultat efter finansiella poster och minoritetens andel, justerat för skattefria realisationsvinster vid försäljning av aktier, avdragsgilla lämnade utdelningar (1994: skattefria mottagna utdelningar) samt schablonintäkt enligt vid varje tillfälle gällande skatteregler för investmentbolag. Full skatt är lika med redovisad skatt.

FINANSIERING OCH VALUTAFRÅGOR

Organisation

Industrivärdens koncernbolag är självständigt ansvariga för hanteringen av sina finansiella risker inom de ramar som moderbolaget anger i av styrelsen fastställd finanspolicy. Dotterbolagen hanterar sina risker i första hand gentemot Industrivärdens finansfunktion som är centraliserad till moderbolaget och fungerar som koncernens internbank.

Flöden i utländsk valuta

Industrivärdenkoncernens industri- och handelsrörelse består av såväl svenska bolag med handel till och från Sverige som utländska bolag som bedriver handel över sina egna gränser.

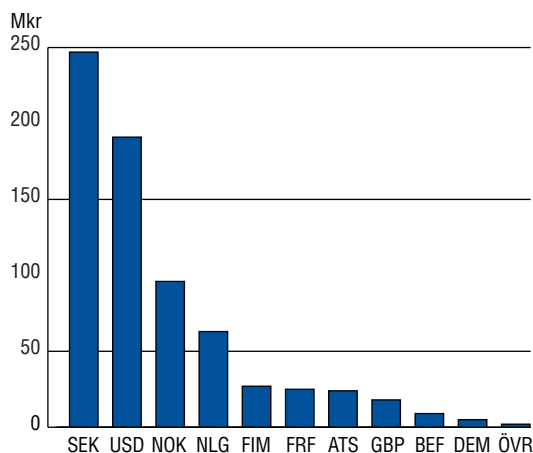
Industrivärdenkoncernens fakturering fördelar sig på Sverige till 32 procent, övriga Europa till 55 procent och övriga världen till 13 procent.

Under 1996 var exporten från Sverige cirka 1 350 Mkr, vilken till cirka 75 procent fakturerades i utländsk valuta. I de fall faktureringen var i svenska kronor är priserna satta efter prisbilden på respektive marknad. Samma förhållande gäller koncernens import till Sverige, som var cirka 645 Mkr 1996, varav cirka 85 procent fakturerades i utländska valutor. De utländska dotterbolagen fakturerar huvuddelen av sin försäljning på sina lokala marknader.

I och med att den svenska delen av koncernen har en omfattande handel med utlandet är den svenska kronans värde gentemot omvärldens valutor av vikt för koncernens resultat. Koncernens nettovalutaflöden till och från Sverige 1996 beskrivs i diagrammet på nästa sida.

Varje enskilt affärsområde svarar för sin valutahantering. Affärsområdenas valutaflöden till och från Sverige matchas sedan och nettoflödena säkras hos Industrivärdens internbank i varierande grad. Koncernens nettoflöden matchas och säkras i sin tur i varierande grad i banksystemet, normalt till 50 à 70 procent. Säkringarna görs för maximalt de kommande 15 månaderna.

Valutaflöden netto i den svenska verksamheten 1996

Finansiering

Huvudregeln inom koncernen är att de svenska dotterbolagen finansierar sig genom lån från moderbolaget och de utländska dotterbolagen huvudsakligen genom lokal upplåning. Moderbolaget kan genom sin storlek arbeta effektivt med sin totala låneportfölj på den svenska och internationella marknaden för att uppnå bästa möjliga utfall i fråga om ränte- och risknivåer.

AB Industrivärdens kortfristiga upplåning sker huvudsakligen via ett företagscertifikatprogram i svenska kronor som maximalt uppgår till 1 500 Mkr. På den medellånga sidan finns ett s k Medium Term Note-program på 1 000 Mkr och ett internationellt syndikerat clublån (revolving facility) på 175 MUSD. De lån som är upptagna i utländsk valuta swappas till svenska kronor. Företagscertifikatprogrammet har av Standard & Poor's erhållit högsta kreditvärdighet K1.

Av den totala bekräftade kreditramen i AB Industrivärden på cirka 3 miljarder kronor utnyttjades cirka 0,4 miljarder vid årets slut (cirka 0,3 miljarder vid föregående års slut). Därutöver finns totalt 7 miljarder kronor i obekräftade kreditramar.

Det redovisade egna kapitalet i utländska dotterbolag är i huvudsak hedgat genom lån i det utländska bolagets valuta. Omräkningsdifferenserna i utländska dotterbolags egna kapital i koncernbalansräkningen har kvittats mot kursdifferenser på lån.

BOKSLUTSKURSER

De viktigaste kurserna som används i koncernredovisningen:

	Balansdagens kurs		Genomsnittskurs	
	1996	1995	1996	1995
GBP	11,57	10,30	10,46	11,27
USD	6,86	6,66	6,70	7,14
DEM	4,41	4,63	4,45	4,98
FRF	1,31	1,36	1,31	1,43
NLG	3,92	4,13	3,97	4,45
DKK	1,15	1,20	1,16	1,27
NOK	1,06	1,05	1,04	1,13
FIM	1,47	1,52	1,46	1,64

ECU-index har från 31 december 1995 till 31 december 1996 förändrats från 118 till 116. Hade Industrivärdenkoncernens koncernresultaträkning för 1996 konsoliderats med 1995 års genomsnittskurser hade faktureringen varit cirka 350 Mkr större. Resultatet efter finansnetto hade förbättrats med cirka 60 Mkr.

NOTER

(Belopp i Mkr där ej annat anges)

Not 1 Poster av engångskaraktär

I koncernen redovisas inga poster av engångskaraktär. I moderbolaget avser poster av engångskaraktär resultat vid fusion av dotterbolag med moderbolaget 224 Mkr samt lämnade aktieägartillskott -7 Mkr.

Not 2 Avskrivningar enligt plan

Koncernen	1996	1995
Goodwill	22	19
Maskiner och inventarier	152	166
Byggnader	30	32
Markanläggningar	1	1
	205	218

Not 3 Konvertibelt vinstandelsförlagslån

AB Industrivärden har i samband med bolagets förvärv 1988 och 1989 av aktier i och konvertibla förlagsbevis utgivna av PLM AB upptagit ett konvertibelt förlagslån genom utgivande av konvertibla vinstandelsbevis (s k KVB). Lånevillkoren framgår av det prospekt som utgavs i december 1987. Lånebeloppet förfaller till betalning år 2028. Vinstandelsbevisens nominella belopp är 92 kronor motsvarande konverteringskursen för en aktie. Räntan utbetalas årsvis i efterskott till vinstandelsinnehavarna på femte bankdagen efter avstämningsdagen för utdelning, ränteförfallodagen. Räntan per vinstandel uppgår till 115 procent av den av bolagsstämman beslutade utdelningen per aktie för föregående räkenskapsår. Skulden motsvarar nominella värdet av 4 888 933 konvertibla vinstandelsbevis. Resultatet belastas med beräknad KVB-ränta baserad på årets utdelningsförslag.

Not 4 Skatt

Koncernen	1996	1995
Bolagsskatt	-60	-63
Latent skatt	2	34
	-58	-29

Not 5 Minoritetens andel

Minoritetsaktieägarnas andel av resultatet uppgår till	1996	1995
Resultat efter finansiella poster	0	3
Årets resultat	0	1

Not 6 Aktier och andelar

Moderbolagets innehav av aktier och andelar i dotterbolag

	Kapitalandel, %	Antal	Nom värde, Tkr	Bokfört värde, Tkr
Exportvärden AB	100	100 000	10 000	70 000
Fast. AB Fisketorget	100	38 250	3 825	73 244
Fast. AB Fundament	100	1 000 000	20 000	109 877
Fast. AB Pärönträdet	100	1 000	100	75 101
Gedevo AB	100	1 000	100	16 905
Herus AB	100	5 000	5 000	5 000
Hydrauto AB	100	150 000	15 000	30 749
Inductus AB	100	500	50	4 042
Industrivärden				
Service AB	100	10 000	1 000	1 220
Indutrade AB	100	25 000	25 000	137 301
Indutrade Fast. AB	100	2 950	295	38 489
Nordinvest AB	100	100 000	10 000	74 741
Persöner Materialhantering AB	100	1 800	1 800	7 334
Övriga				1 346
				645 349

Moderbolagets innehav av aktier i övriga bolag

AB Biodisk	36,5	62 064	62	19 206
AB L M Ericsson Finans	5,0	8 998	1 620	3 491
Ericsson Export & Project Finance AB	4,7	220 000	22 000	26 395
Stockholms Fondbörs AB	1,4	20 742	1 037	1 943
				51 035

Moderbolagets innehav av aktier i börsnoterade bolag

	Antal	Nom värde, Tkr	Dagsvärde, Tkr	Bokfört värde, Tkr
AGA A	28 615 000	143 075	2 947 345	704 422
AGA B	1 425 000	7 125	145 350	64 616
Astra B	536 900	1 342	176 640	143 790
Custos A	2 838 000	70 950	411 510	337 979
Ericsson A	21 930 000	54 825	4 725 915	1 191 896
Näckebo A	1 240 500	62 025	145 139	100 481
PLM*	10 000 000	100 000	1 180 000	466 515
SCA A	18 232 000	182 320	2 525 132	788 163
SCA B **	550 000	5 500	76 175	62 303
SHB stam A	12 405 000	124 050	2 431 380	450 686
Skandia	2 000 000	10 000	386 000	346 591
Skanska A	2 772 132	27 721	835 798	251 579
Skanska B	1 425 000	14 250	429 638	130 703
SSAB A	10 700 000	267 500	1 214 450	488 470
SSAB B	340 000	8 500	38 760	29 441
Volvo B	550 000	2 750	82 775	78 632

Moderbolagets innehav av

aktier i börsnoterade bolag ***	17 752 007	5 636 267
Koncernjustering		86 571

Koncernens innehav av

aktier i börsnoterade bolag****	5 722 838
---------------------------------	-----------

forts.

NOTER

Forts. Not 6. Aktier och andelar

Koncernens innehav av aktier och andelar i övriga bolag

	Kapital- andel, %	Antal	Nom värde, Tkr	Bokfört värde, Tkr
AB Biodisk	36,5	62 064	62	19 206
AB L M Ericsson Finans	5,0	8 998	1 620	3 491
Ericsson Export & Project Finance AB	4,7	220 000	22 000	26 395
Miki-Cipro Ltd, Japan	50,0	200	JPY 50	318
Milltronic Ltd		6 000	CAD 60	522
Nordberg Kapital Inc	15,0	3 325	USD 33	1 000
Sci Rue de Canal	50,0	100	7	1 079
Stockholms Fondbörs AB	1,4	20 742	1 037	1 943
Övriga aktier och andelar *****				828
				54 782
Totalt Industrivärdenkoncernen:				
Aktier i börsregistrerade bolag				5 722 838
Aktier och andelar i övriga bolag				54 782
				5 777 620

* Industrivärden har utfärdat totalt 110 500 köpoptioner avseende PLM-aktier. Varje köpoption berättigar till förvärv av en aktie i PLM för lösenpriset 164 kronor. Totalt bokfört värde av motsvarande aktier är 5 155 Tkr. Det totala värdet av lösenpris och skuldförd premium uppgår till 19 277 Tkr. Se vidare sidan 14.

** Industrivärden har tillsammans med de andra större aktieägarna i SCA utfärdat totalt 301 000 köpoptioner avseende SCA B-aktier, varav Industrivärden svarar för 105 350 optioner. Varje köpoption berättigar till förvärv av en aktie av serie B i SCA för lösenpriset 178 kronor. Totalt bokfört värde av motsvarande aktier är 11 934 Tkr. Det totala värdet av lösenpris och skuldförd premium uppgår till 20 333 Tkr.

*** Inklusive vid utgången av 1996 utlånade aktier: 79 000 PLM, 159 000 SHB A, 130 700 SSAB A, 215 000 SSAB B och 333 700 Volvo B.

**** Inom balansposten har de bokförda värdena omfördelats för att korrigera tidigare gjorda upp- och nedskrivningar.

***** Enskilda innehav med bokfört värde understigande 300 Tkr.

Not 7 Anläggningar och goodwill

Koncernen	Goodwill	Maskiner & inventarier	Byggnader	Mark & mark- anläggningar	Pågående ny- anläggningar	Summa
Anskaffningsvärden						
Ingående balans 1996-01-01	225	1 596	1 268	109	13	3 211
Årets investeringar	20	183	38	2	43	286
Företagsförvärv		6	5	1		12
Företagsförsäljningar		-157	-70	-4	-5	-236
Försäljningar och utrangeringar	-3	-91	-39	-1	-1	-135
Överfört från pågående nyanläggningar		7	25		-32	0
Omrunderingar			-6	5	1	0
Kursdifferenser		-4	-1	-1		-6
Utgående balans 1996-12-31	242	1 540	1 220	111	19	3 132
Oavskrivet belopp av uppskrivningar						
Ingående balans 1996-01-01			20	11		31
Årets avskrivningar						
Utgående balans 1996-12-31			20	11		31
Akkumulerade avskrivningar enligt plan						
Ingående balans 1996-01-01	107	1 003	313	7		1 430
Årets avskrivningar	22	152	30	1		205
Nedskrivning		6				6
Företagsförvärv		3	1			4
Företagsförsäljningar		-103	-29			-132
Försäljningar och utrangeringar	-3	-67	-11			-81
Omrunderingar			-2	2		0
Kursdifferenser		-1				-1
Utgående balans 1996-12-31	126	993	302	10		1 431
Planenligt restvärde						
1995-12-31	118	593	975	113	13	1 812
1996-12-31	116	547	938	112	19	1 732

Taxeringsvärdet för svenska fastigheter uppgick till 787 (973) Mkr.

Not 8 Övriga kortfristiga räntefria skulder

Koncernen	1996	1995
Skatteskuld	26	9
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	437	539
Övriga räntefria skulder	187	226
	650	774

Moderbolaget

Leverantörsskulder	1	1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	128	103
	129	104

Not 9 Kortfristiga räntebärande skulder

Koncernen	1996	1995
Företagscertifikat	–	50
Obligationslån	100	104
Kortfristig del av långfristiga skulder	27	26
Övriga räntebärande skulder	458	1 368
	585	1 548

Moderbolaget

Företagscertifikat	–	50
Obligationslån	100	104
Övriga räntebärande skulder	336	1 296
	436	1 450

Not 10 Långfristiga räntefria skulder

Koncernen	1996	1995
Latent skatteskuld	82	90
Övriga räntefria skulder	81	31
	163	121

Not 11 Långfristiga räntebärande skulder

Koncernen	1996	1995
Obligationslån	200	100
Utnyttjade checkräkningskrediter	56	151
Övriga räntebärande skulder	514	265
	770 *	516

Moderbolaget

Obligationslån	200	100
Utnyttjade checkräkningskrediter	20	50
Övriga räntebärande skulder	335	–
	555	150

* Förfallotidpunkt:

Utnyttjade checkräkningskrediter	56
Övriga krediter förfallande	
– 1998	69
– 1999	635
– 2000	9
– senare	1
Totalt	770

Totalt beviljad checkräkningskredit 1 324 (1 318) Mkr.

Not 12 Pensionsskulder

Koncernen	1996	1995
PRI-pensioner	135	184
Övriga pensioner	56	64
	191	248

Moderbolaget

PRI-pensioner	4	3
Övriga pensioner	17	16
	21	19

Not 13 Eget kapital

	Koncernen		Moderbolaget	
	1996	1995	1996	1995
Bundet eget kapital				
Ingående balans	1 937	1 623	1 579	1 579
Nyemission				
(inkl konvertering)	0	0	0	0
Överfört till/från fritt eget kapital, netto	–22	322	–	–
Omräkningsdifferenser	2	–8	–	–
	1 917	1 937	1 579	1 579

Fritt eget kapital

Ingående balans	4 200	3 860	5 843	5 231
Utdelning till aktieägare	–472	–429	–472	–429
Rabatt vid försäljning av PLM till egna aktieägare	–	–508	–	–508
Överfört till/från bundet eget kapital, netto	22	–322	–	–
Omräkningsdifferenser	–8	–16	–	–
Årets resultat	1 286	1 615	1 368	1 549
	5 028	4 200	6 739	5 843
Summa eget kapital	6 945	6 137	8 318	7 422

Not 14 Aktiekapital

Aktiekapitalet per 1996-12-31 utgjordes av 42 912 813 aktier à nominellt 20 kronor, varav 31 225 147 A-aktier och 11 687 666 C-aktier. Under 1996 har 32 nya aktier utgivits genom konvertering av vinstandelsbevis. Se vidare under rubriken Industrivärdens aktier och KVB, sidan 66.

Not 15 Ställda panter

	1996	1995
Fastighetsinteckningar i egna fastigheter	185	297
Företagsinteckningar	84	86
Övriga	8	19
	277	402

Not 16 Medelantal anställda och löner

Medelantal anställda i koncernen

	1996	1995	1996	1995
<i>Sverige</i>				
Burlöv	24	21	Nyköping	253
Gislaved	291	290	Nässjö	59
Göteborg	53	19	Skellefteå	239
Helsingborg	60	55	Stockholm	165
Jokkmokk	30	29	Svenljunga	96
Landskrona	302	283	Uppvidinge	–
Linköping	31	26	Värnamo	184
Mora	277	284	Växjö	103
Norsjö	–	132	Övriga	85
Totalt Sverige			2 252	2 625
(varav kvinnor)			(477)	(575)

Utlandet

Belgien/			Norge	52
Luxemburg	46	52	Singapore	31
Danmark	188	203	Spanien	30
Finland	135	120	Storbritannien	369
Frankrike	250	284	Tyskland	303
Irland	75	72	USA	344
Italien	26	25	Österrike	56
Nederländerna	357	355	Övriga	47
Totalt utlandet			2 309	2 293
(varav kvinnor)			(544)	(540)
Totalt koncernen			4 561	4 918
(varav kvinnor)			(1 021)	(1 115)

Löner och ersättningar

	Styrelse och VD		Övriga	
	1996	1995	1996	1995
Moderbolaget*	5	4	8	7
Dotterbolag i Sverige	28	25	494	551
Totalt Sverige	33	29	502	558
	1996	1995	1996	1995
Dotterbolag				
Belgien/Luxemburg	1	1	16	16
Danmark	5	6	67	79
Finland	4	4	32	32
Frankrike	2	4	55	59
Irland	1	1	17	15
Italien	1	1	5	5
Nederländerna	4	4	92	100
Norge	2	2	13	12
Singapore	1	1	3	4
Spanien	1	1	5	4
Storbritannien	4	4	69	69
Tyskland	4	4	107	121
USA	4	5	107	95
Österrike	1	2	16	16
Övriga	1	3	10	12
Totalt utlandet	36	43	614	639
Totalt koncernen	69	72	1 116	1 197

*Styrelsen har, enligt bolagsstämmans beslut 1996, erhållit totalt 1 350 000 kronor i arvode. Härav har styrelsens ordförande erhållit 450 000 kronor. En av styrelseledamöterna har därutöver erhållit arvode för ordförandeskap i koncernbolag med 150 000 kronor.

Verkställande direktören har uppburit löneersättningar och övriga förmåner till ett värde av 3 395 710 kronor. Arvoden från de externa styrelseuppdrag som verkställande direktören haft och som varit direkt förknippade med hans tjänst, har inlevererats till bolaget. Verkställande direktören är berättigad till pension svarande mot ITP-plan från 60 års ålder enligt premiebetalning som fullföljs avseende tidigare pensionsavtal. Villkoren för pension från 65–75 års ålder innebär en ersättningsnivå inklusive AFP, ATP och ITP som uppgår till cirka 45 procent av lönen. Verkställande direktören är därtill berättigad till en årlig direkt pension på cirka 4 basbelopp från 60 till 75 års ålder härrörande från tidigare anställning i koncernbolag. Vid uppsägning av anställningsavtalet från bolagets sida gäller en uppsägningstid på tre år.

Av övriga fyra i företagsledningen har tre rätt till pension från 60 års ålder. Två av dessa har rätt till avgångsvederlag motsvarande två årslöner.

REVISIONSBERÄTTELSE

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1996. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

MODERBOLAGET

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,
att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt
att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas
ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

KONCERNEN

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

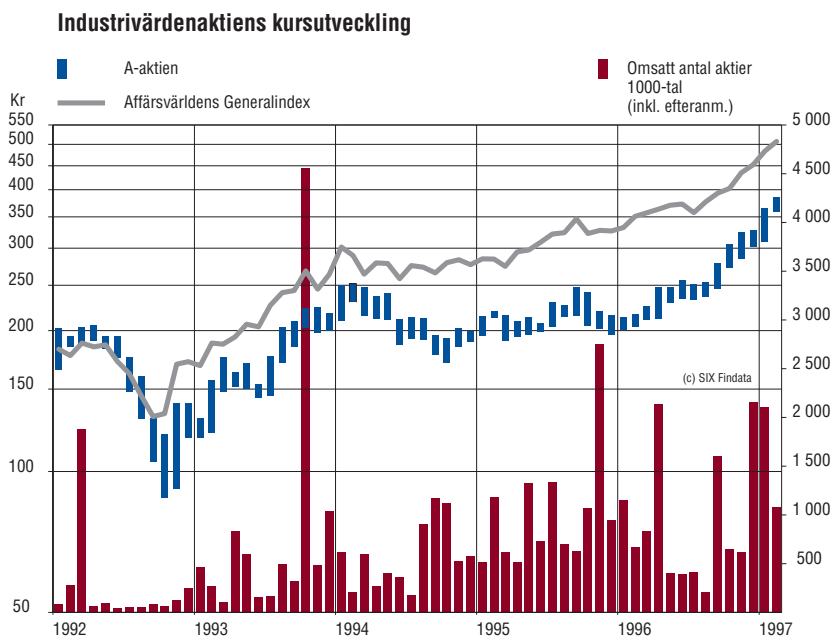
att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Stockholm den 14 mars 1997

Bertil Edlund
Auktoriserad revisor

Ulf Pernvi
Auktoriserad revisor

INDUSTRIVÄRDENS AKTIER OCH KVB

AKTIEN

Industrivärdenaktien är noterad på Stockholms fondbörs. Kursen för A-aktien steg under året med 51 procent och aktier för cirka 6 miljarder kronor omsattes. Vid årsslutet hade Industrivärden ett marknadsvärde på cirka 15 miljarder kronor, varav KVB för ett totalt marknadsvärde på cirka 2 miljarder kronor.

INDUSTRIVÄRDENS AKTIER

Antal aktier och dess fördelning på aktieslag kan utläsas av tabellen på nästa sida.

Varje A-aktie berättigar till en röst och varje C-aktie till 1/10 röst. Alla aktier medför lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Aktiernas nominella värde är 20 kronor. Aktier av båda serierna är registrerade på Stockholms fondbörs.

Utvecklingen för Industrivärdenaktien var inte oväsentligt bättre än för börsen i genomsnitt under 1996. Index steg under året med 38 procent under det att Industrivärdens A-aktie steg med 51 procent, från 206 till 312 kronor. Den totala effektiva avkastningen inklusive utdelning uppgick till 59 procent under 1996 jämfört med 43 procent för börsen som helhet.

A-aktiens sk beta-värde, som anger hur mycket mer eller mindre aktiekursen rör sig i förhållande till index, låg 1996 på 1,4.

Under 1996 omsattes Industrivärdenaktier för 5,8 miljarder kronor på Stockholms fondbörs, motsvarande en omsättningshastighet på 53 procent.

INDUSTRIVÄRDENS KONVERTIBLA VINSTANDELSBEVIS (KVB)

Industrivärden upptog 1988 ett konvertibelt förlagslån genom utgivande av konvertibla vinstandelsbevis (KVB). Under 1989 emitterades ytterligare KVB. Lånen förfaller till betalning den 31 januari 2028.

KVB av serierna A och C är registrerade på Stockholms fondbörs. Vinstandelsbevisen kan när som helst konverteras till aktier.

AKTIEKAPITALET UTVECKLING

Mkr	Aktie- kapital	Antal aktier
1987 Konvertering	548,6	27 431 694
Utnyttjande av optionsrätter	548,7	27 433 920
1988 Konvertering	549,4	27 472 262
Utnyttjande av optionsrätter	552,3	27 614 803
1989 Fondemission	692,6	34 631 057
Konvertering av KVB	701,6	35 081 607
Utnyttjande av optionsrätter	703,5	35 173 672
1990 Konvertering av KVB	705,0	35 250 390
Utnyttjande av optionsrätter	705,2	35 259 851
1991 Konvertering av KVB	710,8	35 541 101
Utnyttjande av optionsrätter	760,8	38 038 886
1992 Konvertering av KVB	761,0	38 051 694
1993 Konvertering av KVB	778,7	38 935 870
1994 Konvertering av KVB	858,2	42 911 222
1995 Konvertering av KVB	858,3	42 912 781
1996 Konvertering av KVB	858,3	42 912 813

KVB-ägare inbjuds att delta på Industrivärdens bolagsstämma men saknar rösträtt.

Avkastningen utgår i form av en ränta per KVB som är 115 procent av den utdelning per aktie som bolagsstämman beslutar avseende föregående räkenskapsår. KVB-räntan betalas ut samtidigt med utdelningen.

Antalet KVB och fördelningen på KVB av olika slag kan utläsas av tabellen nedan. Varje KVB är konvertibel till en aktie av motsvarande serie. Det nominella värdet på en KVB är 92 kronor.

Under 1996 omsattes Industrivärdens KVB för 0,1 miljarder kronor på Stockholms fondbörs, motsvarande en omsättningshastighet på 7 procent.

INDUSTRIVÄRDENS AKTIER

Antal aktier	Nominellt värde, Mkr	Andel, %, av	
		röstetal	antal aktier
31 225 147 A-aktier	624,5	96	73
11 687 666 C-aktier	233,8	4	27
42 912 813	858,3	100	100

INDUSTRIVÄRDENS KVB

Antal KVB	Nominellt värde, Mkr	Andel, %, av antal KVB
2 132 478 A-KVB	196,2	44
2 756 455 C-KVB	253,6	56
4 888 933	449,8	100

UTVECKLING AV UTDELNING OCH KVB-RÄNTA

Kr	1996	1995	1994	1993	1992
Utdelning	13:00 ¹	11:00	10:00	9:00	8:00
Utdelningstillväxt per år, % ²	18	10	11	13	0
KVB-ränta	14:95 ¹	12:65	11:50	10:35	9:20

¹ Enligt styrelsens förslag.

² Årlig genomsnittlig utdelningstillväxt under de senaste fem åren 10,2 procent.

AKTIEKAPITALET UTVECKLING

Under 1996 konverterades 32 KVB till aktier. Några ytterligare konverteringar efter bokslutsdagen fram till avstämningsdagen den 20 januari 1997 har inte gjorts. Antalet aktier som berättigar till utdelning för 1996 uppgår till sammanlagt 42 912 813. Aktiekapitalets utveckling kan utläsas av vidstående tabell.

UTDELNING OCH KVB-RÄNTA

Styrelsen har till bolagsstämman föreslagit en utdelning på 13:00 (11:00) kronor per aktie. I konsekvens med detta kommer KVB-räntan att uppgå till 14:95 (12:65) kronor per KVB. Styrelsens förslag innebär

att den årliga genomsnittliga utdelningstillväxten de senaste fem åren uppgår till 10,2 procent. Under 1995 erhöll aktieägarna dessutom en inköpsrätt avseende PLM vars värde uppgick till 11:90 kronor. Utveckling av utdelning och KVB-ränta kan utläsas av tabellen på sidan 67.

BERÄKNAT SUBSTANSVÄRDE

Substansvärdet mäter aktie- och KVB-ägarnas gemensamma förmögenhet, där förmögenhet definieras som skillnaden mellan tillgångarnas faktiska eller beräknade marknadsvärden och skulderna.

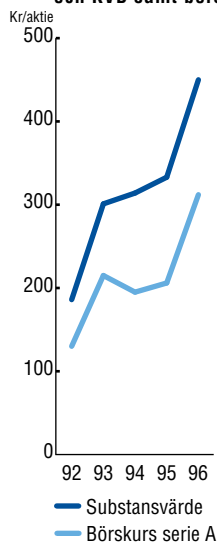
Marknadsvärdet på dotterbolagen är beräknat av Industrivärden. De antaganden som ligger till grund för beräkningen av bolagets förmögenhet redovisas i faktarutan på motstående sida.

Substansvärdet beräknades per den 31 december 1996 till 21,7 miljarder kronor, vilket motsvarar 455 kronor per aktie och KVB. Substansvärdets utveckling de senaste fem åren kan utläsas av nedanstående tabeller och diagram.

Skillnaden mellan substansvärdet och börskursen utgör den sk investmentbolagsrabatten. Denna uppgick vid utgången av 1992 till 30 procent av substansvärdet för att öka till 38 procent vid utgången av 1995. Genom den starka kursutvecklingen för Industrivärdenaktien under 1996 har investmentbolagsrabatten minskat till 31 procent vid årets utgång.

Vid utgången av februari 1997 hade rabatten minskat ytterligare till 26 procent.

Substansvärde per aktie och KVB samt börskurs

SUBSTANSVÄRDETS SAMMANSÄTTNING OCH UTVECKLING

Kr/aktie	1996	1995	1994	1993	1992
<i>Tillgångar</i>					
Börsaktier	371	288	198	210	136
Industri och handel	79	59	150	120	84
Förvaltningsfastigheter	20	21	23	23	27
	470	368	371	353	247
<i>Skulder och eget kapital</i>					
Nettoskuldsättning	15	35	57	52	61
Eget kapital*	455	333	314	301	186
	470	368	371	353	247
Substansvärde	455	333	314	301	186
Börskurs serie A 31 december	312	206	195	215	130
"Investmentbolagsrabatt", %**	31	38	38	29	30

* Redovisat eget kapital, KVB-lån och övervärden.

** Differens mellan substansvärde och börskurs uttryckt som andel av substansvärdet.

DE STÖRSTA AKTIEÄGARNA

Industrivärden har cirka 20 000 aktieägare. Med hänsyn även till KVB-ägare uppgår det sammanlagda antalet placerare i aktier och KVB till cirka 22 000. Institutionella investerare som pensionsstiftelser, försäkringsbolag och investmentbolag äger cirka 85 procent av aktierna.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN 31 DECEMBER 1996

	Antal aktier	Andel, % av	
		röstetal	antal aktier
SCA	4 348 066	13,4	10,1
Femte AP-fonden	2 297 400	7,1	5,4
Öresund	1 722 730	5,3	4,0
SHBs Pensionsstiftelse	1 630 000	5,0	3,8
SHBs Pensionskassa	1 600 000	4,9	3,7
AMF	3 865 107	4,4	9,0
Swiss Bank	1 599 764	4,4	3,7
AGA	1 401 000	4,3	3,3
Hedelius & Wallanders stiftelse	1 250 000	3,9	2,9
IKEA Finance SA	1 116 201	3,4	2,6
SPP	2 083 727	2,4	4,9
Oktagonen	580 000	1,8	1,4
Sparbanken Fonder	359 897	1,1	0,8
Trygg-Hansa	365 400	1,1	0,9
Folksam	1 225 000	1,0	2,9
Skandia Liv	478 784	1,0	1,1
	25 923 076	64,6	60,4

MARKNADSVÄRDERING AV INDUSTRIVÄRDENS TILLGÅNGAR

I moderbolagets balansräkning har bokförda värden av börs- och dotterbolagsaktier ersatts med motsvarande faktiska eller beräknade marknadsvärden. Substansvärdet har därefter beräknats som skillnaden mellan balansräkningens marknadsvärderade tillgångar och skulder. Ett alternativt angreppssätt är att utgå från koncernens justerade egna kapital enligt koncernbalansräkningen och lägga till de beräknade dolda reserverna (skillnaden mellan beräknade marknadsvärden och i koncernen bokförda värden).

På detta sätt erhålls en uppskattning av vad koncernens eget kapital skulle vara om tillgångarna avyttrades per ett visst datum. Då investmentbolag är befriade från skatt på aktieförsäljningar har ingen schablonskatt belastat beräkningarna. Härvid har det förenklade antagandet gjorts att Industrivärden kommer att bestå som självständigt bolag och att någon latent skatt för förändring i statusen som investmentbolag därför inte behöver beaktas.

Värdering av börsportföljen

Börsaktieportföljen har värderats till aktuellt börsvärde per bokslutsdatum. Skanskas röststarka A-aktier som inte är noterade på börsen värderas till samma kurs som B-aktien.

Värdering av industri- och handelsrörelsen

Industri- och handelsrörelserna har värderats till ett beräknat marknadsvärde genom att det aktuella årsresultatet efter finansnetto med avdrag för 28 procents schablonskatt har multiplicerats med ett P/E-tal för verkstadsföretag vid utgången av respektive räkenskapsår enligt Affärsvärldens aktieindikator.

Det finns naturligtvis mer sofistikerade modeller för bolagsvärderingar. En fördel med Industrivärdens val av modell är den relativa enkelheten. Vid enstaka tillfällen har emellertid årsresultatet och/eller P/E-talet varit extremt lågt eller högt varför Industrivärden valt att justera värderingen till en långsiktigt mer realistisk nivå. Sålunda har vid beräkningen av substansvärdet för 1996 P/E-talet 15 använts fastän P/E-talet enligt Affärsvärldens aktieindikator var högre.

Värdering av fastigheter

De kommersiella fastigheterna som ingår i Fundamentkoncernen värderas utifrån ett direktavkastningskrav där fastighetens driftsnetto motsvarar en avkastning på fastighetens marknadsvärde. I detta fall definieras driftsnettot som resultat före avskrivningar och direktavkastningskravet den 31 december 1996 har beräknats till 8 procent.

INDUSTRIVÄRDENS STYRELSE

Bo Rydin

Inga-Britt Ahlenius

Carl-Erik Feinsilber

Tom Hedelius

Sverker Martin-Löf

Stig Ramel

Clas Reuterskiöld

Björn Wolrath

Bo Rydin

DHS, ekon dr hc, tekn dr hc.
Född 1932, Stockholm.
Styrelseordförande.
Styrelseledamot sedan 1973.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande i SCA och Graninge. Vice styrelseordförande i Svenska Handelsbanken och Skanska. Styrelseledamot i bl a IBM EMEA Board, Scancem och SAS Sverige AB.
Aktieinnehav: 6 167.

Inga-Britt Ahlenius

DHS. Född 1939, Danderyd.
Generaldirektör och chef för Riksrevisionsverket.
Styrelseledamot sedan 1994.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot i IVA, SNS och AP-fonden, första fondstyrelsen.

Carl-Erik Feinsilber

Jur kand. Född 1931, Lidingö.
Styrelseledamot sedan 1988.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot i bl a Bonnierföretagen, Svenska Handelsbanken och SSAB.
Aktieinnehav: 2 500.

Tom Hedelius

Civ ekon, ekon dr hc.
Född 1939, Stockholm.
Vice styrelseordförande.
Styrelseledamot sedan 1991.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Svenska Handelsbanken och Bergman & Beving.
Vice styrelseordförande i AGA och Ericsson. Styrelseledamot i bl a SCA, SAS Sverige AB och Volvo.
Aktieinnehav: 1 000.

Sverker Martin-Löf

Tekn dr. Född 1943, Stockholm.
VD, koncernchef och styrelseledamot i SCA.
Suppleant sedan 1993, styrelseledamot sedan 1996.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot i AGA, Ericsson, Industriförbundet och SAF.

Stig Ramel

Jur pol mag, fil och med dr hc.
Född 1927, Solna.
Styrelseledamot sedan 1972.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Air Liquide Gas AB. Styrelseledamot i Beijer Alma, Erasteel Kloster AB, Eramet (Frankrike) och Brandy Wine Fund (USA).
Aktieinnehav: 1 500.

Clas Reuterskiöld

DHS. Född 1939, Stocksund.
VD och koncernchef i Industrivärden.
Styrelseledamot sedan 1994.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande i PLM. Styrelseledamot i bl a AGA, Ericsson, Svenska Handelsbanken och SCA.
Aktieinnehav: 12 755.

Björn Wolrath

Pol mag. Född 1943, Stockholm.
Direktör och styrelseledamot i Skandia. (VD och koncernchef t o m 31 december 1996.)
Styrelseledamot sedan 1996.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Försäkringsförbundet. Vice styrelseordförande i Telia AB. Styrelseledamot i Stockholms fondbörs och Stockholms universitet.

KOMMITTÉER

Nomineringskommitté för styrelseval:
Bo Rydin, Tom Hedelius och Björn Wolrath.

Lönekommitté för att bestämma löner, ersättningar och pensioner för VD och företagsledning: Bo Rydin och Tom Hedelius.

REVISORER

Bertil Edlund
Auktoriserad revisor,
Öhrlings Coopers & Lybrand AB.

Ulf Pernvi
Auktoriserad revisor,
Öhrlings Coopers & Lybrand AB.

REVISORSSUPPLEANTER

Margareta Essén
Auktoriserad revisor,
Öhrlings Coopers & Lybrand AB.

Bertil Johanson
Auktoriserad revisor,
Öhrlings Coopers & Lybrand AB.

FÖRETAGSLEDNING

Clas Reuterskiöld, född 1939,
verkställande direktör, anställd i
Industrivärden sedan 1994.
Aktieinnehav: 12 755.

Carl-Olof By, född 1945,
vice verkställande direktör med ansvar
för ekonomi och finans, anställd i
Industrivärden sedan 1990.
Aktieinnehav: 2 000.

Olof Wesström, född 1947, ansvarig för
förvaltningen av börsaktieportföljen,
anställd i Industrivärden sedan 1982.
Aktieinnehav: 2 000.

Thomas Nordvaller, född 1944,
chefsjurist, anställd i Industrivärden
sedan 1992.
Aktieinnehav: 600.

Lennart Engström, född 1959, ansvarig
för strategisk planering och analyser,
anställd i Industrivärden sedan 1996.
Aktieinnehav: 2 000.

LEDANDE

BEFATTNINGSHAVARE

Jan Spetz, född 1956, koncerncontroller,
anställd i Industrivärden sedan 1990.
Aktieinnehav: 1 300.

Lars von Celsing, född 1946, finanschef,
anställd i Industrivärden sedan 1992.

DOTTERBOLAGSCHEFER

Inductus

Clas Reuterskiöld, född 1939,
verkställande direktör sedan 1990.
Aktieinnehav: 12 755.

Indutrade

Gunnar Tindberg född 1938,
verkställande direktör sedan 1990.

Fundament

Per Wärnegård, född 1951,
verkställande direktör sedan 1989.

Lennart Engström, Carl-Olof By,
Clas Reuterskiöld, Olof Wesström
och Thomas Nordvaller.

KONCERNEN I SAMMANDRAG

Mkr	1996	1995	1994	1993	1992
Resultaträkningar					
Fakturering	5 547	5 893	12 700	11 879	10 948
Poster av engångskaraktär	–	1 195	263	–	8
Resultat efter avskrivningar	369	1 683	1 229	794	686
Utdelning på börsnoterade aktier	490	254	362	162	213
Resultat av börsaktieförsäljningar	679	86	325	498	–29
Resultat efter finansiella poster	1 417	1 765	1 517	864	237
Resultat före skatt och minoritetsandelar	1 344	1 645	1 461	811	147
Årets resultat	1 286	1 615	1 250	752	158
Balansräkningar					
Omsättningstillgångar	2 551	2 609	5 141	5 047	4 965
Anläggningstillgångar	7 562	7 613	9 436	9 145	9 765
Kortfristiga räntefria skulder	1 009	1 199	2 677	2 234	2 323
Kortfristiga räntebärande skulder	585	1 548	2 589	3 314	4 514
Långfristiga räntefria skulder	163	121	349	349	439
Långfristiga räntebärande skulder	770	516	2 489	2 621	2 182
Pensionsskulder	191	248	536	558	646
KVB-lån	450	450	450	816	897
Minoritetsintressen	0	3	4	41	39
Eget kapital	6 945	6 137	5 483	4 259	3 690
Balansomslutning	10 113	10 222	14 577	14 192	14 730
Nyckeltal					
Synligt eget kapital	7 395	6 587	5 933	5 075	4 587
Justerat eget kapital	19 774	15 034	11 732	12 002	7 841
Substansvärde	21 730	15 899	15 000	14 386	8 868
Synlig soliditet, %	73	65	41	36	31
Justerad soliditet, %	88	81	58	57	44
Investeringar i anläggningar	266	236	664	474	1 023
Medelantal anställda	4 561	4 918	9 572	10 325	11 737
varav utomlands	2 309	2 293	5 895	6 270	6 910
Kronor per aktie och KVB					
Vinst per aktie efter full skatt	28:40	36:30	27:30	16:80	5:20
Synligt eget kapital	154	138	124	106	96
Justerat eget kapital	413	315	245	251	164
Substansvärde	455	333	314	301	186
Börskurs ultimo december					
A-aktien	312	206	195	215	130
C-aktien	305	199	189	213	120
Utdelning	13:00 *	11:00	10:00	9:00	8:00
Utdelningstillväxt, % per år	18	10	11	13	0
Direktavkastning, %	4,2	5,3	5,1	4,2	6,1
KVB-ränta	14:95 *	12:65	11:50	10:35	9:20

* Enligt styrelsens förslag.

ADRESSER

INDUSTRI- VÄRDEN

AB Industrivärden
Storgatan 10
Box 5403
114 84 Stockholm
Tel 08-666 64 00
Telefax 08-661 46 28
Internet: <http://www.industrivarden.se>
VD Clas Reuterskiöld

INDUCTUS

Besam AB
Lodjursgatan 10
Box 131
261 22 Landskrona
Tel 0418-510 00
Telefax 0418-238 00
Internet:
<http://193.13.15.2/besam>
VD Bertil Samuelsson

Hydrauto AB
Svedjevägen 4
Box 801
931 28 Skellefteå
Tel 0910-848 00
Telefax 0910-849 70
VD Olov Larsson

Isaberg Rapid AB
Metallgatan 15
Box 115
330 27 Hestra
Tel 0370-33 95 00
Telefax 0370-33 95 02
Internet: <http://www.isaberg-rapid.com>
VD Pelle Holm

Maskin AB Rapid
Repslagarevägen 10
Box 543
331 25 Värnamo
Tel 0370-69 40 50
Telefax 0370-69 40 61
Internet: <http://www.webspi.com/rapid/>
VD Karl-Valter Fornell

Thorsman & Co AB
Tillverkarvägen 2, Arnö
Box 1010
611 29 Nyköping
Tel 0155-26 50 00
Telefax 0155-975 15
Internet: <http://www.thorsman.se>
VD Jan Cedwall

AB Wibe
Wibevägen 1
Box 401
792 27 Mora
Tel 0250-280 00
Telefax 0250-188 55
VD Göthe Östlund

INDUTRADE

Indutrade AB
Raseborgsgatan 9
Box 6044
164 06 Kista
Tel 08-703 02 00
Telefax 08-752 79 39
VD Gunnar Tindberg

Alnab Armatur AB
Ögårdesvägen 4
433 86 Partille
Tel 031-44 94 50
Telefax 031-44 24 55
VD Peter Eriksson

Bengtssons Maskin AB
Företagsvägen 14
Box 501
232 24 Arlöv
Tel 040-43 54 00
Telefax 040-43 02 71
VD Nils-Erik Johannesson

AB Carlsson & Möller
Garnisonsgatan 45
Box 22161
250 22 Helsingborg
Tel 042-25 38 00
Telefax 042-18 47 22
VD Joachim Otto

CCMP N.V.
Katwilweg 15
B-2050 Antwerpen 5
Belgien
Tel 0932-3 254 07 00
Telefax
00932-3 254 03 25
VD Piet Steenkist

Colly Company AB
Raseborgsgatan 9
Box 6042
164 06 Kista
Tel 08-703 01 00
Telefax 08-750 46 28
VD Hans Lövgren

Oy Colly Company AB
Valimotie 8
Box 3
FIN-01511 Vantaa
Finland
Tel 009358-9 476 25 11
Telefax
009358-9 476 25 301
VD Björn Lindström

Diatom Verktøj A/S
Avedøreholmen 84
DK-2650 Hvidovre
Danmark
Tel 00945-36 77 36 00
Telefax
00945-36 77 36 33
VD Christian Paulsen

ETP Transmission AB
Roxtorpsgatan 14
Box 1120
581 11 Linköping
Tel 013-24 71 00
Telefax 013-14 47 08
VD Börje Peterson

Euronord WTM AB
Tredje Tvärgatan 3
Box 667
801 27 Gävle
Tel 026-18 40 30
Telefax 026-10 55 60
VD Claes Höök

GPA Plast AB
Brovägen 5
Box 24
262 07 Hjärnarp
Tel 0431-544 25
Telefax 0431-546 66
VD Jan Hammarstedt

GPA Plast A/S
Verkstedsvn. 23
Postboks 427
N-1401 Ski
Norge
Tel 00947-64 87 69 20
Telefax
00947-64 87 69 09
VD Guttorm Thoresen

Granzow A/S
Ejby industrivej 26
DK-2600 Glostrup
Danmark
Tel 00945-43 20 26 00
Telefax
00945-43 20 26 99
VD Per Buchwald

Hitma BV
Anton Philipsweg 1
Postbus 175
NL-1420 AD Uithoorn
Nederländerna
Tel 00931-29 756 80 11
Telefax
00931-29 756 23 41
VD Piet Steenkist

AB Kaj Mandorf
Metallvägen 20
Box 241
435 25 Mölnlycke
Tel 031-38 27 00
Telefax 031-88 55 128
VD Kaj Mandorf

Linatex A/S
Vejlegårdsvej 38
DK-2665 Vallensbæk Strand
Danmark
Tel 00945-43 53 88 44
Telefax
00945-43 53 11 62
VD Joachim Otto

G A Lindberg AB
Raseborgsgatan 9
Box 6044
164 06 Kista
Tel 08-703 02 00
Telefax 08-751 40 41
VD Gunnar Tindberg

Oy Lining AB
Riihikuja 5
FIN-01720 Vantaa
Finland
Tel 009358-9 4764 611
Telefax
009358-9 4764 6220
VD Kaj Österlund

Maanteri Oy
Keinumäenkuja 2
FIN-01510 Vantaa
Finland
Tel 009358-9 615 322
Telefax
009358-9 6153 2350
VD Kauko Kokkonen

AB Novum
Mörsaregatan 8
254 66 Helsingborg
Tel 042-15 10 30
Telefax 042-16 16 66
VD Lars Nordström

Ventim AB
Flygplatsvägen 19
Box 726
391 27 Kalmar
Tel 0480-290 00
Telefax 0480-857 80
VD Conny Petersson

YTM Industrial Oy
Riihikuja 5
FIN-01720 Vantaa
Finland
Tel 009358-9 4764 613
Telefax
009358-9 4764 6440
VD Kaj Österlund

FUNDAMENT

Fastighets AB Fundament
Brunnsgränd 4
Box 2006
103 11 Stockholm
Tel 08-23 14 15
Telefax 08-23 16 10
VD Per Wärnegård

AB Industrivärden (publ)
Storgatan 10
Box 5403
114 84 Stockholm
Telefon 08-666 64 00
Telefax 08-661 46 28
www.industrivarden.se